

پیر چلکوفسکی **ترجمه داوود حائمی** **بخش نخست**

این عنوان یقیناً بحث‌انگیز است؛ اما شاید صحیح‌ترین توصیف از تنها نمایش (درام) بومی ارائه‌شدهٔ دنیای اسلام باشد. «تعییه» نمایشی آیینی است که قالب و مضمون آن از سنتی مذهبی ریشه‌دار متأثر است. این نمایش، اگرچه در ظاهر اسلامی، اما قویاً ایرانی است که در اصل از میراث خاص سیاسی و فرهنگی خود ملهم است. ویژگی این نمایش آن است که صراحتاً انتطاف را با حقایق کلی درهم می آمیزد و با یگانه ساختن هنر عامیانه روستایی و شهری –تقنن درباری– هیچ مرزی میان صورت ازلی و انسان، فرو نمند و فقیر، فرهیخته و ساده، تماشاگر و بازیگر باقی نمی گذارد، بلکه هر یک شریک و غنایتبخش دیگری است. هسته اصلی تعزیه، شهادت قهرمانه امام حسین^(ع)، پسر دختر پیامبر (ص) است. او از سوی شیعیان کوفه دعوت شد تا عهده‌دار رهبری آنان گردد. پس همراه خانواده و هفتاد تن از یارانش از مکه اهنگ کوفه کرده ولی در دشت کربلا در دامگاه خلیفه یزید گرفتار آمدند. با آنکه شکست محتوم می‌نمود، حسین^(ع) از کشتن به یزید سرایز زد. در محاصره لشکر بزرگ اشعیا، حسین و یارانش، بدون آب در دشت سوزان کربلا تاب آوردند و غایت با بهرامان و چند تن از اولادش از دم نیزها و شمشیر ها گذشتند، زنان و کودکان بر جای مانده را به دمشق به اسارت بردند. یورجیان بیرونی می‌گویند:… او و یارانش از راه پستن آب بر آنان، گذراندن از دم شمشیر، آتش زدن در خیمه‌های حرم، بر نیزه کردن سرها، اسب دوایندن بر اسجد که در هیچ امتی (حتی) با اشوار چنین نگردند، از میان دارند» این واقعه سال ۶۱ هجری، برابر با ۶۸۰ میلادی رخ داد. دیری نگذشت که کربلا زیارت‌گاه مقدس شیعیان شد.

تعزیه از نظر لغوی به معنی اظهار همدردی، سوگواری و تسلیت است؛ ولی به عنوان شکلی از نمایش، ریشه در اجتماعات و مراسم یاد کرد شهادت امام حسین^(ع) در ایام محرم دارد و در طول تکاملش، بازنمایی محاصره و کشتار صحرای کربلا محور اصلی آن بوده است. از آنجا که شیعیان شهادت حسین^(ع) را عملی مقدس و رهایی‌بخش می‌دانند، اجرای مراسم محرم را نوعی تلاش به سوی نجات و رستگاری به حساب می‌آورند.

مردم فلات ایران به طرز خاصی پدپداری مذهب تشیع بوده‌اند. بنا به یک افسانه ایرانی، دختر آخرین پادشاه سلسله ساسانی، در تهاجم مسلمانان به اسارت برده شد و به همسری حسین^(ع) درآمد. مراسم سالانه سوگواری ماه محرم، از دیروز در ایران باشکوه و تأثیر عظیم هر گزار می‌شد. ذکر قهرمانان از دست رفته، مدتهای مدید جزء مهمی از فرهنگ ایرانی را تشکیل می‌داد؛ پیام رهایی از طریق فلدا شدن به گونه‌ای همسان در افسانه‌های ماقبل اسلامی، چون «سوک سیاوش» و نیز مراسم آیینی آذونپس و تموز در فرهنگ بین‌النهرین باستان وجود داشت.

در سده دهم میلادی اجتماعات ماه محرم به خوبی تثبیت شد. ابن اثیر –مورخ معتبر– از شمار عظیم شرکت‌کنندگان، با چهره‌های سیاه شده و موهای پرشیده سخن می‌گوید که گرداگرد بغداد می‌گشتند و در مراسم ماه محرم بر سینه می‌زدند و انشار خون‌ریزی می‌خواندند. این در زمانی بود که سلسله ایرانی آل‌بویه بر بغداد حکومت داشت.

در نخستین سالهای سده شانزدهم، در عهد سلسله صفوی، ایران که در گذشته همواره نیروی فرهنگی قدرتمندی بود، بار دیگر به قدرتی سیاسی تبدیل گردید و تشیع مذهب رسمی کشور شناخته شد و از آن برای متحد و یکپارچه کردن کشور، به ویژه در برابر عثمانیهای متجاوز و ازبکها استفاده شد. مراسم حمایت و تشویق دربار را جلب کرد؛ یادکرد شهادت حسینی به صورت عملی میهن پرستانه درآمد. در گزارشهای متعددی از اجتماعات موزر، که غالباً توسط فرستادگان سیاسی اروپا، مبلغان، بازرگانان و سیاحان ثبت رسیده‌اند، از اشخاص سخن گفته می‌شود که ملیس به جامه‌های رنگارنگی بودند و به طور منظم پیاده‌روی می‌کردند، یا سوار بر اسبها و شترها، بازار فریتنهٔ وقایعی بودند که با آخرین واقعه حزن‌انگیز کربلا ختم می‌شد. تصویر زنده شهیدان به خون تپیده و سهرای از پیکر جدا را بر اریه‌ها می‌گردانند. نبردهایی ساختگی را صدعا تن از عزاداران ملیس به جامه‌های همگون و مسلح به طور آهسته بازی می‌کردند. سراسر نمایش با سوگ نوا همراهی می‌شد و تماشاگران، که در امتداد گذرگاههای سف می‌کشیدند، بر سینه می‌زدند و در حالی که دسته عزاداری از کنارشان رد می‌شد، فریاد می‌زدند: «حسین! حسین! شاه شهیدان حسین!»

میان اجتماعات ماه محرم و تئاتر قروس و وسطایی اروپا ، شباهتهای بسیاری وجود دارد؛ اما با این تفاوت اساسی که در طول مراسم محرم، تماشاگران ساکن می‌مانند و تابلو (پرده نمایش] حرکت می‌کرد، و در تئاتر مذکور تابلو ساکن بود و تماشاگر نامدامن حرکت می‌کردند. اجتماعات محرم شاید به هفتنه مصیبت حضرت مسیح که هنوز هم در کشورهای مسیحی چون گواتمالا دیده می‌شود، بیشتر شبیه باشد.

در همان زمان که مراسم محرم در دوره حکومت صفوی رشد و توسعه

می‌یافت، شکل مهم و معروف دیگری از نمایش مذهبی پدید آمد که نقل نمایشی زندگی و اعمال شهیدان بود. موضوع این نمایش در اساس، هر چند هم اندک، همیش با واقعه کربلا مر تبط بود، این داستانها از کتابی فارسی به نام روضه‌الشهدا (پشت شهیدان) گرفته می‌شد که از اوایل سده شانزدهم به گونه‌ای گسترده انتشار یافت. روضه‌خوانی (یا قرائت کتاب روضه‌الشهدا) برخلاف اجتماعات محرم ساکن بود؛ ذاکر معمولاً بر منبر یا سکوی بلند می‌نشیند و تماشاگران، در پیش پایش به صورت تپه‌پایه گرد می‌انند. به رودی خواندن روضه‌الشهدا، به مثابه چارچوبی برای طرز ماجرا و دستمایه‌ای برای نقالن حرفه‌ای درآمد که با خلاقیت تمام دربارہ رنج و شکنجه و اعمال بعضی از قهرمانان شیعه ای البداهه سخن می‌انند. نقال از قهرمانان وقایع و تنظیم صدای خود می‌توانست احساسات تماشاگران را تهییج و ماهرانه مهار کند و در آنها احساس بسیار عمیقی به وجود آورد.

قریب ۲۵۰ سال دسته گردنهایی محرم و روضه‌خوانها در کنار هم بودند، هر یک پیچیده‌تر و در عین حال پربارتر و تئاتری‌تر می‌شدند. تا اینکه در نیمه سده هجدهم به هم پیوستند و به این ترتیب شکل نمایشی (دراما)یک جدیدی به نام تعزیه‌خوانی یا تعزیه به وجود آمد. از همان آغاز پیدایش تعزیه، مخالف‌خوانها به گونه‌ای نمایشی نقششان را با صدای بلند قرائت می‌کردند، در حالی که موافق‌خوانها اشعار خود را موزون سر می‌دادند. هنوز هم مضمون اصلی محاصره کربلا بود؛ اما تکیه بر تنی چند از قهرمانان بود که مجالسشان جداگانه نوشته می‌شد. سپس شهادی پیش از واقعه کربلا و بعد از آن به فهرست ماجرا اضافه شدند.

تعزیه به مثابه توضیح و تصویر عالی مفهوم موزر است؛ ریشه‌های متن نمایش در مرانی و یادکرد قهرمانان شهید شاست و در تکامل هر نمایش، متن آخرین عنصری است که بدان اضافه می‌شود. در سرتاسر جهان اسلام، ایران تنها کشوری بود که نمایش (درام) پروارد. شاید بتوان این امر را به توجّه و دلبستگی بی‌سویه ایران به نمایش تصویری نسبت داد. ایران، به حق در نقاشی، پیکرتراشی و دیگر هنرهای دبدری مشهور است. با وجود این باید یادآور گشت که اگر چه میراث ادبی ایران به بیش از ۲۵۰۰ سال قبل می‌رسد و به داشتن پیشینه‌ای از نمایش خوش‌ساخت ملی و تخیلی مشهور است، اما تنها نمایش واقعی آن تعزیه اسلامی است که از ظهورش بیش از هزار سال می‌گذرد. و این با توجه به روابط فرهنگی ایران با یونان و هند، که به دو دارای ستن نمایشی بسیار پرمایه‌ای هستند، جای شگفتی است. واقعیت این است که هنوز هیچ آملی تئاتر یونانی بر ساحل شرقی رود فرات کشف نشده است.

با سازش میان دسته‌های سیار و روضه‌خوانی ساکن، تعزیه ابتدا در چهارراهها و اجزای اجرامی‌شد؛ اما به زودی به حیاط کاروانسارها، بازارها و منازل شخصی کشانیده شد. در سده نوزدهم، این نمایشهای ناظهور در تماشاخانه‌های باز یا سربسته‌ای به نام «تکیه» که معمولاً طبقات مرفه را را می‌ساختند، به اجرا درآمد. شماری از «تکیه‌ها» هزاران تماشاگر را در خود جا می‌داد؛ اما بیشتر شان چندصد نفره بودند. در شهرهای کوچک و روستاها انواع ساده‌تر متداول بود. بعضی از تکیه‌ها به طور موقت و صرفاً برای ماه محرم برافراشته می‌شد.

ادامه دارد

تعزیه؛

نمایش بومی پیشرو ایران

تاریخ ادبیات، چنان که از نام آن پیداست، شامل دو بخش است: تاریخ و ادبیات. تاریخ را در اینجا به اختصار می‌توانیم سرگذشت چیزی را با توجه به ریشه‌ها و علل و عوامل آن چپیز بدانیم؛ اما ادبیات به ویژه در سنت ایرانی مفهومی وسیع است که قدری نیاز به توضیح دارد: برخی مجموعه آثار جنکوب و ویژگی این نمایش آن است که صراحتاً زیان از روزگار نخست تا زمان حال» را ادبیات آن زبان می‌دانند. این تعریف تا حدی ناراستست، برای آنکه اولاً ادبیات شفاهی و غیرمکتوب را شامل نمی‌شود، ثانیاً با این تعریف، گویا زیان و ادبیات یکی دانسته شده است، برای آنکه بنا بر این تعریف، باید حتی کتابهایی را که در مورد علوم مختلف تألیف شده‌ا از ریاضی و پزشکی و فیزیک گرفته تا فلسفه و هنر و دین، جزو ادبیات محسوب بداریم.

حقیقت این است که در روزگار ما ادبیات مفهوم خاص‌تر و تعریف ویژه‌تری پیدا کرده که بر اساس آن، آثار ادبی از دیگر آثار مکتوب متمایز شده است؛ زیرا امروزه قلمرو ادبیات را به

نوشته‌های خلاق یعنی شعر و نثرهای داستانی، نمایشی و نوشته‌های ذوقی منحصr می‌کنند، گذشته از آن، بخشی از ادبیات را هم ادبیات شفاهی یک‌مکتب تشکیل می‌دهد که می‌تواند نوشته یا نا نوشته باشد. اما در گذشته واژه

«ادبیات» در ایران بیشتر بر ادبیات رسمی اطلاق شده و در یک دایره وسیع‌تر تمام آثار مکتوب را اعم از سنگ‌نبشته‌ها و آثار علمی، دینی، تاریخی، اخلاقی و هنری در بر می‌گرفته است.

ادبیات را «آینه فرهنگ و تمدن یک ملت» معرفی می‌کنند؛ زیرا تمام وجوه مدنیت ملتها معمولاً در آثار یک قوم به ویژه در اقوام کهنسال در کنار سنتهای ملی و فنی بازمانده از روزگار آن پیشین، مجموعه فرهنگ و تمدن آن قوم را تشکیل می‌دهد. وقتی ما ادبیات کهنسال را می‌خوانیم، خود به خود با فرهنگ و پیشینه تمدنی آن ملت نیز آشنا می‌شویم. عکس این هم صادق است، هر گاه بخواهیم ملتی را با مجموعه تمدن و فرهنگ آن بشناسیم، ادبیات آن ملت به عنوان یکی از منابع خوب و کارآمد در کنار دیگر آثار و منابع می‌تواند به ما کمک کند. از این رو ایران‌شناسانی که بخواهند تاریخ و فرهنگ ایران را خوب بشناسند، از شناختن ادبیات فارسی که آیینی این تمدن است، ناگزیر خواهند بود. به عبارت بهتر آریان‌شناسانی در کار خود موفق هستند که ایران را از دریچه ادبیات آن بشناسند.

تاریخ هر علم معمولاً با سرگذشت آن علم و فراز و فرودهایی که پشت سر گذشته سر و کار دارد؛ اما باید دانست که آگاهی از این فراز و فرودهایی توجّه به علل و عوامل آنها، کفایت نمی‌کند؛ امروز در بررسیهای تاریخی علت‌یابی حوادث و پیداکردن دلایل بروز یا عدم ظهور یک جریان اجتماعی، از اهمیت بالایی برخوردار است.

بسیار این مقدمه شاید بی‌زمان گفت منظور ما از تاریخ ادبیات فارسی نگاهی به تحولات و علل بیرونی و درونی تحویرات ادبی و نحوه ارتباط آن با جریانهای اجتماعی ایران است، به طوری که مثلاً نشان بدیم که چگونه و چرا یک اثر بزرگ ادبی پدید می‌آید و یا در دوره‌ای ادبیات رو به کمال می‌رود یا بر سراسیمه سقوط قرار می‌گیرد. در این نگاه ادبیات فارسی، به رغم عبور از بربدگی‌ها و گسست‌های تاریخی، جریانی مستمر و واحد به نظر

♦♦♦

«ادبیات مغان، عرصهٔ فرهنگی ایران را دگرگون کرد، به طوری که آثارش در ادب ایرانی پس از اسلام نیز استمرار یافت؛ آن جمله ادبیات خوابگویی و داستان پهلوانان که گذشته از شاهنامه، در شعر بسیاری از شاعران به ویژه حافظ نشانه‌های فراوانی از آن دیده می‌شود

♦♦♦

می‌رسد که تحت تأثیر عوامل تند و کندکننده بیرونی مانند حوادث مهم تاریخی- اجتماعی تحول خاص خود را پشت سر می‌گذارد.

تحولات ادبی منظور از تحولات ادبی تنها تحول در فرم و ویژگیهای زبانی نیست. آنچه در این بررسی ما تحول نامیده‌ایم، عبارت است از ابتکارات تازه در مسیر برخورد با زندگی و شیوه‌های تفسیر آن به زبان ادبی، که البته ممکن است این ابتکارات درونی، در قالب و بیرون الفاظ هم تازگیهایی را اسبب مسود. مجموع این ابتکارات فکری و ذوقی و زبانی به جریانی منتهی می‌شود که اصطلاحاً «سبک» یا «مکتب» نامیده می‌شود. شاعران و نویسندگانی که دنیای اطراف خود را برایتان درست کشف کنند و بر پیرای آن واکنش فکری مناسبی از خود نشان دهند و این واکنش را به یک جریان ادبی تازه مبدل کنند، ادیبان صاحب سبک و جریان‌ساز نامیده می‌شوند.

آشنایی با سیر ادبیات فارسی با این نگاه اگر برای دانشجوین ایرانی که در این سرزمین چشم گشوده و همان آغاز با زبان فارسی درس گرفته‌اند، لازم باشد، برای دانشجوین خارجی که فارسی را احتمالاً در بزرگسالی به عنوان زبان دوم یا چندم آموخته‌اند نیز برای آنها که می‌خواهند از این دریچه با مملتی بزرگ و تاریخی و واکنش فکری مناسبی از خود نشان دهند و این واکنش را به یک جریان ادبی تازه مبدل کنند، ادیبان صاحب سبک و جریان‌ساز نامیده می‌شوند.

آشنایی با سیر ادبیات فارسی با این نگاه اگر برای دانشجوین ایرانی که در این سرزمین چشم گشوده و همان آغاز با زبان فارسی درس گرفته‌اند، لازم باشد، برای دانشجوین خارجی که فارسی را احتمالاً در بزرگسالی به عنوان زبان دوم یا چندم آموخته‌اند نیز برای آنها که می‌خواهند از این دریچه با مملتی بزرگ و تاریخی و واکنش فکری مناسبی از خود نشان دهند و این واکنش را به یک جریان ادبی تازه مبدل کنند، ادیبان صاحب سبک و جریان‌ساز نامیده می‌شوند.

آشنایی با سیر ادبیات فارسی با این نگاه اگر برای دانشجوین ایرانی که در این سرزمین چشم گشوده و همان آغاز با زبان فارسی درس گرفته‌اند، لازم باشد، برای دانشجوین خارجی که فارسی را احتمالاً در بزرگسالی به عنوان زبان دوم یا چندم آموخته‌اند نیز برای آنها که می‌خواهند از این دریچه با مملتی بزرگ و تاریخی و واکنش فکری مناسبی از خود نشان دهند و این واکنش را به یک جریان ادبی تازه مبدل کنند، ادیبان صاحب سبک و جریان‌ساز نامیده می‌شوند.

آشنایی با سیر ادبیات فارسی با این نگاه اگر برای دانشجوین ایرانی که در این سرزمین چشم گشوده و همان آغاز با زبان فارسی درس گرفته‌اند، لازم باشد، برای دانشجوین خارجی که فارسی را احتمالاً در بزرگسالی به عنوان زبان دوم یا چندم آموخته‌اند نیز برای آنها که می‌خواهند از این دریچه با مملتی بزرگ و تاریخی و واکنش فکری مناسبی از خود نشان دهند و این واکنش را به یک جریان ادبی تازه مبدل کنند، ادیبان صاحب سبک و جریان‌ساز نامیده می‌شوند.

آشنایی با سیر ادبیات فارسی با این نگاه اگر برای دانشجوین ایرانی که در این سرزمین چشم گشوده و همان آغاز با زبان فارسی درس گرفته‌اند، لازم باشد، برای دانشجوین خارجی که فارسی را احتمالاً در بزرگسالی به عنوان زبان دوم یا چندم آموخته‌اند نیز برای آنها که می‌خواهند از این دریچه با مملتی بزرگ و تاریخی و واکنش فکری مناسبی از خود نشان دهند و این واکنش را به یک جریان ادبی تازه مبدل کنند، ادیبان صاحب سبک و جریان‌ساز نامیده می‌شوند.

خواننده‌ای می‌تواند لذت‌بخش و گاه شگفت‌انگیز باشد. تاریخ ادبیات فارسی تنها سرگذشت این یا آن شاعر و نویسنده و یا گفتگو از این یا آن کتاب نیست؛ سرگذشت شاعران و نویسندگان است یا گفتگو از کتابها و آثار در داخل یک مجموعه به هم پیوسته موسوم به «ادبیات» است که در عین حال زندگی اجتماعی و گاهی سیاسی اعصار را هم در خود منعکس می‌کند. هر شاعر یا نویسنده بسته به میزان اهمیت و ابتکاری که داشته، بر این مجموعه چیزی افزوده است و خود از میراث تاریخی پیشینیان سهمی بر گرفته و به گونه‌ای متناسب با دریافت روزگار خویش به آیندگان تحویل داده است.

برسی جریان مستمر این جویبار، که گذشته‌های دور در این سرزمین آغاز شده و به سوی آینده در حرکت است، موضوع تاریخ ادبیات فارسی را تشکیل می‌دهد. در این رهگذر سخن از زبان فارسی با محدودۀ متغیر و وسیع آن در دوره‌های تاریخی است و اما برای ما مرزهای جغرافیایی امروزم که بسیار محدودتر از گستره همیشگی زبان فارسی بوده است.

تاریخ ادبیات فارسی

دکتر محمدجعفر یاحقی

زبان و ادب در ایران پیش از اسلام در یک تقسیم‌بندی کلی، می‌توانیم ادبیات فارسی را به دو بخش مکتوب و شفاهی تقسیم کنیم؛ با این توضیح که عصر ادبیات شفاهی بسیار درازتر از ادبیات مکتوب یا رسمی است و می‌تواند به زمانی بازگردد که مردمان برای اولین بار به این زبان ادای مقصود کرده و یا آنچه را در ضمیر خود داشته‌اند با زبان دل برای خود یا اطرافیان خود بیان کرده‌اند. این امر به دوره‌های پیش از استفاده از خط در قلمرو زبان فارسی یعنی هزاران سال پیش بازمی‌گردد.

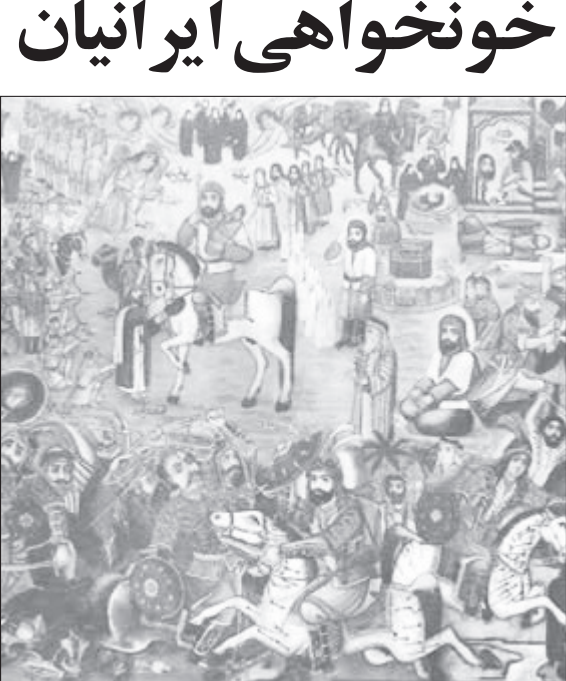
فرهنگ ایران مثل بسیاری از ملل دیگر بنیاد شفاهی داشته است و سنت شفاهی تا کمتر از یک قرن پیش در ایران و قلمرو زبان فارسی غلبه داشته و هنوز هم شاید بنیادهای آن در میان قبایل و برخی از روستاییان ایران و سایر سرزمینهای فارسی زبان مانند افغانستان و تاجیکستان وجود داشته باشد.

سببه انتقال این بافت، بر دو پایه قصه‌های دینی و ادبهای قومی استوار بود. نمونهٔ کهن‌ترین باورهای دینی، بعدها در حول زروان، اهورمزدا، اهریمن و مهر شکل گرفت و به ویژه از آیین مزدایی به زردشتی منتقل گردید. نمونهٔ داستانهای ملی همان است که سبینه به سبینه تا دورهٔ تاریخی پیش آمده است و در واپسین سالهای عصر ساسانی در مناظرهای و متون پرآکنده داستانی دیگر به دوره اسلامی منتقل و سرانجام در کالبد حساسهٔ ملی ایران و در پرتو ذوق خداداد فردوسی به صورت شاهنامه جاودانه شده است. عصر پیش از اوستا را که از پدیده‌های قومی استوار بوده است می‌توان عصر ادب پهلوانی نام‌گذاری کرد.

ادب شفاهی در عصر مادها که نخستین عصر شناخته شده دوران تاریخی ایران است ادامه یافت و در دورهٔ ساسانی نیز ادامه یافته و در دورهٔ ساسانی هم (که خط و کتابت آشکارا نشده بود) به موزات آن دنبال گردید. در دوران ساسانی (۲۵۹ تا ۳۳۱ ق.م) در ایران خط میخی، که از الفبای بابلی گرفته شده و از دوره مادها در ایران با آن آشنا شده بودند، رواج یافت.

سنگ‌نبشته‌هایی به این خط در بیستون، تخت جمشید، نقش رستم و جاهای دیگر ایران باقی مانده است. هر چند ممکن است برخی در همین سنگ‌نبشته‌ها والاهی که به خط میخی باقی مانده، نوعی شعر و سخن منظوم تشخیص

خونخواهی ایرانیان

کسان که همراهت هستند، با آنان ویراوی روی «شوی» ابراهیم گفت: «به خدا سوگند اگر یاروی جز مورچگان منی بایتم، بسا اینها همراه هر مردمانی که جنگ می‌کردم تا چه رسد به این

داده باشند، اما به واقع باید ادبیات مکتوب و رسمی ایران را که به موزات ادبیات شفاهی پدید آمد به عهد زردشت و اوستا کتاب مقدس زردشتیان بازگردانیم. «شاپور گانه» اصول عقاید خویش را که به اعتراف خود او چیزی جز آنچه دیگر پیامبران آورده بودند نبود مطرح ساخت. با آنکه عدّهٔ زیادی از شاهان و شاهزادگان ساسانی به مانی گرویدند، ظاهراً وی به دلیل نفوذ بیش از حد مغان و تشکیلات موبدان توانست آیین خود را به صورت دین رسمی ساسانیان درآورد و اندکی بعد به دلیل اخلاقی اساسی که با ساسانیان پیداکر از سوی آنان سرکوب شد، و پیروان او به تر کستان متواری شدند؛ جایی که قزنها بعد در اوایل سدهٔ بیستم در منطقهٔ توران، متون مختلفی از این آیین کشف گردید و زمینهٔ تازه‌ای از مطالعات دین‌شناسی ایرانی را بر پیش روی ایران شناسان قرار داد.

مانی در کتاب معروف و فخورگنگ یا زرتگ از تانگ از نوشتار و تصویر، در کنار هم استفاده می‌کرد. به همین جهت در ادبیات و نقاشی اعصار بعد از خود تأثیر آشکاری بر جای گذاشت. از آن گذشته شعر مانوی نیز با آواز و همخوانی همراه بود و با موسیقی پیوندی استوار داشت. اصولاً در ادبیات عصر ساسانی غلبه با موسیقی بود و شعر همواره به عنوان آزاری در دست موسیقی دانان قرار داشت. این نسبت در دورهٔ اسلامی برعکس شد و به دلیل پاره‌ای محدودیتها که محدود برای گونه‌هایی از موسیقی وضع شده بود، شعر به کلی بر موسیقی غلبه پیدا کرد.

متهای ادبی بازمانده از زبان پهلوی ساسانی آنقدر زیاد است که بازگزم بر برای رعایت جانب اختصار به ذکر یک تقسیم‌بندی کلی اشاره به نام برخی از مهم‌ترین آثار اکتفا کنیم. این آثار به چند دستهٔ کلی تقسیم می‌شود:

۱- **آثار دینی، مانند:**
گزیده‌های زاداسپرم، در موضوع آفرینش و رستاخیز از زاداسپرم هیرید سیرجان و کرمان در قرن سوم هجری / نهم میلادی

۲-داستان دینی، از منوچهر برادر زاداسپرم، شامل پرسشهایی در موضوعات فلسفی.
-رایهای مینوی خرد، شامل پرسش و پاسخهایی در مورد خرد که با رویکردی مبتنی بر شینگیی نسبت به عقل و خرد از آن گونه که در مقدمهٔ شاهنامه فردوسی می‌بینیم، نوشته شده است.

۲-اندزنامه‌ها و متون آموزشی، مانند: اندرز خسرو قباد، اندرز آذریار ماسپندان، پندهای زردشت، یادگار بزرگمهر بختگان، اندرز اوشا درانا.

۳-متهنهای مربوط به آداب و رسوم، شایست و نشایت، روایات پهلوی و اردوایرنامه، که داستان سفر اردوایر از پرهیزکار و ماجرای مسافرت او در عالم رُویا به دیگر است. زمان نگارش آن را روزگار پس از خسرو انوشیروان دانسته‌اند. سپس زردشت بهرام پژود (وقت: بعد از ۷۷۷ هجری / ۳۷۸ م) شاعر زردشتی سدهٔ هفتم / سدهٔ هجم ایران آن را با نام اردوایرنامه به شعر پارسی ترجمه کرده است.

۴. متهنهای داستانی، مانند: خسرو قباد و ریدک، یادگار وزیر یا وزیران، کارنامهٔ اردشیر بابکان.

زبانهای ایرانی

زبانهای ایرانی در اصطلاح به گروهی از زبانها و لهجه‌ها اطلاق می‌شود که از نظر ویژگیهای زبانی و وجوه مشترکی دارند و لزوماً در قلمرو جغرافیایی ایران کنونی نمی‌گنجد. زبانهای ایرانی شاخه‌ای از گروه زبانهای «هند ایرانی» هستند که خود شاخهٔ عملده‌ای از زبانهای هند و اروپایی محسوب می‌شود. شاخهٔ هند و ایرانی خود به دو شاخهٔ هندی و ایرانی تقسیم می‌شود. از لحاظ تحول تاریخی برای زبانهای ایرانی می‌توان سه دورهٔ مشخص قائل شد: ۱) دورهٔ باستان (۲ دورهٔ میانه، ۳ دورهٔ جدید. ۱) دورهٔ باستان از دورانی آغاز می‌شود که نخستین آثار زبانهای ایرانی به وجود آمده است؛ یعنی از زمان تألیف گاتها (حدود سدهٔ ۱۰ تا ۱۲ ق.م) و تا اوخر دورهٔ هخامنشی (حدود ۳۰۰ ق.م) ادامه پیدا می‌کند.

۲-زبان اوستایی متعلق به شرق و شمال شرق که کتاب اوستا به این زبان نوشته شده است.

۳-زبان فارسی باستان در جنوب غرب ایران معمول بوده و کتیبه‌های هخامنشی به این زبان نوشته شده است. خط فارسی باستان میخی بود که از خط ایلامی گرفته شده بود.

♦♦♦
فرهنگ ایران مثل بسیاری از ملل دیگر بنیاد شفاهی داشته است و سنت شفاهی تا کمتر از یک قرن پیش در ایران و قلمرو زبان فارسی غلبه داشته و هنوز هم شاید بنیادهای آن در میان قبایل و برخی از روستاییان ایران و افغانستان و تاجیکستان وجود داشته باشد

♦♦♦

۲ **دورهٔ میانه** از اواخر عصر هخامنشی (حدود ۳۰۰ ق.م) تا اوایل عصر اسلامی (سدهٔ هفتم میلادی) ادامه داشت و به خط پهلوی نوشته می‌شد. نگارش به این خط در سده‌های نخستین اسلامی هم معمول بود. گفتنی است معمولاً برای تمیز زبان این دوره از دوره‌های دیگر، آن را «پهلوی» می‌نامیدند. این زبان به دو شاخهٔ شمالی (پارسی شمالی و اشکانی) و جنوبی (ساسانی) تقسیم می‌شد.

۲ **دورهٔ جدید** از اواخر دورهٔ ساسانی آغاز شده و تا کنون هم ادامه دارد. مهم‌ترین شاخه‌های آن دوره «فارسی» است. زبانها و لهجه‌های ایرانی موجود در روزگار ما مانند کردی، بلوچی، گیلکی، مازندرانی و غیره نیز به این دوره تعلق دارند.

بر اساس این دوره‌بندی زبان فارسی هم به نظر دورهٔ باستان، میانه و جدید تقسیم می‌شود. باستان از نظر تاریخی همان دورهٔ خط میخی است که به زبان آن دوره «فارسی باستان» هم گفته می‌شود. زبان دورهٔ اشکانی و ساسانی که با خط پهلوی هم نوشته می‌شده، فارسی میانه یا پهلوی نامیده می‌شود، که به دو بخش شمالی (اشکانی) و جنوبی (ساسانی) تقسیم می‌گردد و بالاخره فارسی جدید که از دورهٔ اسلامی به این نام نامیده شده و خط آن با خط زبان عربی یکسان است.

بر اساس این دوره‌بندی زبان فارسی هم به نظر دورهٔ باستان، میانه و جدید تقسیم می‌شود. باستان از نظر تاریخی همان دورهٔ خط میخی است که به زبان آن دوره «فارسی باستان» هم گفته می‌شود. زبان دورهٔ اشکانی و ساسانی که با خط پهلوی هم نوشته می‌شده، فارسی میانه یا پهلوی نامیده می‌شود، که به دو بخش شمالی (اشکانی) و جنوبی (ساسانی) تقسیم می‌گردد و بالاخره فارسی جدید که از دورهٔ اسلامی به این نام نامیده شده و خط آن با خط زبان عربی یکسان است.

بر اساس این دوره‌بندی زبان فارسی هم به نظر دورهٔ باستان، میانه و جدید تقسیم می‌شود. باستان از نظر تاریخی همان دورهٔ خط میخی است که به زبان آن دوره «فارسی باستان» هم گفته می‌شود. زبان دورهٔ اشکانی و ساسانی که با خط پهلوی هم نوشته می‌شده، فارسی میانه یا پهلوی نامیده می‌شود، که به دو بخش شمالی (اشکانی) و جنوبی (ساسانی) تقسیم می‌گردد و بالاخره فارسی جدید که از دورهٔ اسلامی به این نام نامیده شده و خط آن با خط زبان عربی یکسان است.

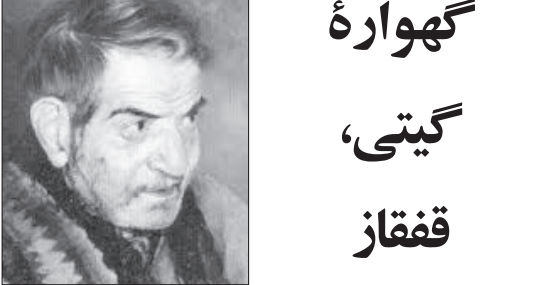
بر اساس این دوره‌بندی زبان فارسی هم به نظر دورهٔ باستان، میانه و جدید تقسیم می‌شود. باستان از نظر تاریخی همان دورهٔ خط میخی است که به زبان آن دوره «فارسی باستان» هم گفته می‌شود. زبان دورهٔ اشکانی و ساسانی که با خط پهلوی هم نوشته می‌شده، فارسی میانه یا پهلوی نامیده می‌شود، که به دو بخش شمالی (اشکانی) و جنوبی (ساسانی) تقسیم می‌گردد و بالاخره فارسی جدید که از دورهٔ اسلامی به این نام نامیده شده و خط آن با خط زبان عربی یکسان است.

بر اساس این دوره‌بندی زبان فارسی هم به نظر دورهٔ باستان، میانه و جدید تقسیم می‌شود. باستان از نظر تاریخی همان دورهٔ خط میخی است که به زبان آن دوره «فارسی باستان» هم گفته می‌شود. زبان دورهٔ اشکانی و ساسانی که با خط پهلوی هم نوشته می‌شده، فارسی میانه یا پهلوی نامیده می‌شود، که به دو بخش شمالی (اشکانی) و جنوبی (ساسانی) تقسیم می‌گردد و بالاخره فارسی جدید که از دورهٔ اسلامی به این نام نامیده شده و خط آن با خط زبان عربی یکسان است.

بر اساس این دوره‌بندی زبان فارسی هم به نظر دورهٔ باستان، میانه و جدید تقسیم می‌شود. باستان از نظر تاریخی همان دورهٔ خط میخی است که به زبان آن دوره «فارسی باستان» هم گفته می‌شود. زبان دورهٔ اشکانی و ساسانی که با خط پهلوی هم نوشته می‌شده، فارسی میانه یا پهلوی نامیده می‌شود، که به دو بخش شمالی (اشکانی) و جنوبی (ساسانی) تقسیم می‌گردد و بالاخره فارسی جدید که از دورهٔ اسلامی به این نام نامیده شده و خط آن با خط زبان عربی یکسان است.

بر اساس این دوره‌بندی زبان فارسی هم به نظر دورهٔ باستان، میانه و جدید تقسیم می‌شود. باستان از نظر تاریخی همان دورهٔ خط میخی است که به زبان آن دوره «فارسی باستان» هم گفته می‌شود. زبان دورهٔ اشکانی و ساسانی که با خط پهلوی هم نوشته می‌شده، فارسی میانه یا پهلوی نامیده می‌شود، که به دو بخش شمالی (اشکانی) و جنوبی (ساسانی) تقسیم می‌گردد و بالاخره فارسی جدید که از دورهٔ اسلامی به این نام نامیده شده و خط آن با خط زبان عربی یکسان است.

♦♦♦

استاد محمد حسین شهریار

صحنه‌ای از نبرد ایلات قفقاز با سپاه روس در دفاع از خاک ایران

چون بلایسی که بیارد ناگاه دست ایلات رشید قفقاز با غبار غم و گرد ماتم خیل سرباز به زنجیر و قطار کشت در چرخ چراغ مهتاب به سرازیر شدن از سر کوه نرم و آهسته چو درد طرار سرد خاموش خرد از خر خاک اژدهاوار پیچید تنه را آید از دامن کوه فرود از جلو فوج پیاده‌ست و سوار به شیخ تیره‌تر از خاکستر اسبها، پای به پاپوش نمد اسب فرمانبر صاحب منصب بگرذ چپ از آن سینه کوه اهرمن چشم‌درید از خشم گله‌گرگ به مکر و تزویر ناگهان برق‌زنان آتش جنگ سر هر شعله که می‌خندد مرگ نمره‌ای نیز به رسم اجداد سر بر آرند جوانان به شتاب بوی خون خیزد و گند باروت همچو دو سیل مصادم کم کم

اصل یی اسلحه، شایان دریغ آن هجومش همه با توپ و تفنگ شیرزنها چو گوزن گستاخ بیل بر دوش به پشت شموهر دختران زلف پریشان از باد متواری همه در کسو و کمر جنگ طوفانی و جیغ زنها خیمه‌ها شعله‌ن‌زان می‌سوزند کودکان جیغ‌زنان با فر آه آسمان شده با شعل ماه ناله محضتر از سوزش زخم کشته‌ها مانده به میدان مصاف لیکن ارواح شهیدان زده بال سادری نقش پسر در آغوش نعره‌ای سر به بر نامزدش یک جهان عشق و امید و آمال چه بسا نرگس مست سیراب گویی آنها که فرامی‌رشدند الواع، ای افق روشن و باز تاج اعصار و قرون هشته به فرق ای تو سرامان، بلند و جاوید قیقم غمت شرق و غاب قهرمانان تو با شحمت و شأن ای که تا باز پسین گیر و تفنگ تا دلبران تو در خون درشت امیراتو بران فتر و شکوه پای رس سینه‌ما تا نهاد چونی‌ای کشور آزاده، اسیر؟ تازه برگشته رصیده شتران زنگ بر گردنشان در ششون ناله زنگ پیچید در کوه

شهیدان کربلاست؛ از غم، چون بی‌خوی (مولی ابسودر جمله) رافع بن حسینی سلم اعرج (آزدی)، زاهر (مولی عمرو بن حق خراعی)، سولم (مولی بن سلم کلبی)، سالم (مولی عامر بن مدینه سعدی از موایان ساکن بصره)، سعد بن حرث (مولی علی)، سعد بن عبدالله (مولی عمرو بن خالد سوری از صندوق بیرون کردند و بر سر نیزه کردی و نگاهبانان بر آنان کردند تا بر گاه رفتن…» پس چون این خبر به سیستان آمد، مردمان سیستان گفتند: «نه نیکو طریقتی برگرفت یزید که با فرزندان رسول علیه‌السلام چنین کرد.» باره‌ای شورش انداز گرفتند. عباد [= حاکم منطقه،] سیستان هم به مردمان سیستان سپرد، بیست بار هزار هزار را [= گالیون] درم اندر بیت‌المال جمع شده بود از غنایم کاصل و دیگرها برگرفت و به بصره باز برد. عیسا بن زیاد برادر خویش را… به سیستان فرستاد اندر اول سنهٔ اثنی و ستین».

در کربلا
و باز از این مهتتر حضور جمعی از موالیان که به قاعدهٔ آن زمان به ایران‌ایی می‌گفتند در جمع

۱- تاریخ سیستان، ص۹۸
۲- تاریخ سیستان، ص۹۸
۳- تاریخ الطبری، ج۶، ص۹۴ و ۹۵
۴- تاریخ المسم و الملوک، ج۶، ص۹۸
۵- تاریخ سیستان، ص۹۸
۶- تاریخ سیستان، ص۹۸
۷- تاریخ سیستان، ص۹۸
۸- تاریخ سیستان، ص۹۸
۹- تاریخ سیستان، ص۹۸
۱۰- تاریخ سیستان، ص۹۸
۱۱- تاریخ سیستان، ص۹۸
۱۲- تاریخ سیستان، ص۹۸
۱۳- تاریخ سیستان، ص۹۸
۱۴- تاریخ سیستان، ص۹۸
۱۵- تاریخ سیستان، ص۹۸
۱۶- تاریخ سیستان، ص۹۸
۱۷- تاریخ سیستان، ص۹۸
۱۸- تاریخ سیستان، ص۹۸
۱۹- تاریخ سیستان، ص۹۸
۲۰- تاریخ سی

لنگه‌ای جواهرات

دستگیری عامل نفوذ به سامانه‌های مخابراتی در مراغه

تیزبین – خبرنگار اطلاعات: فرمانده انتظامی مراغه از دستگیری عامل نفوذ به سامانه‌های مخابراتی این شهرستان خبر داد. سرنگ پاسدار حبیبی هاتفی گفت:بادریافت گزارش پلیس فتای مرکز استان مبنی بر این که فردی در شبکه‌های اجتماعی اقدام به تبلیغ و فروش دیتابیس اینرسل می کند.با توجه به حساسیت امر، موضوع در دستور کار کارآگاهان این پلیس قرار گرفت.

وی افزود: با استعلام شماره کارت منتشره در فضای مجازی فرد مورد نظر شناسایی و متهم برای انجام تحقیقات به محل پلیس فتامنتقل شد. به گفته او در بررسی های فنی بر روی رایانه‌ها و گوشی متهم، دیتابیس و عامل اطلاعات مشتری اینرسل به همراه پایمک‌های مرتبط با خرید و فروش آن و همچنین کارت عابر بانک ملت که شماره آن در فضای مجازی برای دریافت وجوه منتشر شده بود، کشف شد.

فرمانده انتظامی مراغه با اشاره به این که متهم با تشکیل پرونده به مراجع قضایی معرفی شد، به شهر وندان توصیه کرد: به هیچ عنوان برای کجنگاری به دنبال دیتابیس اینرسل یا همراه اول به منظور یافتن مکان شماره همراهی احتمالی افراد و در از طریق قانون مبادرت به انجام آن نکنند، چرا که این موضوع از مصایید جرائم دسترسی غیر مجاز به سامانه‌های مخابراتی است و مجازات کفری و شدیدی دارد.

وی همچنین از شهروندان خواست در فضای مجازی با شبکه‌های اجتماعی از افرادی که اقدام به تبلیغ و این موارد می کنند،وداره کرده و مراتب را به پلیس فتا یا مرکز فوریت‌های پلیسی ۱۱۰ و ۱۹۷ اطلاع دهند.

شکار چپان متخلف خواب به زندان محکوم شدند

خواف-خبرنگار اطلاعات: رئیس سازمان محیط زیست خواف گفت: دو نفر از اهالی روستای حسین آباد کاریون خواف که از آنها گزارش هایی مبنی بر تخلفات شکار و صید واصل شده بود، پس از گرفتار شدن توسط مأمورین بگان حفاظت محیط زیست خواف و معرفی به مراجع قضایی از سیری شعبه ۱۰۱ دادگاه عمومی جزایی خواف هر کدام به شش ماه زندان محکوم شدند.

عباس طهرانی با تشریح جزئیات دستگیری متهمان، گفت: متهمان هنگام فرار از دست مأموران، قسمتی از لاشه یک خرگوش، یک قطعه هویره و ۱۰ دستگاه مگنخصوص صید هویره را رها کردند که جمع آوری شد.

همچنین در بازرسی از مخفیگاه یکی از متهمان آثار یک رأس آهو و همچنین یک دستگاه شله شکار گرگ نیز کشف شد و متهم همدست خود را معرفی کرد که او هم دستگیر شد.

وی و متهم پس از بازرسی و محاکمه هر کدام به ۶ ماه زندان تعزیری محکوم شدند.

برق گرفتگی، جان مرد ۶۰ ساله را گرفت

چناران – خبرنگار اطلاعات: نگهبان شصت ساله یک بنای در حال ساخت در شهر جدید گلپار چناران بر اثر برق گرفتگی جان خود را از دست داد.

فرمانده انتظامی شهرستان چناران با اعلام این خبر افزود: بررسی ها مشخص کرد، در پی قطع برق کارگاه، این نگهبان برای برقراری مجدد اتصال برق اثر تیر چراغ برق بالا رفته است اما بر اثر برق رفتگی به پایین سقوط کرده و به علت شدت جراحات وارده و سوختگی ناشی از برق گرفتگی جان خود را از دست داده است.

دانش آموز در سرپل ذهاب قربانی حادثه رانندگی شدند

قصر شیرین: بر اثر برخورد یک تریلر با یک پراید در محور سرریل ذهاب ۵ دانش آموز کشته و چهار نفر دیگر مصدوم شدند. فرماندار سرپل ذهاب در این باره گفت: در این حادثه در محور سرریل ذهاب به کرند غرب و در محدوده «لی ماهی» روی داد. حیدری با بیان این که تمامی ۸ سرنشین خودرو پراید را دانش آموزان تشکیل می دادند، افزود: ۲ نفر از مصدومان حادثه هم که وضع آنان وخیم گزارش شده است برای ادامه درمان به بیمارستان طالقانی کرمانشاه انتقال یافتند.

یازدگونی خودو در اردکان با یک کشته و یک مجروح
پس از خبرنگار اطلاعات، رئیس مرکز فوریت‌های پزشکی اردکان گفت: واژگونی یک دستگاه سواری پراید در محور عقدا به اردکان موجب کشته شدن یک نفر و مصدومیت ۳ نفر دیگر شد. مصطفی نوروزی افزود: این خودرو این عضای یک خانواده بودند و علت حادثه هنوز مشخص نیست.

قزوین –خبرنگار اطلاعات:

استان قزوین ۳۵ گسل لرزه‌زا با وسعت بیش از ۱۰ کیلومتر دارد که بیشتر آنها در مناطق کوهستانی واقع شده‌اند.

علی محمدآهنی مدیرکل مدیریت بحران استان قزوین که در نشست مجموعه مدیران حوزه مدیریت بحران استان سخن می گفت، با اشاره به سابقه زلزله خیزی استان قزوین، افزود: در یکصد سال گذشته ۱۱ زلزله مهیب با خسارت و تلفات بسیار بالا در استان به وقوع پیوسته است. وی از شناسایی ۴۰۰ نقطه لغزش را در استان قزوین خدادی گفت: زمین لغزش در ۱۱ روستای استان بیشتر است که مهمترین آنها روستای اوئانگ است.

مدیرکل مدیریت بحران استان قزوین با اشاره به هتفه کاهش بلایای

طبیعی و ایمنی در مقابل لرزه‌ها با شعار عزم ملی و تدابیر پیشگیرانه، افزایش امیدواری برای بلایای طبیعی، یادآور شد: براساس آمار به دست آمده در ۱۵ سال گذشته استان قزوین متحمل ۲۵۰ میلیارد تومان خسارت ناشی از زلزله شده است و ۲۴۹ نفر نیز بر اثر این بلای طبیعی جان خود را از دست داده‌اند.

آهنی افزود: به منظور کاهش بلایای طبیعی و آمادگی در مقابل سواثت غیرمترقبه در ۱۰ سال گذشته ۱۹۱ میلیارد تومان اعتبار برای کاهش حوادث رانندگی و سوانح جاده‌ای تمامی عوامل پلیس راه، آمادگی و امور زیربنایی در این استان هزینه شده است.

او افزود: کشاورزان استان

قزوین امسال متحمل ۴۰۲ میلیارد تومان خسارت ناشی از سرمازدگی شده‌اند و در ۶ سال گذشته نیز

خشکسالی ۳۳۵ میلیارد تومان خسارت به بخش کشاورزی استان وارد کرده است.

مدیر عامل جمعیت هلال احمر استان قزوین نیز در این نشست با اشاره به خطر پذیری استان در حوادث غیرمترقبه، گفت: مأموریت اساسی مرکز فوریت‌های پزشکی استان: سازمان‌های آتش نشانی، هلال‌احمر، سازمان محیط و طیفه در حوادث و بلایا پوشش دادن.

حمیدره انجام با تأکید بر لزوم فرهنگ سازی برای کاهش حوادث جاده‌ای، افزود: نیاز است برای کاهش حوادث رانندگی و سوانح جاده‌ای تمامی عوامل پلیس راه، آمادگی و امور زیربنایی در این استان هزینه شده است.

او افزود: کشاورزان استان قزوین امسال متحمل ۴۰۲ میلیارد تومان خسارت ناشی از سرمازدگی شده‌اند و در ۶ سال گذشته نیز

بر آورد میزان خسارت سیل در غرب مازندران

پرداخت غرامت و تیم‌های دستگاه‌های حمایتی

مازندران از خسارت ۷۵ میلیارد تومانی سیل به واحدهای مسکونی، تأسیسات زیربنایی و بخش کشاورزی در منطقه غرب استان خبر داد.

ربیع فلاح با اعلام این خبر افزود: تعداد

واحدهایی که توسط بنیاد مسکن برآورد خسارت شده ۷۲ واحد مسکونی است.

وی با اشاره به این که در جریان بارش اخیر

مجموعاً ۳۷ روستا دچار آبگرفتگی شدند اضافه کرد: به منظور مقابله با سیل و کنترل آن تاکنون ۵۰ میلیارد تومان در حوزه انجیرسازی به آب

منطقه‌ای، شهرداری و بنیاد مسکن پرداخت شده است و این روند ادامه خواهد داشت.

فلاح به اعزام ۲۹ تیم آمادی در قالب ۱۹۵ نفر

به این مناطق خبر داد و گفت: تیم بیمه ایران برای

مناطق آمادسانی شده است.

وی گفت: ۱۲۵۰ اقرص نان، ۹۰۰ کیلوگرم برنج، ۴۱ کیلوگرم چای، ۲۸۹ تنخه موکت، ۴۶ تن مسکن نیز با استقرار در منطقه مشغول برآورد خسارت هستند.

وی با اشاره به این که بخش اعظم این خسارات به دلیل ساخت و ساز غیرمجاز و احداث بنا در

بستر رودخانه است، اظهار امیدواری کرد: تا با

همکاری همه مردم و آزادسازی حریم رودخانه‌ها دیگر شاهد اینگونه حوادث در مازندران نباشیم.

کمک به سیل زدگان

مدیرعامل جمعیت هلال‌احمر مازندران از ارائه خدمات به ۲۹۴ خانوار در ۷ شهرستان و ۳۸

روستای آسیب‌دیده سیل خبر داد.

مهدی ولی‌پور افزود: به ۹۴۰ نفر در این

سند کمپانی سواری پیکان

مدل ۱۳۸۳ به شماره انتظامی ۱۱۷۸۷ و ایران ۷۹ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۳۴۴۵۱۴ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

شماره شاسی ۸۸۸۳۳۰۶ به شماره موتور ۱۷۴۸۳۱ و ۱۷۴۸۳۱

اخبار شهرستانها

استان قزوین، ۳۵ گسل لرزه‌زا دارد

گفت: در حال حاضر ۳۵ پایگاه فوریت پزشکی، ۲۵ پایگاه جاده‌ای

و ۱۰ پایگاه شهری در سطح استان فعالیت دارند. مدیرعامل سازمان

آتش نشانی شهرداری قزوین دیگر

سخت‌ران این نشست بود که با اشاره

به انجام ۲۱۷۷ مورد عملیات امداد و نجات و اطفای حریق در سال گذشته،

اساسی مرکز فوریت‌های پزشکی استان: سازمان‌های آتش نشانی،

هلال‌احمر، سازمان محیط و طیفه در حوادث و بلایا پوشش دادن.

حمیدره انجام با تأکید بر لزوم فرهنگ سازی برای کاهش حوادث جاده‌ای، افزود: نیاز است برای کاهش حوادث رانندگی و سوانح جاده‌ای تمامی عوامل پلیس راه، آمادگی و امور زیربنایی در این استان هزینه شده است.

او افزود: کشاورزان استان قزوین امسال متحمل ۴۰۲ میلیارد تومان خسارت ناشی از سرمازدگی شده‌اند و در ۶ سال گذشته نیز

خشکسالی ۳۳۵ میلیارد تومان خسارت به بخش کشاورزی استان وارد کرده است.

مدیرکل مدیریت بحران استان قزوین با اشاره به هتفه کاهش بلایای

معاونان پژوهشی وبرنامه‌ریزی آموزش و پرورش در تکنابگردم آمدند

تکناکب – خبرنگار اطلاعات: ششمین همایش سراسری معاونان پژوهشی، برنامه‌ریزی و نیروی انسانی آموزش و پرورش سراسر کشور با حضور معاون وزیر و رئیس سازمان پژوهشی و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش در تکناکب برگزار شد.معاون وزیر و رئیس سازمان پژوهشی، برنامه‌ریزی و نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش در این مراسم گفت:زمان‌شناسی برای مدیریت اجرا و برنامه‌ریزی در آموزش امری مهم است و کسانی که زمان برنامه را نشانند دچار تردید هستند.

حجت‌الاسلام دکتر محی‌الدین محمدیان افزود: برگزاری این گونه

نشست‌ها و همایش‌ها برای بررسی

بازخوردهای عملکرد ماست تا ببینیم

مقتضایاتی را که برنامه‌ریزی کردیم به نتایجی رسیده‌اند. بخش دیگر

اهداف این همایش، آموزش‌های

توجیهی و دانش افزایی بر پایه برگزاری

کارگاه‌های آموزشی و در روز سار

اطلاعات و معلومات آموزگاران این

وی اضافه کرد:معمولاً در این

همایش‌ها موروی بر فعالیت‌های سال

گذشته نیز داریم و با بررسی نقاط قوت و

و ضعف برنامه‌ریزی‌های آینده را نیز

خواهیم داشت که در این کاردهایی

برنامه آموزشی سال ۹۳-۹۴ را نیز برای

اجرا اتوری می کنیم.

افزود: یکی دیگر از دلایل

اهمیت این همایش‌ها برگزاری جلسات

توجیهی برای همکاران است که تازه به

جمعیت راه معاونت‌های پژوهشی و

برنامه‌ریزی پیوستند و در این جلسات

برای حوزه آموزش، مدیریت آموزشی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

و راهبردد آموزش برنامه‌های خوبی

غیرمترقبه را فراهم می سازد.

مدیرکل راهاداری اداره کل راه

و شهرسازی استان قزوین هم تهیه

برنامه نگهداری و اجرای عملیات

تعمیر، راه‌سازی و راه‌های انحرافی

در مواقع ضروری، اصلاح نقاط

حادثه‌خیز، گردآوری اطلاعات و

مربوط به حوادث، مدیریت و

شناسایی به کارگیری سامانه‌های

هوشمند ترافیک، انجام امور مربوط

به ایمن‌سازی و حفظ حریم قانونی

راه‌سا و... را از فعالیت‌های مربوط

به این حوزه اعلام کرد. حق لطفی

افزود: در ششماه گذشته به منظور

افزایش ایمنی جاده‌ای ۱۵۰۰ پروژه

خشکشی ۲۰۰۰ ایمن‌سازی برای

کل‌گیری راه‌ها، نصب ۵ کیلومتر

گاردریل شهری بیش از ۴ کیلومتر

شبکه دورشنایی در اتوبان قزوین –

زنجان انجام شده است.

معاونان پژوهشی وبرنامه‌ریزی آموزش و پرورش در تکنابگردم آمدند

خط ارتباطی مردم با اطلاعات

۲۲۲۲۶۹۰

تلفن

ایمیل خط ارتباطی:

ertebat@etelaat.com

بقیه از صفحه ۱۳

افزایش کرایه تاکسی‌های خطی

رانندگان تاکسی‌های خطی میدان ونک پیوسف‌آباد کرایه را از ۱۰۰۰ تومان به ۱۳۰۰ تومان افزایش داده‌اند که جای کلاه دارد. افراد ماهیانه مبلغی را برای کرایه رفت و آمد در نظر می‌گیرند که افزایشش بی‌جهت قیمت‌ها، محاسبه آنان را برهم می‌زند.و هزینه‌های اضافی به‌خصوص برای اقشار کارمند، کارگر و بازنشسته مسئله‌ساز می‌شود.

یک بازنشته مسافر تاکسی

آلودگی هوا، علت اصلی ابتلا به بیماری‌های قلبی است

از مقالهٔ دکتر فرید فدائی روزنامهٔ پزشک دربارهٔ علل ابتلا جوانان به بیماری‌های قلبی چاپ شده در صفحهٔ گفته‌ها و نوشته‌های روزنامهٔ اطلاعات تشکر می‌کنم، اما باید متذکر شد که ایشان مهمترین عامل ابتلا، یعنی آلودگی هوا را فراموش کرده‌اند. اثرات مخرب تنفس هوای مسموم روی قلب واضح و روشن است.

خواننده روزنامه اطلاعات

پیشنهاد به شهرداری

اطلاعات

شهدا

از بزرگ‌ترین حسر تشان می گویند

واقعۀ کربلا و حماسه امام حسین^(ع) در نگاه شخصیت‌های بزرگ دینی و اجتماعی به عنوان یک فرهنگ پیشرو محسوب می‌شود؛ اگرچه فرهنگ مجرم در سال ۱۳۶۱ هجری قمری ظهور یافت اما موجب شد تا پس از گذشت ۱۴ قرن از آن حادثه، مجاهدانی در سرزمین ایران از آموزه‌های سید و سالار شهیدان پیروی کنند. و هشت سال در جبهه حق با قدرت‌های باطل و رژیم بعثی صدام برای دفاع از کرامت ملی و دینی خود با خیزند.

بدون شک اگر به فرازهایی از وصایای شهید پیرامون واقعۀ کربلا، عاشورا و امام حسین^(ع) نگاهی بیاندازیم، درخواهیم یافت که بزرگ‌ترین حسرت شهیدان این بوده است که چرا در عصر سالار شهیدان توقیف زندگی نداشته‌اند تا با بذل جان در رکاب سرور جوانان اهل بهشت به احیای اسلام و دفاع از کرامت انسان بپردازند.

در همین زمینه شهید «محمدرضا جلیوان» در وصیتنامه‌اش تاکید کرده است: هدفم از آمدن به این مکان مقدس (جبهه) و هدیه کردن خون ناقابل خود به اسلام این بود که اسلامی را که هزاران سال آن را در بین ما گم کرده بودند و همه ما آن را به فراموشی سپرده بودیم، دوباره زنده شود و یاد واقعی امام حسین^(ع) یا هدف نهایی عاشورا در ما زنده شود. پیش از این به ما موخته بودند؛ که عاشورا یعنی گریه کردن و بر سر و سینه زدن.

شهید «منصور جلالی» هم در وصیتنامه خود می‌نویسد:ای کسانی که تعهد اسلامی دارید و خویش را مسلمان و پیرو خط امام می‌دانید، آگاه باشید که امروز روز آزمایش استم مانند صحنه روز عاشورا، آنها که مانندن و یکایک تا آخرین نفس در این ادعاهای صادق بودند در روز عاشورا کنار حسین^(ع) جنگیدند و تا آخرین نفر به شهادت رسیدند و این شهادت نه این که برای آنان تلخ باشد بلکه از عمل شیرین‌تر بود.

شهید یوسف پیریمی هم درباره آنچه از امام حسین^(ع) آموخته است در وصیتنامه خود می‌نویسد:از سرور شهیدان حسین ابن علی^(ع) و خواهرش، کل يوم عاشورا و کل ارض کربلا را آموختم که در روز عاشورا فرموندند. اگر در سال ۶۱ هجری یزیدیان و پیروان شیطان، فرزند پیامبر را در سر دوراهی تسلیم که همان ذلت باشد و کشته شدن قرار داده بودند، امروز هم استکبار جهانی و پیروان یزیدیان، ما را در سر دور راه قرار داده‌اند که با تسلیم یا مرگ سرخ- اما ای برادران و خواهران، توجه داشته باشید که ملت ما با استقامت و ایثارگری خود توانست اسلام را دوباره در جهان احیا کند و امروز مسئولیت ما بسیار سنگین است که باید اسامع، این امت الهی، را حفظ کنیم.

علاوه بر این، شهید جعفررضا جلیله خطاب به مادرش نوشته است: من مادا مروراید چشمات صورت را خراش دهد مادر، زیرا که منافقین خوشحال می‌شوند. اگر بر سر قبر من اشک ریختی، به یاد امام حسین^(ع)، علی‌اکبرش و قاسم او هم باش که پیکرهایشان در زیر سر اسبان لگدمال و پاره پاره شد. پس تو را به صبر و شکیبایی زبیب وار توصیه می‌کنم، آن چنان که زبیب^(ع) داشت و مقاوم و پرمدار بود.

سید مهدی تقوی در وصیتنامه خود درباره این که چرا سعادت زندگی در عصر امام حسین^(ع) را نداشته است،می‌گوید: ای عزیزان، در حقیقت به فکر این بودم که چرا سعادت نداشتن که در عصر امام حسین^(ع) زندگی کنم تا آن سرور شهیدان و رهبر آزادگان را بی‌نیاز می‌کردم. ولی پس از پیروزی انقلاب، خوشحال شدم از این که اگر آن زمان‌ها نبودم، لیکن در این زمان‌ها زمان خود و راهنمای الهی خود را یعنی امام امت را درک کرده‌ام و زیارت کردم.

شهید رجب پیرمی هم در وصیتنامه خود نوشته است: تعالی برای این که ما را امتحان کند این که می‌گوییم: «ای کاش ما هم در کربلا می‌شدیم، یاری امام حسین^(ع)»؛ که شعار است و عمل، واقعۀ کربلا را زنده کرد.

رویدادهای تاریخ، هرچه از زمان وقوع و ولادت خویش فاصله می‌گیرد، کم رنگ‌تر و بی‌فروغ‌تر می‌شوند و سرانجام به سایه روشنی از یک خاطره یا حادثه در ذهن‌های بدل می‌شوند، اما فقط، یک حادثه را می‌شناسیم که در روزی داغ، در سرزمینی کوچک و گمنام به نام «کربلا» رخ داد و امروز پس از قرن‌ها و روزگاران طولانی، دامنگستر و تأثیر گذار و حرکت آفرین، به سمت فردایی درخشان‌تر راه می‌سپارد.

شور و شگوه و شرارهای که عاشورا آفرید، هنوز و همواره قلمرو قلب و ذهن انسان‌ها را فتح می‌کند و خون خیزش و حرکت در رگ‌های ما دواند. این ویژگی، این سخن پیامبر را به یاد می‌آورد:

« ان لقل الحسین حواره فی قلوب المؤمنین لا تبرد ابد». (از شهادت حسین، آتشی در قلب مؤمنان فروخته شود که هرگز سردی و خاموشی نمی‌پذیرد).

کربلا، زنده، زاینده و فزاینده است؛ کوثری است که می‌جوشد و هر عصر و نسلی به نسبت توان و تکاپو و ظرفیت خویش از آن بهره می‌گیرد. کربلا به روح‌ها طراوت، زیبایی، سرزندگی و شیوه خوب زیستن می‌آورد؛ که حسین (علیه‌السلام) یعنی خوب، یعنی زبیا.

کربلا، اساسنامه ایمان، فهرست همه خوبی‌ها و فرهنگنامه قبیله معرفت و عشق است. هیچ‌کس نیست که با کربلا انس و الفت بیابد و شگفتن، بالیدن، جوشش و حیات را در خود احساس نکند. جامعه‌ای که هم با فرهنگ عاشورا پیوند و آشنایی بیابد، سرشار پویایی، زایایی و توانایی خواهد شد.

به همین دلیل است که کربلا، بهترین پایگاه گرایش برای حرکت و خیزش و قیام است و آنان که معرفت عاشورایی یافته‌اند، انسان‌هایی‌اند که حرّیت، عزّت، آزادی‌مردی، پاکبازی، اخوّت، صمیمیّت، عرفان ایمان و شهادت، درون مایه زیستن و قانون زندگی و جهت‌گیری‌هایشان خواهد شد.

انقلاب اسلامی ایران در زمانیه آن هم ملهم و متأثر از فرهنگ عاشوراست. خون شهیدان انقلاب اسلامی در زلال کربلا ریشه دارد و انقلابی را به شمعانی و آتش ستم سوزی است که در سال ۱۳۵۱ هجری در ساحل فرات شعله کشید. اما خمینی(قدس سره) در یکی از سخنرانی‌های خویش فرموده است: اگر سیدالشهدا نبود، این نهضت (انقلاب اسلامی) هم پیش نمی‌برد، سیدالشهدا همه جاست که اگر ز کربلا هم، جا محضر سیدالشهدا است، همه منبرها محضر سیدالشهدا است، همه محراب‌ها از سیدالشهدا است…

امام حسین^(ع) نجات‌داد اسلام را، ما برای کلی آدمی که نجات داده اسلام را و رفته کشته شد می‌سکرت کنیم؟ ما هر روز باید گریه کنیم، ما هر روز باید منبر برویم برای حفظ این نمک، این حفظ این نهضت‌ها، این نهضت‌ها هر مرون‌ها حسین (علیه‌السلام) است.^۱

آیت الهی معظمی‌خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب هم می‌فرماید: شما ببینید این نصف روز حادثه(کربلا)، چه قدر در تاریخ ما بزرگ کرده و ما امروز هم زنده و الهام بخش است… (این در انقلاب و جنگ و

گذشته تاریخ ما محسوس بوده است… ما اگر نخواهیم هشت سال جنگ خودمان را با آن هشت-نه ساعت عاشورای امام حسین مقایسه کنیم یا آن‌را خیلی درخشان‌تر بدانیم- که واقعاً هم همین است، یعنی من حادثه‌ای را در تاریخ نمی‌شناسم که با فداکاری آن نصف روز قابل مقایسه باشد؛ همه چیز کوچک‌تر از آن است-لیکن بالاخره طرحی از آن یا نمی‌از آن یم است.^۲

شباهت و همسانی انقلاب بزرگ عاشورا و انقلاب بزرگ اسلامی، این همه

حماسه پایداری

دفاع مقدس، امروز را به دیروز عاشورا پیوند می‌زد و سوزی کربلا را به شامۀ‌ها می‌رساند. درنگ و تأملی اندک در شعارها، وصیتنامه‌ها، عملیات‌ها، نام عملیات‌ها، شب‌های عملیات، نامه‌ها، مژگون‌نوشته‌ها، سخنان رهبر و امام و مقتدایان رزمندگان خانواده شهیدان، خاطرات، تابلو نوشته‌ها و همه مظاهر و جلوه‌های جبهه‌ها، نشان می‌دهد که می‌توان پیوندی شگفت و قابل مطالعه میان این دو قطعه تاریخی یافت.

هست، و وجود مبارک اباعدهالله (علیه‌السلام) هست، و وجود امام خمینی (قدس سره)

دفاع مقدس

چشمه‌ای که از کربلا جاری شد

«شور و شگوه و شرارهای که عاشورا آفرید، هنوز و همواره قلمرو قلب و ذهن انسان‌ها را فتح می‌کند و خون خیزش و حرکت در رگ‌های ما دواند

«خون شهیدان انقلاب اسلامی در زلال کربلا ریشه دارد و انقلاب ما بارقه و شمعانی از آتش ستم سوزی است که در سال ۱۳۵۱ هجری در ساحل فرات شعله کشید

این مشترکات و همسانی‌ها نه فقط ترسیم رسمیت‌یافته‌ها و تشکیل گرفته‌آدا بین دو سال ۱۳۵۱ و ۱۳۶۱، بلکه سهامداران شرکت مجدداً دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی خود که در ساعت ۱۷ مورخ ۱۳۶۲/۱۲/۲۲ در محل شرکت واقع در تهران خیابان سپهرودی پامن‌تر از چهارراه شهیددین‌کلی که در یک طبقه ۲۵۰ مترمربعی شکل می‌گیرد، حضور به‌رسانند.
دستور جلسه
۱- انتخاب نماینده‌های شرکت و تعیین هیئت‌مدیره

«تجلی یافته است. امام^(ع) به پیروی از سرور و سالار شهیدان، از هیچ فداکاری در راه مکتب و آرمان‌های الهی دریغ نکرد؛ ۶-پسران اسام خمینی (قدس سره) همچون شهیدان کربلا، کانون عرفان و محبت الهی و سرشار از شوق شهادت و فداکاری‌اند؛

«دشمن‌نم رویارو با‌دو جریان، در نهایت پستی، ذنیابرسی و خودخواهی است؛

۵- همان مظاهر روز و شب عاشورا در جبهه‌های دفاع مقدس دیده می‌شود؛ زمزمه‌های عاشقانه، نماز، عبادت، قرائت قرآن و آمادگی برای وصل و پیوند با محبوب؛

۶- پایداری و شکیبایی زنان امت و تبیین زاینده‌گی و تأثیر گذاری و حیات فرهنگ عاشورا، که نشانه‌ها سلامت، غمختن، ارجمندی و قداست سال‌های دفاع مقدس و بزرگی و بزرگمنشی است امام بزرگوار و انقلاب عاشورا و کربلای حسینی نیست.

هزاران آیت و نشانه در جبهه‌های

«در یک نگاه کلی، برخی از وجوه مشترک دو فرهنگ عاشورا و دفاع مقدس عبارتنداز:

۱- هر دو برای دفاع از حریم ارزش‌ها و حفظ اسلام و رضای پروردگار رویاروی دشمن می‌ایستند؛

۲- رهبر هر دو، هر دو حرکت، فرزندان پیامبرند. همان صلابت، پایداری، ذلت‌ناپذیری، شهادت‌پذیری و روح ایثار که در وجود مبارک اباعدهالله (علیه‌السلام) هست، و وجود امام خمینی (قدس سره)

۸- در هر دو جریان از شهیدان شیرخوار تا پیران سالخورده می‌توان یافت؛

۹- صحنه‌ها و موقعیت‌هایی همچون صحنه‌های کربلا بارها در جبهه‌های دفاع مقدس اتفاق افتاد، مانند تشنگی، جدا شدن سرها، اسارت و ….. این صحنه‌ها همواره ذهن‌ها را به صحنه‌های کربلا پیوند می‌زند؛

۱۰- جبهه‌های هشت سال جنگ‌های مستگبری را به تناسیب ایران در زمانه‌های مستگبری می‌توان یافت. در وجود مبارک اباعدهالله (علیه‌السلام) هست، و وجود امام خمینی (قدس سره)

۱۱- پایان هشت سال دفاع مقدس، همچون پایان عاشورا، تمام شدن و توقف راه نبود، بلکه پس از آن، ایمانی که محصول خلوص و فداکاری رزمندگان بود، هوشیاران و تحرک و نبداری‌های بزرگی را رقم زد که نه فقط تضمین سلامت جامعه، که الهام بخش مبارزات در گوشه و کنار جهان شد. ایندیند و تحرک و خلوص را در رزمندگان لبنان هم می‌توان یافت.

۱۲- همچنان که انقلاب عاشورا تضمین بقا و سلامت مکتب و اسلام نوپایی شد که محصول ۳۳ سال تلاش پیامبر (صلی‌الله علیه‌ و اله و سلم) و مجاهدت صحابه بزرگ بود، مجاهدت‌های هشت سال دفاع مقدس هم تضمین بقا و سلامت انقلاب اسلامی شد. با بررسی تفصیلات و تضمین بقا و سلامت مکتب و اسلام نوپایی شد که محصول ۳۳ سال تلاش پیامبر (صلی‌الله علیه‌ و اله و سلم) و مجاهدت صحابه بزرگ بود، مجاهدت‌های هشت سال دفاع مقدس هم تضمین بقا و سلامت انقلاب اسلامی شد.

با بررسی تفصیلات و تضمین بقا و سلامت مکتب و اسلام نوپایی شد که محصول ۳۳ سال تلاش پیامبر (صلی‌الله علیه‌ و اله و سلم) و مجاهدت صحابه بزرگ بود، مجاهدت‌های هشت سال دفاع مقدس هم تضمین بقا و سلامت انقلاب اسلامی شد.

۱- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۲- قائم‌عاشورا در کلام و پیام امام خمینی(تبیان آثار و موضوع، دفتر سلام، ص: ۷۸-۷۷).

۳- حدیث ۳۰۷، مجمع‌المجموعه، رهنمودهای مقام معظم رهبری ر: ۳۳۷-۳۳۷.

۴- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۵- قائم‌عاشورا در کلام و پیام امام خمینی(تبیان آثار و موضوع، دفتر سلام، ص: ۷۸-۷۷).

۶- حدیث ۳۰۷، مجمع‌المجموعه، رهنمودهای مقام معظم رهبری ر: ۳۳۷-۳۳۷.

۷- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۸- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۹- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۱۰- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۱۱- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۱۲- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۱۳- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۱۴- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۱۵- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۱۶- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۱۷- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۱۸- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۱۹- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۲۰- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۲۱- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۲۲- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۲۳- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۲۴- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۲۵- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۲۶- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۲۷- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۲۸- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۲۹- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۳۰- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۳۱- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۳۲- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۳۳- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۳۴- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۳۵- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۳۶- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۳۷- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۳۸- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۳۹- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۴۰- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۴۱- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۴۲- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۴۳- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۴۴- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۴۵- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۴۶- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۴۷- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۴۸- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۴۹- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۵۰- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۵۱- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۵۲- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۵۳- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۵۴- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۵۵- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۵۶- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۵۷- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۵۸- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۵۹- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۶۰- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۶۱- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۶۲- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۶۳- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۶۴- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۶۵- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۶۶- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۶۷- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۶۸- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۶۹- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۷۰- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۷۱- مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، ج ۱۰ ص: ۳۱۸؛ همان احادیث شیعه در مورد ۵۶. (این روایت از امام صادق (علیه‌السلام)، روایت شده است).

۱۹۵

فرهنگ

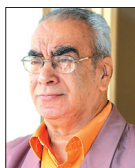
چهارشنبه ۷ آبان ۱۳۹۳ / ضمیمه فرهنگی روزنامه اطلاعات / سال هشتاد و نهم - شماره ۲۶۰۰۷

دیدگار با حلامه

اینجانب راقم این سطور از عنفوان جوانی مانند هر کس فکر می‌کردم که باید چه راهی را در زندگی و کار و فعالیت انتخاب کنم؛ من با در نظر گرفتن مفهوم شعر ذیل: تا بدانجا رسید دانش من

که بدانم همی که نادانم دیدار دانشمندان و اساتید فن را سرلوحه زندگی خود قرار دادم و تا توانم ایجاب می‌کرد خدمت آنها می‌رفتم تا از خرمن دانش و اخلاق آنها خوشه‌ای بچینم. از جمله دانشمندانی که خیلی دلم می‌خواست او را ملاقات کنم، علامه حسن زاده آملی بود، بخصوص که ایشان علاوه بر معارف اسلامی و اخلاق حمیده، اطلاعات و کتابخانه مجهزی درباره ریاضیات، نجوم و ... داشتند. من با تماس هایی که با فرزند و شاگردان ایشان داشتم، نتوانستم ایشان را در منزلشان ملاقات کنم تا اینکه وقتی ایشان برای استراحت تابستانی به دهکده «نور» تشریف آوردند، با تماس یکی از دوستان و یکی از شاگردان ایشان این فرصت به ما داده شد تا به دیدار ایشان برویم. حدود ساعت ۱۰ صبح یکی از روزهای مرداد ماه ۱۳۸۴ وارد دهکده نور در نتیجه وارد حیاط منزل ایشان شدیم. ایشان در حیاط منزل مشغول قدم زدن بودند و وقتی ما را دیدند بسوی ما آمدند. وقتی ما به ایشان سلام کردیم، جوانی خواست دست ایشان را ببوسد که ایشان نگذاشت و دست دختر بچه‌ای را که در حیاط بود گرفت و بوسید و به آن جوان گفت: پسر جان بوسیدن دست چین و چروک دار من چه ارزشی دارد، تو باید دست این دختر بچه را که با طراوت است بوسی و نه دست مرا. سرانجام بعد از احوال پرسشی با مشایعت ایشان به اطاق مهمانخانه رفتیم. وی با مهربانی

با تک تک افراد احوال‌پرسی کرد و پرسید شماها چه کار می‌کنید و یا مشغول چه تحصیلی می‌باشید؟ وقتی نوبت به من رسید بعد از چند شوخی پرسیدند شما چه کار می‌کنید؟ گفتم به ترجمه متون آلمانی تاریخ علم در اسلام مشغولم و خیلی میل داشتم، کتابخانه تاریخ علم در اسلام شما را ببینم، چون شنیده‌ام که از این لحاظ بسیار مجهز است بطوری که محققین خارجی که در جستجوی کتاب‌های نایاب هستند خدمت شما می‌آمدند. ایشان خیلی خوشحال شدند و گفتند بسا فرزند من هماهنگ کنید و نزد ما بیایید (ولی متأسفانه با وجود هماهنگ کردن نتوانستم ایشان را زیارت کنم چون ظاهراً ضعیف و بیمار بودند). در خاتمه دیدار از ایشان تقاضا کردیم چند جمله‌ای به رسم یادگار برای ماصحبت کنیم و به ما پند و اندرز بدهند. ایشان فرمودند: اخیراً پزشکی اهل فرانسه نزد ما آمد و ما به گفتگو نشست. من دستورات پزشکی پیامبر اسلام (ص) به دخترش حضرت فاطمه (ع) را که شامل حدود ده مسئله است مطرح کردم. پزشک نامبرده گفت اکثر این دستورات الان هم صحیح است و می‌توان به آنها توجه کرد. نکته دیگری که ایشان مطرح کردند، توجه به مسایل اصلی اسلامی بود که باید همه مسلمانان بخصوص شیعیان آنها را تحصیل کرده و میان مردم ترویج کنند. بخصوص که ایشان یادآوری شدید کردند که مبادا بخاطر سهل انگاری و تبلی و بی‌توجهی شما جوان‌های مملکت، مسیوهای خارجی اقدام به این کار کنند که خدای نکرده برای ما اسلام را معرفی کنند. سپس به سئوالات ما جواب دادند و همه را دعا فرمودند و ما خداحافظی کردیم و مرخص شدیم.

شهرام تقی زاده انصاری

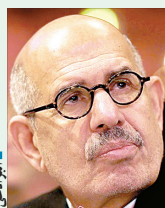
عصر فریب: از وین تا اسلو

جایزه‌ای که آمریکا موافقتش نبود

است. دیوید گفت: "من تازه از واشنگتن برگشتم، باید صحبت کنیم." در حالی که با دیوید در بلودر پارک، در امتداد خانه ام قدم می‌زدیم، گفت که دیدگاه آمریکا تغییر کرده است. جان بولتن یک برنامه تبلیغاتی گسترده راه اندازی کرده بود تا با پیش کشیدن طرح محدودیت نه چندان کاربردی دو دوره تصدی برای سران آژانس سازمان ملل، از انتصاب مجدد من جلوگیری کند. بولتن با دیوید تماس گرفته بود تا بگوید اگر من با استعفا موافقت کنم، ایالات متحده از کارم در هشت سال گذشته قردادانی خواهد کرد.

عصبانی بودم. بولتن مخالف ایدئولوژیکی و آرمانی من بود؛ مدافع سیاست خارجی "ما در مقابل آنها" و مخالف دیپلماسی چند جانبه بود، و پشت پرده موافق بی اعتبار کردن آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بود و اغلب از تلاش‌های ما برای حل صلح آمیز مسایل مربوط به تکثیر تسلیحات اتمی جلوگیری می‌کرد.

ادامه در صفحه ۲

محمد البرادعی: تابستان ۲۰۰۴، وقتی دومین دوره مدیریتم در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی رو به پایان بود، به رغم اصرار بسیاری از کشورهای عضو، تمایلی به ادامه کار برای سومین دوره نداشتم. این شغل پر از استرس بود و خانواده ام ترجیح می‌داد که این کار را ترک کنم. سپس موضوع مداخله آمریکا به میان آمد. به من فهمانده بودند که اگر دوباره مدیریت را قبول کنم، ایالات متحده به تصمیمم احترام خواهد گذاشت. در ماه آگوست، وقتی تعطیلاتم را در خانه تابستانی ام در مصر سپری می‌کردم، به من گفتند منتظر تماس کالین پاول برای تایید آن موضع باشیم. این اظهار پشتیبانی چندان تعجب برانگیز نبود. چند ماه گذشته جلسات مثبت و متعددی با مقامات آمریکایی، از جمله خود بوش، برگزار شده بود. اما تماسی گرفته نشد. کمی بعد از اینکه به وین باز گشتم، از معاونم، دیوید والر شنیدم که لحن ایالات متحده تغییر کرده

۵۰۴

کاوش

فلسفه نگاشت؛ محمود خاتمی
هنر، حکمت، اخلاق

۷

سفر

سفرنامه علی اصغر فقیهی
مکان منحصر بفرد

۴

سخنرانی دکتر حسن انوری
پاسخ‌های مبرهن

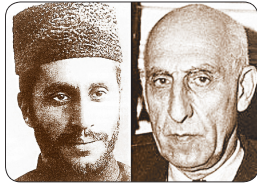
۳

اندیشه

دارالفنون یادگار امیرکبیر
فارغ التحصیلان دارالفنون

۵

سید ضیاء در دادگاه دکتر مصدق
گفتم تشریف ببرید!

۵۰۴

سون هدین؛ ترجمه دکتر رجبی
یک روز بسیار عالی

۳

سفرنامه ارنست اورسل
بازارچه عطر فروشان

۲

آموزه

جاری چاپلین:

وقتی زندگی صد دلیل برای
گره کردن نشان می‌دهد، شما
هزار دلیل برای خندیدن
به آن نشان دهید!

کریم فیضی

سر سخن

تمرکزهایی که نداریم

عشق مجازی، عشقی است از نسخ خود فضای مجازی و تمام اوصاف و ویژگی‌های فضای مجازی درباره آن قابل اثبات است: از سرعت و فزایی و شناوری و لرزانی و لغزانی تا بی‌بنیاد و بی‌قاعده و ناپایدار بودن و تا گسستن و ناپدید شدن در کمتر از یک چشم به هم زدن. عشق مجازی، عشقی است الکترونیکی که با کمترین خدشه و خلل در جریانش، می‌تواند عشق حاوی خویش را هم دچار قیض و بسط و وجود و عدم و شدت و ضعف کند. این قبیل عشق‌ها در حال گسترشند، اما اینکه تا چه حد انسانی‌اند و تا چه حد بر اصول و قواعد متکی‌اند و تا چه حد به راستی و صداقت و درستی تمایل دارند و در ساحت عمل، چه حاصلی می‌توانند داشته باشند و لازمه ردّ و قبول و پذیرش و عدم پذیرش آنها چیست، نیازمند بحث‌هایی است طولانی و جامع که از یک سو، پای اخلاق را به میان می‌کشد، از یک سو، نیازمند علم حقوق و ملاحظات حقوقی است و از سوی دیگر موضوع خانواده و پیوندهای خانوادگی و اجتماعی را طرح می‌کند. شاید اگر پای دین و استلزامات دینی، میان بیاید، موضوع حالتی متفاوت‌تر به خود بگیرد. آنچه روشن است، این است که شیوع این پدیده در میان نسل کم سن و سال و ماقبل جوان با ادبیاتی که بی‌نسبت و ارتباط با ادبیات قدیم و جدید ایران نیست، فضای خاصی را ایجاد کرده است که نمی‌تواند نگران‌کننده نباشد، بخصوص با توجه مضاعف به اینکه برخی اقتضائات فرهنگی و برخی بی‌اطلاعی‌ها، زمینه را بر دامنه‌دار شدن این فضا پیوسته می‌افزاید و شرایطی را پیش می‌آورد که چندان نمی‌توان نسبت به مثبت و خوب بودن آن خوشبین بود. در مجموع، آن چیزی که عشق مجازی است، عاری از پیامدهایی کوچک و بزرگ نیست. همین پیامدها ضرورت تأمل و اندیشه در این موضوع را صد چندان می‌کنند و مطالعات جدی و چندجانبه و مهتر از آن ورود صاحب‌نظران عرصه‌های گوناگون را الزام می‌کند.

در بخش‌هایی از این سلسله‌نوشتارها، به موضوع ذهن اشاره رفته است که با عنوان «ذهن‌های شعلور» و «کاه و موج» و اخیراً در فغان ز جغد ذهن! قابل ملاحظه و مطالعه و بررسی است. شاید بدانید مجموعه آن چند مقاله، این باشد که ذهن در عصر جدید، با ذهن در عصر گذشته تفاوت یافته است. تأکید بر آشفته‌گی‌ها و دست‌کم بی‌قرارهای ذهن، برخاسته از دیدگاه نویسنده نیست بلکه واقعیتی است که شواهد زیادی آن را تأیید می‌کند.

اضطراب‌های گوناگون و افزایش تردیدها و سردرگمی‌ها و غیر قابل پیش‌بینی شدن رفتارها، نشان‌دهنده این موضوع می‌تواند باشد که ذهن؛ یعنی ذهن جدید، به گونه‌ای دیگر است. نمی‌توان آن را با آنچه تعریف کلاسیک ذهن محسوب می‌شود، مطابق دانست و یکی گرفت. در یک کلام، ذهن‌ها در گونگن شده‌اند. آنچه در جهان امروز بر ذهن می‌گذرد، از اساس با آنچه پیش از آن بر ذهن می‌گذشت قابل مقایسه نیست. آنچه در گذشته اذهان را به خود معطوف می‌کرد، امروز فاقد این توان است و چیزهایی که پیش از این ذهن را اسرشار از لذت و آرامش می‌کرد، امروزه این نقش‌ها را به گونه‌ای ضعیف ایفا می‌کند. در مقابل، بر تعداد و گونه مسائلی که ذهن‌ها را آشفته و متلاطم می‌کنند، افزوده شده است. شاید شمار چیزهایی که ذهن را از آرامش جدا می‌کنند و در دامن تلاطم رها می‌کنند، بی‌شمار باشد یعنی نتوان از عهده شمارش آنچه که تمرکز را از ذهن‌ها می‌گیرد، برآمد. بی‌جهت نیست که در موارد بسیار اندکی با تمرکز روبرو می‌شویم هم در خودمان، هم در دیگران. تمرکز فراگیر تقریباً وجود ندارد و تمرکزهایی هم که وجود دارد، یک بعدی است به این معنی که اشخاص ۱۰ چیز را رها می‌کنند و یک چیز را می‌گیرند. به عنوان مثال، ملاحظات در زمینه‌های بسیاری رها می‌شود و دقت نظر در زمینه‌های فی‌المثل کاری یا سودآور، شدت پیدا می‌کند. درست است که در این نمونه‌ها و نمونه‌هایی از این دست، شاهد تمرکزهایی هستیم ولی این تمرکز به قیمت چندین آشفته‌گی به دست آمده است و حاصل رها کردن مسائلی دیگر است و از شما چه پنهان که تمرکز نام گذاشتن بر جدیت‌هایی از این نوع، مجازی است.

ادامه از صفحه اول

پیوسته در تلاش بود تا هر آنچه را من از آن طرفداری می کردم، تضعیف کند. اینکه مسلم می دانست می تواند به من دستور دهد که برای دوره سوم، مدیریت را در دست بگیرم یا نه، برایم سخت و غیر قابل تحمل بود. ایمن و ارونه گویی برای من قابل درک نبود؛ ایالات متحده که در اولین دوره کاری من به عنوان دبیرکل، در مقابل گزینه ارجح مصر پشتیبانی ام کرده بود، اکنون به دنبال اخراج و خلع ید من بود.

عصر آن روز راجع به این مسایل با همسرم آمیدا، صحبت کردم. خیلی زود به توافق رسیدیم که باید برای دوره سوم داوطلب شوم. اگر برنده می شدم، این عمل حمایت از سیاست چند جانبه و دستوری آشکار برای درخواست مصرانه یک راه حل توافقی در ایران و دیگر نقاط در دسر ساز بود. اگر بازنده می شدم، همچنان در مقابل قلدری آمریکا می ایستادم. صبح روز بعد، به رییس شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی نامه ای نوشتم و کاندید بودن خود را برای انتخابات مجدد اعلام کردم. درست بعد از اینکه تصمیم را اعلام کردم، طوفان شروع شد. در سپتامبر ۲۰۰۴، آمریکایی ها برای اصلاح پیش نویس قطعنامه درباره ایران تلاش می کردند تا بیانات متعارف قدردانی را که در آن به آژانس بین المللی انرژی اتمی به عنوان یک نهاد «حرفه ای و بی طرف» اشاره شده بود حذف کنند. چنین چیزی ممکن است از نظر یک ناظر خارجی چندان مهم نباشد، اما در محافل دیپلماتیک یک توهین آشکار به شمار می رود. پیتر جنکینز، سفیر بریتانیا، به من گفت، از نظر او این اقدام «زشت و پیش پا افتاده» است.

ایالات متحده در جست و جوی کسی بود تا برای رقابت با من کاندید شود. راهکارهایی درباره پیشنهاد سر جیو دکورتوز دو آرت، نماینده ارشد سازمان ملل برای خلع سلاح، به برزیل ارائه شد. در ارتباط با روبرتو گارسیا موریتان، معاون وزیر امور خارجه، با آرژانتین وارد مذاکره شدند. از ژاپن درباره شینزو آبه، سفیر سابق آنها در وین درخواست کردند. استرالیا و روسیه را برای حمایت از الکساندر دوتر، وزیر امور خارجه استرالیا، تحت فشار قرار دادند. این درخواست ها به جایی نرسید، بنابراین آمریکایی ها از اروپایی ها خواستند برای فشار بر شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی در به تعویق انداختن فرجه پایان دسامبر جهت اعلام حضور کاندیدها، به آنها ملحق شوند. اروپایی ها این درخواست را نپذیرفتند.

کمپین از کار برکنار کردن من، فونن جدیدی را اتخاذ کرد. در نوامبر ۲۰۰۴، تقریباً همزمان با انتخاب مجدد جورج بوش در ایالات متحده، خبرهایی درباره مفقود شدن مواد منفجره از القاعده در عراق منتشر شد. به دنبال آن، رگبار اطلاعات اشتباه آغاز شد. یک داستان جعلی در دست شد درباره برنامه تسلیحات اتمی غیرقانونی در مصر که با تلاش های لیبی گره خورده بود و من سعی داشتم آن را مخفی کنم. مقاله ای دیگر ادعا می کرد که من و بلیکس در سوییس حساب های بانکی مخفیانه ای برای بازپرداخت کارهای قبل از جنگ خود در عراق داشتیم. همچنین مقاله ای دیگر ادعا می کرد که ایران بیش از ۶۰۰ هزار دلار به حساب بانکی آیدا در سوییس واریز کرده و به من فرش های ایرانی اهدا کرده که هر کدام ۵۰ هزار دلار ارزش دارد.

همان طور که دفنای لیزر در واشنگتن پست گزارش کرد، تلفن هایم استراق سمع می شد تا اطلاعاتی برای بی اعتبار کردن من پیدا کنند. این اولین بار نبود، پیش از این هم شواهدی از استراق سمع مکالمات تلفنی و پیام های متنی آژانس بین المللی انرژی اتمی را دیده بودیم. اما اکنون موضوع در خبرها توسط یک منبع موثق گزارش می شد. به من گفته شد خبر استراق سمع توسط

افرادی در سازمان جاسوسی آمریکا که از فعالیت افراد خاصی در وزارت امور خارجه احساس نارضایتی می کردند، به واشنگتن پست درز کرده بود. این موضوع باعث تعجب من نشد؛ از اواسط سال ۲۰۰۴ تا اواسط سال ۲۰۰۵ از یادداشت ها، اطلاعات لازم و دانستنی های دیگری از کارکنان

عصر فریب از رویع تالستو

... آمریکا موافق نبود

وزارت امور خارجه که رفتار خودخواهانه و خائنانه بعضی افراد را نمی پسندیدند، نسخه هایی را دریافت کرده بودیم.

در پایان، آمریکایی ها برای مخالفت با کاندید شدن من تنها ماندند. چهار کشور استرالیا، کانادا، ژاپن و انگلستان که معمولاً از رهبر خود، آمریکا، پیروی می کردند مدتی در حاشیه ماندند و مخفیانه اعلام کردند که از من حمایت می کنند، اما به منظور شرمندگی یا منزوی نکردن آمریکا، از هر گونه اعلام عمومی خودداری می کنند.

یک هفته قبل از اینکه جلسه شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی به منظور تصمیم گیری تشکیل شود، کاندولیزا رایس که اکنون وزیر امور خارجه بود، مرا به واشنگتن دعوت کرد. با کمی تردید، تصمیم گرفتم به این سفر بروم. در ملاقات هایم، رایس و استیو هادلی، جانشین او به عنوان مشاور امنیت ملی، بحث را به موضوعات مهم روز محدود کردند: برنامه اتمی ایران و عقیده آمریکا مبنی بر اینکه ایران باید از انجام هر گونه اقدامی در چرخه سوخت اتمی باز داشته شود. وقتی به لزوم مراحل حفظ ظاهر برای ایران با توجه به برنامه غنی سازی اش اشاره کردم، هادلی معترضانه گفت: «ایران نباید حتی یک سانترفیوژ چرخان در اختیار داشته باشد» و از آن به بعد، این عبارت به یک شعار آمریکا تبدیل شد.

درست بعد از آن، در پایان جلسه با رایس، وی به انتخاب مجدد من اشاره کرد و گفت که نظر آمریکایی ها درباره فعالیت من برای دوره سوم، شخصی نیست و تنها اعمال سیاست ثابت آمریکا مبنی بر این است که دو دوره ریاست برای روسای آژانس های سازمان ملل کافی است. با نگاه به یکدیگر، هر دو می دانستیم که این موضوع حقیقت ندارد، اما این را فهمیدیم که رایس و هادلی سعی دارند خود را از بعضی اشتباهات دیپلماتیک جان بولتن دور کنند. شنیده بودم که رایس در پی کسب مقام جدیدش، با نگهداری بولتن در وزارت امور خارجه مخالفت کرده بود. اما در عوض، بولتن به طور مستقیم توسط بوش به عنوان سفیر آمریکا در سازمان ملل منصوب شد که با عنوان بدترین عدم هماهنگی صلاحیت شغلی در تاریخ

دیپلماتیک به شمار می رفت و یا منسجم ترین ابراز رویکرد آمریکا برای چند جانبه گرایی در آن زمان محسوب می شد.

آن موضوع را به حال خود گذاشتم. فهمیدم که جلسه با رایس تغییری ایجاد کرده و اکنون ایالات متحده با بقیه دولت های عضو، در تصمیم خود

عصر فریب از رویع تالستو

... آمریکا موافق نبود

تماشای اعلام نتیجه از تلویزیون به اتاق مطالعه رفت، با کنجکاری و حالتی عجیب همراهش رفتم.

با اینکه به زبان نروژی نوشته شده بود، نام را تشخیص دادم: «آژانس بین المللی انرژی اتمی» و به دنبال آن «محمد البرادعی». متحیر و ناباورانه آنجا ایستاده بودم. سپس وقتی اسم دوباره به انگلیسی تکرار شد، من و آیدا یکدیگر را در آغوش گرفتیم و اشک از صورت مان جاری شد.

در کمتر از یک دقیقه، تلفن شروع به زنگ خوردن کرد. ابتدا، برادرم علی که به تلویزیون چسبیده بود، از قاهره تماس گرفت. سپس منشی ام، مونیکا پیچلر از دفتر تماس گرفت تا بگوید سفیر نروژ و معاونش با یک دسته گل بزرگ رسیده اند. سفیر تنها کسی بود که از قبل توسط کمیته مطلع شده بود. آنها را دعوت کردم تا به خانه بیایند. بین سیل تماس ها و وضعیت عاطفی ام، تنها کاری که می توانستم انجام دهم این بود که لباس پیوشم و آماده شوم.

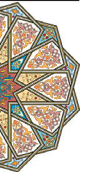
بعد از انجام یک کنفرانس مطبوعاتی شتاب زده در آژانس بین المللی انرژی اتمی، فی البداهه برای کارکنان آژانس که همه به اتاق جلسه هجوم آورده بودند، سخنرانی کردم. اتاق، اعجاب آور بود: صدای گریه، خنده و امواج مکرر تحسین در آنجا پر شده بود. اینکه بگویم همه هیجان زده و مفتخر بودیم، غیرعادی بودن آن لحظه را توصیف نمی کند. انتظار نداشتیم دوباره در زندگی ام لذت قسمت کردن چنین تصدیق فوق العاده ای را تجربه کنم: همکارانم، افرادی از بیش از نود کشور، با یاری هم تلاش کرده بودند تا دنیا را امن تر کنند. جایزه، اوج تلاش ما به عنوان یک سازمان و نتیجه چهل سال کار من برای خیر عمومی بود.

سیل بزرگ پشتیبانی هافورا به یک بهمن تبدیل شد. ایمیل ها در صندوق پیام پر شده بود. خرمی از نامه ها رسیده بود. به طوری که اتاق نامه های آژانس بین المللی انرژی اتمی چاره ای نداشت جز اینکه آنها را در کیسه های مخصوص خرید جا به جا کند. ذوق زدگی ما از این پیام ها به این خاطر بود که از طرف هر فردی با هر نوع زندگی و از هر سن، نژاد و مذهبی، از سران دولت تا بچه مدرسه ای ها ارسال شده بودند. گروهی از راهبه های ایتالیایی نامه نوشته بودند که قول می دهند برای آینده ما دعا کنند. سیزده کودک اسپانیایی از فوننلارادا، حومه مادرید، نامه های جداگانه ای برای بیان تبریک ارسال کرده بودند. شهروندان مصری به هر شکلی نامه ای نوشته بودند تا غرور و افتخارشان را نشان دهند. این سیل عظیم، در همان زمان لحظه ای متواضع و آرام بود و لحظه ای دیگر از نو اوج می گرفت.

احساس تعهد زیادی کردم که بیان درک خاص من از تکثیر تسلیحات اتمی - به عنوان بخشی از زمینه بزرگ تر نابرابری جهانی و جست و جو برای امنیت انسانی - در سخنرانی نوبل حتمی و ضروری است. برای مدتی در تمام سخنرانی ها تلاش می کردم پیوستگی ها را نشان دهم: حرکات اجتماعی منفی که با فقر و نابرابری آغاز شده؛ با حاکمیت ضعیف، فساد و سوء استفاده از حقوق بشر مقارن بود؛ و در مقابل، زمینه مساعدی برای افراط گرایی، خشونت و جنگ های داخلی فراهم می کرد و در بعضی موارد در مناطق تضاد و نزاع غیر قابل حل، و سوسه ای بود برای قدرت نمایی یا رسیدن به تساوی امنیتی با دستیابی به تسلیحات کشتار جمعی.

لیسن کوبلنتز، مشاور ارتباطاتی و نویسنده سخنرانی هایم و ملیسا فلمینگ، سخنگوی آژانس، به من گفته بودند که نکته از دست مخاطبانم در رفته؛ با وجود اینکه که خود آنها دلایل و منطق مرا فهمیده بودند. پیوستگی هایی که دیده بودم، وجود داشت اما پیام را به خوبی به مردم انتقال نداده بودم. به چیزی واقعی تر نیاز داشتم: تصویری برای دریافت پیام.

ادامه دارد

بازارچه عطر فروشان

در بازارچه عطرفروشان است که آب نارنج کازرون، جوهر سدر قره‌داش، آنتیمون برای چشم، حنا برای ناخن و ریش، مشک، مغز پسته، نوره برای ستردن موهای زاید - که قرآن رشد آنها را جایز ندانسته است - گلاب شیراز و فیروزآباد که بعضی از آنها را به قیمتی سنگین تر از وزنشان به طلای می‌فروشند.

در بازار میوه‌فروشان، در بساط هر دکاندار، بسته‌های خرماي خوش‌رنگ و برآق فارس، بادنجان‌های رشت، هندوانه‌های اصفهان، انارهای کوچک و سرخ‌رنگ گیلان، انواع انگور قزوین - که بهترین نوع انگور در ایران است - تل هلو، گلابی، زردآلو، پرتقال، بادرنگ، لیموی مازندران - که از آن شربت تهیه می‌کنند و مؤنن متعصب که از خوردن شراب به دستور پیغمبر منع شده‌اند، از آن شربت بسیار خوششان می‌آید و میوه‌های دیگر را با سلیقه خاص روی هم چیده‌اند.

اینجا و آنجا توی طشتک‌های بزرگ مسی مقدار زیادی خشکبار روی هم تل کرده‌اند و این آجیل‌ها کسانی را که در انتخاب خوردنی‌ها سلیقه خاصی دارند، و سوسه می‌کند تا مزه یکی دو تا از آنها را قبلاً امتحان کنند. غافل از آنکه ناخنک زدن به یکی کافی است که همه مظروف طشتک را نجس کند و آن وقت صاحب مغازه چاره‌ای ندارد جز این که تمامی برگه‌های زردآلوی قه‌رود یا میان پرگلابی آمل را بار الاغ کنند و همه را به هتل پرو و بفرستد. بعد از بازار میوه‌فروشان اینک به بازارچه قلیان‌فروشان می‌رسیم. اینجا انواع و اقسام قلیان را روی قفسه‌هایی به ردیف چیده‌اند: قلیان‌هایی که کوزه‌شان از سنگ مخصوص آبی خراسان یا حتی از پوست کدوی ساده ساخته شده است تا نارگله‌های بسیار پر تجمّل و زیبایی که مزین به سنگ‌های قیمتی از قبیل فیروزه، یاقوت کبود و زیر جلدند. خستگی اندرون‌نشینان و ناراحتی مأموران دولت با چنین قلیان‌هایی رفع می‌شود.

در بازارچه کلاه‌فروشان همه نوع کلاه آسیایی به چشم می‌خورد: پایاق‌های پریشم و مخروطی شکل ترکستان، عرق‌چین‌های نمادی خاکستری‌رنگ که مردم عادی به سر می‌گذارند، کلاه‌های کوچک از ماهوت سیاه که مد روز است، فینه‌های ترک، کلاه‌های بلند استوانه‌ای خيوه‌ای که آنها را با ترتیب خاصی در کلاغذ ایریشمی پیچیده‌اند، کلاه‌های پوستی بلند بخارایی به شکل مخروطی ناقص که هنوز هم خاص تشخیصی است که به لباس و سن قدیم خود وفادار مانده‌اند.

کفاشان نیز بازارچه ویژه‌ای دارند. در این بازارچه انواع مختلف کفش به شکل‌های عجیب و غریب که هیچ یک شباهتی به یکدیگر ندارند، به معرض تماشا و فروش گذاشته می‌شوند: پاپوش‌هایی از چرم زردرنگ بدون پاشنه بانوک تیز و برگشته، چکمه‌های اروپایی که کفاشان شاهرود برای افسرها می‌دوزند، چاروق‌هایی با بند کلفت که برای مردم عامی مناسب است، کفش‌های راحتی ظریف و زیبایی زردوزی‌شده‌ای که لبه پاشنه از یک ورقه نقره‌ای ساخته شده و ظاهر این پاشنه‌ها برای این بوده است که اگر خانمی خواست انتقام خیانت و بوالهوسی شوهر خود را بگیرد با ضربه همین پاشنه او را تنبیه کند. این نوع کفش‌ها بهترین حربه زنان ایرانی است و در صورت اغلب مردهای متعین، جای انکار ناپذیر پاشنه این کفش‌ها - که ناشی از انتقام همسر یا همسران زود خشم‌شان است - به وضوح دیده می‌شود. منبع: ایران امروز

نخستین دوره دارالفنون در سال ۱۸۵۸ (۱۲۳۷ش) پایان یافت و آن هنگامی بود که نخستین گروه دانش‌آموزان امتحانات نهایی خود را دادند و قراردادهای نخستین گروه معلمان نیز به پایان رسید. تا این هنگام، تعدادی از معلمان اولیه مرده یا ایران را ترک گفته، و جای خود را به معلمان دیگری سپرده بودند. امتحانات نهایی نخستین گروه دانش‌آموزان برای فارغ‌التحصیل شدن از دارالفنون در روزنامه وقایع اتفاقیه منعکس گردید. اطلاعات ثبت شده در مورد رشته تحصیلی، هدف‌های آموزشی دارالفنون را در دوره ۱۸۵۸-۱۸۵۱ (۱۲۳۷-۱۲۳۰ش) نشان می‌دهد. ۸۵ دانش‌آموز در امتحانات نهایی سال ۱۸۵۸ (۱۲۳۷ش) شرکت

فارغ التحصیلان

دارالفنون

رشته‌های اصلی	فارغ‌التحصیلان سال ۱۲۳۷	امتحان فرانسه	دیرآمدگان	دانش‌آموزانی که باز هم ثبت‌نام کرده‌اند	تعداد دانش‌آموزان	درصد کل دانش‌آموزان
توپخانه	۲۹	۳	۱۰	۳	۳۲	۲۵/۵
پیاده‌نظام	۱۱	۲	۱	۵	۱۶	۱۳
سواره‌نظام	۴	۰	۱	۲	۶	۵
ریاضی/مهندسی	۲۰	۱۳	۲	۴	۲۴	۱۹
پزشکی	۱۷	۳	۷	۱	۱۸	۱۴
علوم/داروسازی	۴	۳	۰	۱	۵	۴
زبان‌های خارجی	۰	۰	۰	۶	۶	۵
فارسی	۰	۰	۰	۲	۲	۱/۵
نامشخص	۰	۱۱	۰	۱۶	۱۶	۱۲/۵
جمع	۸۵	۳۵	۲۱	۳۹	۱۲۵	۹۹/۵۸

کردند. روشن ساختن این که چند نفر از این‌ها جزو گروه ورودی سال ۱۸۵۱ (۱۲۳۰ش) بودند ناممکن است. افزون بر دانش‌آموزانی که از مدرسه اخراج شدند، روزنامه گزارش می‌دهد که ۲۱ تن از ۸۵ دانش‌آموز فارغ‌التحصیل بعدها در دارالفنون ثبت‌نام کرده بودند - حتی عده‌ای چندین ماه پیش از امتحانات نهایی. پیشروی به پیشرفت تحصیلی فرد، و نه تنها به تعداد سال‌های تحصیل، بستگی داشت. افزون بر ۸۵ دانش‌آموز فارغ‌التحصیل، از ۳۹ دانش‌آموزی یاد می‌شود که اینک ثبت‌نام کرده‌اند. این نشان می‌دهد که تعداد کل دانش‌آموزان پیش از فارغ‌التحصیلی نخستین گروه در سال ۱۸۵۸ (۱۲۳۷ش) ۱۲۵ نفر بوده است.

بنابراین گزارش، رشته اصلی تحصیلی ۲۹ دانش‌آموز توپخانه، ۱۲ نفر پیاده‌نظام، ۶ نفر سواره‌نظام، ۲۰ نفر ریاضی/مهندسی، ۱۷ نفر پزشکی و ۴ نفر علوم طبیعی و داروسازی بود. از کل تعداد دانش‌آموزانی که رشته تحصیلیشان در گزارش ذکر شده (از جمله دانش‌آموزانی که در سال ۱۸۵۸ (۱۲۳۷ش) فارغ‌التحصیل نشدند)، تقریباً ۴۴ درصد در علوم نظامی تحصیل کرده بودند. در صورتی که تعداد زیاد دانش‌آموزانی را که رشته تحصیلیشان ریاضی/مهندسی بود (۱۹ درصد) که اغلب کاربرد مستقیم نظامی داشت) بر آن بیفزاییم، درصد فوق به ۶۲/۵ درصد می‌رسد. این واقعیت که پزشکی (از جمله شامل علوم طبیعی و داروسازی) ۱۵ درصد کل دانش‌آموزان را در بر می‌گرفته نشانه

اهمیتی است که برای پزشکی به سبک اروپایی به عنوان یک عضو مؤثر در بهسازی نیروهای مسلح قائل می‌شدند. گرچه کلاس‌های تاریخ، عربی و فارسی وجود داشت، اما این کلاس‌ها تکمیلی و نه رشته‌های اصلی تحصیلی محسوب می‌شد، با این حال در گزارش، رشته تحصیلی در دانش‌آموز فارسی ذکر گردیده است.

زبان‌های اروپایی نیز در برنامه آموزشی جای مهمی داشتند. همان‌گونه که پیش‌تر ذکر شد، به واسطه موانع زبانی بین دانش‌آموزان و معلمان، و همچنین کمبود مطالب درسی به زبان فارسی، در سراسر موجودیت دارالفنون فرانسه زبان میانجی بود. این امر به ویژه در دوره اول یعنی سال‌های ۱۸۵۱-۱۸۵۸ (۱۲۳۰-۱۲۳۷ش)، که معلمان تقریباً منحصرأ اروپایی بودند و هنوز بسیاری از متون

که در چنین اسنادی از آن‌ها سخنی به میان آمده آدم‌های مهمی بوده‌اند و افزون بر آن، مشاغلی داشته‌اند که آن‌ها را در معرض دید عمومی قرار می‌داده است. از آن‌جا که مشاغل دولتی در تهران بیش‌ترین مجال را برای این افراد فراهم می‌آورده که در این اسناد از آن‌ها یاد شود، تعجبی ندارد که اکثر این افراد با دارالفنون و/یا حکومت مرکزی در تهران به طریقی در ارتباط بودند. افرادی که از دارالفنون فارغ‌التحصیل و سپس وارد خدمت نظامی شدند کم‌تر محتمل است که در اسناد دولتی تهران از آن‌ها نامی برده شده باشد. اگر گزینش طبیعی این ۱۹ نفر را در نظر آوریم، نتایج کلی زیر را می‌توان به دست آورد.

اولاً دانش‌آموزان دارالفنون از خانواده‌های سرشناس بودند، که بسیاری از آن‌ها پیوندهای درباری داشتند. خاطرات شخصی دانش‌آموزانی که در این مدرسه حضور داشتند براین امر گواهی می‌دهد. اگر چه اثبات آن دشوار است، ولی گزارش منتشره در روزنامه وقایع اتفاقیه، که در بالا به آن اشاره شد، خبر می‌دهد که ۱۱ دانش‌آموز از میان گروه فارغ‌التحصیلان (که بجز یکی بقیه در رشته‌های علوم نظامی تحصیل کرده بودند) از شهرهایی غیر از تهران بودند. نمی‌توان مشخص کرد که چه تعداد از کل دانش‌آموزان از ایالات آمده بودند.

ثانیاً، فارغ‌التحصیلان دارالفنون، مانند پدران‌شان، در مشاغل مهم دولتی و درباری به استخدام درآمدند. ۱۱ نفر از گروه فارغ‌التحصیلان سال ۱۸۵۸ (۱۲۳۷ش) به ایفای نقش در دارالفنون ادامه دادند، و به احتمال بسیار زیاد بقیه کسانی که در منابع اطلاعاتی از آن‌ها ذکر به میان آمده با مدرسه در ارتباط بوده‌اند. همچنین روشن است که این مدرسه بستری برای تحصیلات پیشرفته در اروپا بوده و فارغ‌التحصیلان دارالفنون برای مأموریت‌های دیپلماتیک به داخل و خارج به خدمت گرفته می‌شدند. فارغ‌التحصیلی از دارالفنون نشانگر جایگاه اجتماعی رفیع دانش‌آموز بود و بی‌شک رسیدن آن‌ها را به مقامات عالی تسهیل می‌کرد. به ویژه که آشنایی این دانش‌آموزان با علوم و زبان‌های اروپایی یک امتیاز با ارزش به حساب می‌آمد. با این حال، در این زمان، موقعیت خانوادگی و ارتباط با دربار هم‌چنان وسیله اصلی پیشرفت در مشاغل دولتی بود.

دوره ۱۸۵۸-۱۲۳۷ (۱۲۳۷-۱۲۳۰ش)

دوره دوم دارالفنون تصدی علی‌قلی میرزا اقتصادالسلطنه در مقام ریاست از دسامبر ۱۸۵۷ (آذر ۱۲۳۶ش) تا هنگامت گذشتش در سال ۱۸۸۰ (۱۲۵۹ش) همزمان بود. اگر چه اقتصادالسلطنه در سال ۱۸۵۸ (۱۲۳۷) به عنوان وزیر علوم معرفی شده بود، اما خود در تاختانه تا ۱۸۶۰ (۱۲۳۹ش) رسماً تأسیس نشد. مناصب دولتی اقتصادالسلطنه، افزون بر این واقعیت که او پسر فتحعلی شاه و از پشتیبانی ملکه مادر برخوردار بود، به او امکان می‌داد که با استواری به اعمال قدرت بپردازد. از این رو، او در موقعیتی بود که توانست در دارالفنون تغییراتی را به وجود آورد. مثلاً، درآمدهای دو ایالت را که او حکمران آن‌ها بوده بودجه دارالفنون ضمیمه کرد. اقتصادالسلطنه به خاطر تلاش مستمرش برای افزایش بهره‌دهی آموزشی دارالفنون مشهور است.

اقتصادالسلطنه به منظور ارزیابی نیازهای دانش‌آموزان به طور منظم با معلمان اروپایی و ایرانی دیدار می‌کرد. اقتصادالسلطنه در سال ۱۸۶۳ (۱۲۴۲ش) در دارالفنون کتابخانه تأسیس کرد. او سرپرستی چند روزنامه را نیز، از جمله روزنامه علمی دولت علیه ایران، که انتشار آن از ژانویه ۱۸۶۸ (دی ۱۲۴۶ش) آغاز شد و او برای ترویج نظریه‌ها و اکتشافات جدید علمی اروپایی از آن استفاده می‌کرد، بر عهده داشت.

سخنرانی دکتر حسن انوری

پاسخ‌های مبرهن

حدود ایران از اینها از قلعه‌ای مخصوص مقدمه شاهنامه ابومضوری تأیید می‌کند. اگر بخواهیم از دواوین شاعران، که در موضوع مورد بحث سند بلامعارضی هستند، همهٔ مطالب از ایسن دست را نقل کنیم خود کتاب و بلکه چند کتاب می‌شود و یک مقاله جای آن را ندارد و آنچه غرض نویسنده از نقل این مطلب است پاسخ به این پرسش هاست که آیا پادشاهان سامانی خود را ایرانی نمی‌دانسته‌اند؟ آیا وزیران و درباریان آنان ایرانی نبوده‌اند؟ آیا وقتی عنصری محمود را شاه ایران می‌نامد خود را غیرایرانی می‌دانسته‌است؟ آیا وقتی مسعود سعد سلمان، شاه غزنوی را که حوزهٔ حکومتش بیشتر در جایی است که امروز پاکستان نامیده می‌شود، شاه ایران می‌نامد آن شاه و خود شاعر ایرانی به ششمار نمی‌رفته‌اند؟ آیا وقتی رودکی امیر بوجعفر از خاندان لیث صفاری را در حضور شاه سامانی، مفتخر ایران می‌نامد، مفهوم آن این نیست که هم شاه و هم وزیر، یعنی بلعمی، و هم شاعر، همه ایرانی هستند؟

پاسخ این پرسش‌ها مبرهن است و پاسخ به کسانی است که جهان ایرانی را با مرزهای جغرافیایی ایران فعلی یکی می‌گیرند و نه تنها به خود، به تاریخ هم جفا می‌کنند و افزایش خلط مباحث تاریخی را باعث می‌شوند. ما به این دوستان آن چنان نگاه نمی‌کنیم تا کسانی که نام خلیج فارس را بنا به اغراض سیاسی دگرگون می‌سازند، بلکه عمل ایشان را بیشتر از سر ناآگاهی تاریخی می‌دانیم، به هر حال، باید توضیح دهیم که ایران، امروزه دو مفهوم دارد: یکی ایران محصور در درون جغرافیای سیاسی فعلی است و دیگر جهان ایرانی که خوشبختانه دانشمندان از رشته‌های علمی به ویژه زبان‌شناسان ـمنظور بیشتر زبان‌شناسان فرنگی است والا زبان‌شناسان ایرانی که جای خود دارند ـحدود واژه را نگاه می‌دارند و مثلاً از اطلاق نام ایرانی به زبان‌های سفیدی، سکایی، خوارزمی، آسی، پشتو و غیره که امروزه در خارج از حوزه جغرافیای فعلی ایران است ابی‌نمی‌کنند.

در واقع این زبان‌ها به جهان ایرانی تعلق دارند. همچنان که نمی‌توان زبان خوارزمی را ـبه مناسبت آنکه امروزه نسبتاً کم بر آن منطقه تسلط دارند ـ از زبان‌های ترکی دانست، مسعود سعد سلمان را هم نمی‌توان یک شاعر پاکستانی نامید یا رودکی را به بهانهٔ این که اهل سمرقند بوده و سمرقند امروزه جزء ازبکستان است، شاعر ازبکی گفت؛ یا مانی را که به صرف این که در بابل متولد شده و بابل امروزه جزء عراق است، او را پیغمبر عراقی نامید. جهان ایرانی در روزگاران گذشته از نظر جغرافیایی و سیاسی و فرهنگی یک سرزمین به شمار می‌رفته و امروزه پاره پاره شده و هر پاره‌ای به نامی نامیده شده است. ولی سخن این است که نام امروزی را نمی‌توان بر تاریخ تحمیل کرد. این مسئله‌ای عاطفی و احساسی نیست، بلکه موضوعی علمی است این سخن را اولادِ پاسخ کسانی نوشتیم که بر استاد ذبیح‌الله صفا ایراد می‌گیرند که چرا رودکی و امثال رودکی را در کتاب خود آورده، رودکی که ایرانی نیست، رودکی را باید در کتابی آورد که نامش باشد تاریخ ادبیات در ازبکستان! و ثانیاً در پاسخ کسانی چون آن نیک‌مرد افغانی که در زمان رضاه‌شاه پهلوی، وقتی وزارت خارجه ایران نام پرشیا را در خارج از ایران، به ایران تبدیل کرد، اعتراض کرد که ایران ما هستیم، شما چرا اسمتان را تغییر می‌دهید. نیک‌مرد افغانی در واقع درست گفته، وقتی محمود غزنوی شاه ایران و عنصری و فرخی و... ایرانی باشند سرزمین آن‌ها چرا نباید ایران نامیده شود. اگر اسامی را به اغراض سیاسی بیاورده بودند، مستحق علمای رودارس هم الان «اران» بود نه آذربایجان. از سال ۱۹۲۲ میلادی، در این هشتاد اخیر، این اسم جعلی سفلائی رودارس است و بوده است و خواهد بود که یادگار اتوریتگان، سردار نامدار هخامنشی است.

سید ضیاء در دههٔ ۱۳۰۰

غیر از اینها از قلعه‌ای دیدن کردم که از گل ساخته شده است و همچنین از یاقیمانده دیوارها و خانه‌های زیادی، که البته به طور قابل ملاحظه‌ای، در دوره‌های بعد به وجود آمده است. در ورامین همچنین فرصت داشتم که از یک درویش دوره‌گرد عکس بگیرم.

علت این که ورامین حالا تبدیل به یک دهکده بی‌اهمیت شده است، بیشتر از هر چیز مربوط است به سقوط کلی در سطح مملکت و حکومت فلاکت‌بارش، اما مساحمه جواد را در آبیاری و تنبلی مردم هم در این تنزل نقشی داشته است. در دفترچه یادداشت‌م اسم در حدود پنجاه دهکده کوچک این منطقه خالی از آدمیزاد و فراموش شده‌را ثبت کردم. این روستاها را جاجروء مشروب و آب نهر بزرگی، که به جویبارهای زیادی که هر لحظه باریکتر می‌شوند و به سوی روستاها و مزارع جریان دارند، تقسیم می‌شود. هر وقت که در زمستان برف به حد کافی می‌بارد، آب رودخانه در بهار زیاد می‌شود، وضع مردم رو به بهبود می‌گذارد و قیمت مایحتاج زندگی تنزل می‌کند. وضع ده در حال حاضر مثل این که نامناسب‌تر از گذشته است. به هر حال، همان طور که انتظار می‌رود، در ورامین کمتر از تهران برف می‌بارد. چون تهران بلندتر است و نزدیک به کوهستان، سال گذشته در تهران ۱۲ بار باریده بود، در صورتی که در ورامین فقط پنج مرتبه برف آمده بود. علاوه بر این، این ده از بادهای قوی شمال غربی، که همه چیز را خشک می‌کند، صدمه دیده بود. در هر حال برف بیشتر پیش از ژانویه و فوریه می‌بارد و در ماه مارس باران شروع می‌شود. باران فقط در بهار و پاییز می‌بارد و تابستان‌ها تقریباً هرگز باران نمی‌آید.

راوی قابل اطمینانی عقیده داشت، که ورامین ۵۰۰ نفر جمعیت دارد، اما گاهی در اطراف ورامین و راه سیاه‌کوه هم چادرنشین‌هایی از کاشان و اصفهان و حتی از عشایر بختیاری پیدایشان می‌شود. در ورامین و روستاهای اطراف گندم، برنج، جو، نخود، لوبیا و میوه از هر نوع، خربزه، انار، بادام و پسته و غیره به عمل می‌آید، بیشتر این محصولات به تهران فرستاده می‌شود، که به هر چیز که عرضه شود احتیاج دارد. غیر از این‌ها، از این جا پنیر، دوغ و روغن به تهران حمل می‌شود. روغن با نمک و شیر و انگور مخلوط شده و به مشک گوسفند ریخته می‌شود، که به صورت ماده‌ای

فلسفه نگاشت: دکتر محمود خاتمی

هنر، حکمت، اخلاق

نمی‌توان بدون حکمت هنر داشت و بدون اخلاق هنر؛ و به همین دلیل است که نزد گذشتگان و در آثار باستان ایرانی، هنر فضیلت خوانده شده است، چون هنر با حکمت و اخلاق عینین است. باز از این سبب است که گوهر انسانیت به این سه قوام می‌یابد و هر فرد انسان که از این سه بی‌بهره باشد، فاقد ارزشهای انسانی تلقی می‌شود.

باز، مزید تأیید این نکته می‌شاید گفت که واژه هنر به معنی فرهنگ هم، که به نزد گذشتگان ما ملازم ادب و اخلاق به وجه عام بوده، به کار می‌رفته است، و معلوم بوده که نزد ایشان این نکته امری مفروض و مغروغ عنه بوده است؛ چنان که این معنی را فردوسی مکرر به کار برده است و در شاهنامه از هنر، فرهنگ و از فرهنگ، هنر مراد کرده است:

منجمد درمی‌آید. غذای اصلی، که همراهان من از این جا همراه برمی‌دارند روغن است.

عجب است که اطلاعات اهل ورامین از کویر، که همسایه شرقیشان است، بسیار کم است. آن‌ها می‌گفتند، در کویر کاری ندارند و از قلب کویر نمی‌توان چیزی آورد. در حاشیه تا کالاماکان اغلب آدم‌هایی یافت می‌شدند، که به جاهای ناشناخته رفته بودند، که دنبال طلا بگردند. اما در این‌جا جریان از قرار دیگر بود. آن‌ها فقط راه‌های حمل و نقل و کوره‌راه‌های حاشیه کویر را می‌شناختند و می‌توانستند فقط درباره یک سفر سه یا چهارروزه اطلاعاتی در اختیارم بگذارند و اسم جاهایی را بگویند، که ما می‌بایستی در آنجا اتراق بکنیم. دیگران این که برای کویر احترام بزرگی قائل بودند و نمی‌توانستند بفهمند، که مقصود ما از سفر به کویر چیست.

ظرف دو روز استراحت از انجام هیچ کاری غفلت نکردیم. هنوز همه چیز در دسترس داشتیم و می‌توانستیم از محصولات روستاهای زندگی بکنیم، آب صافی که از کوه‌های برفدار و چشمه‌ها می‌آمد در نهری، که در کنار جادها قرار داشت، جریان داشت.

لازم نبود که ما در مصرف آب صرفه‌جویی بکنیم، اما شاید زمانی شتر رسید، که ما از یک قطره آب هم نمی‌توانستیم صرف‌نظر بکنیم. تازه این قطره‌ها شور، هم خواهد بود. اینجا از نظر گوشت گوسفند، مرغ، تخم‌مرغ، نان، شیر و دوغ و میوه کمبودی ندارد. یک بغل پر از علف جلو شترها انباشته می‌شود. دندان شترها صدای چرخ خرمن‌کوب می‌دهد و آدم به وضوح می‌بیند که حیوان‌ها باد می‌کنند و چاقی تر می‌شوند.

سوخت بیشتر از احتیاج در اختیار داریم و داخل جادها گرم و راحت است. از این بابت هم ممکن است روزی در مصیقه باشیم و مجبور شویم، به گیاهان خشک و برهنه‌ای که صحرا عریضه می‌کند، قناعت بکنیم.

شب روز سوم ژانویه ماه در میان ابرهای تیره با حالت سرد و رنگ‌باخته‌ای می‌تابد. در اطراف آتش اتراق من مرده‌ها سر حال نشسته بودند و با هم دیگر شوخی می‌کردند و دود می‌کردند و غذایشان را می‌پختند. آن‌ها هم مثل من خوشحال بودند که در راه سفر بودیم.

در راه‌های کاروانرو، روحیه بشاش و زندگی متوغ، در خون همه ایرانی‌ها وجود دارد. آن‌ها حالا بررسی می‌کردند که روز بعد چه چیزهایی باید بخرند. چون ورامین آخرین نقطه‌ای بود که ما می‌توانستیم آذوقه خود را در آنجا تکمیل بکنیم و از همین الان می‌دیدیم که در شروع سفر بار آن قدر سنگین خواهد بود که همه جز من مجبور خواهند بود که پیاده بروند.

روز چهارم ژانویه در جادهایمان زندگی شادی حکمفرما بود. برویایی بود تمام نشدنی. ایرانی‌هایک طرف کیشه‌های بزرگ را با نمک و شیر و انگور مخلوط می‌شد. خدمتکارانم انباشته می‌شد و این طرف به شدت چانه

زده می‌شد و صدای فرمان‌هایی که صادر می‌شد به گوش می‌رسید. پیش از غروب آفتاب می‌بایستی دست به جیب می‌بردم و پول چیزهایی را که خریده شده بود، مخصوصاً پنبه‌دانه و گندم را، که چهل تومن بود، می‌پرداختم.

بعد همه مرده‌ها را به چادرم خواستم، را رضا در حضورشان فرمانهایی را بخواند که من از صدراعظم و مظفرالدین‌شاه گرفته بودم. سه تا از این فرمان‌ها به عنوان حکام طبس و قم و سیستان بود. یکی دیگر نامه‌ای بود سرگشاده به مقامات اداری خراسان. از فرمان پنجم می‌شد

که ما می‌بایستی در آنجا اتراق بکنیم. دیگران این که برای کویر احترام بزرگی قائل بودند و نمی‌توانستند بفهمند، که مقصود ما از سفر به کویر چیست.

ظرف دو روز استراحت از انجام هیچ کاری غفلت نکردیم. هنوز همه چیز در دسترس داشتیم و می‌توانستیم از محصولات روستاهای زندگی بکنیم، آب صافی که از کوه‌های برفدار و چشمه‌ها می‌آمد در نهری، که در کنار جادها قرار داشت، جریان داشت.

لازم نبود که ما در مصرف آب صرفه‌جویی بکنیم، اما شاید زمانی شتر رسید، که ما از یک قطره آب هم نمی‌توانستیم صرف‌نظر بکنیم. تازه این قطره‌ها شور، هم خواهد بود. اینجا از نظر گوشت گوسفند، مرغ، تخم‌مرغ، نان، شیر و دوغ و میوه کمبودی ندارد. یک بغل پر از علف جلو شترها انباشته می‌شود. دندان شترها صدای چرخ خرمن‌کوب می‌دهد و آدم به وضوح می‌بیند که حیوان‌ها باد می‌کنند و چاقی تر می‌شوند.

سوخت بیشتر از احتیاج در اختیار داریم و داخل جادها گرم و راحت است. از این بابت هم ممکن است روزی در مصیقه باشیم و مجبور شویم، به گیاهان خشک و برهنه‌ای که صحرا عریضه می‌کند، قناعت بکنیم.

شب روز سوم ژانویه ماه در میان ابرهای تیره با حالت سرد و رنگ‌باخته‌ای می‌تابد. در اطراف آتش اتراق من مرده‌ها سر حال نشسته بودند و با هم دیگر شوخی می‌کردند و دود می‌کردند و غذایشان را می‌پختند. آن‌ها هم مثل من خوشحال بودند که در راه سفر بودیم.

در راه‌های کاروانرو، روحیه بشاش و زندگی متوغ، در خون همه ایرانی‌ها وجود دارد. آن‌ها حالا بررسی می‌کردند که روز بعد چه چیزهایی باید بخرند. چون ورامین آخرین نقطه‌ای بود که ما می‌توانستیم آذوقه خود را در آنجا تکمیل بکنیم و از همین الان می‌دیدیم که در شروع سفر بار آن قدر سنگین خواهد بود که همه جز من مجبور خواهند بود که پیاده بروند. روز چهارم ژانویه در جادهایمان زندگی شادی حکمفرما بود. برویایی بود تمام نشدنی. ایرانی‌هایک طرف کیشه‌های بزرگ را با نمک و شیر و انگور مخلوط می‌شد. خدمتکارانم انباشته می‌شد و این طرف به شدت چانه

آیین‌ها

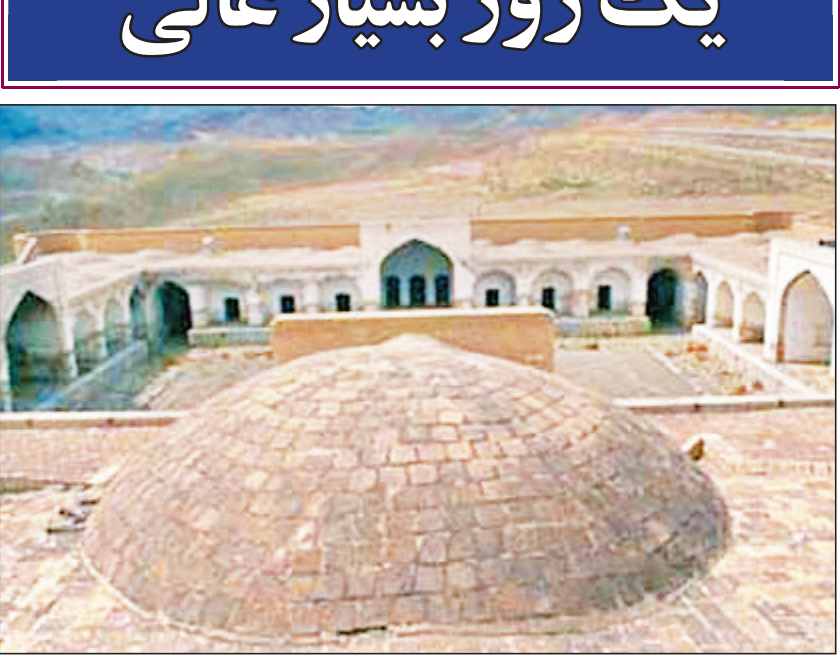
حالا کاملاً برایشان روشن شد که من یک مسافر عادی نیستم و به نفع آنها است، که نسبت به من خدمتکاری وفادار و مطمئن باشند.

آن‌ها به درستی نمی‌دانستند که جریان از چه قرار است و موضوع چیست. البته آنها می‌دانستند که مقصد ما سیستان است، اما نمی‌دانستند که حتماً قصد دارم که از مشکل‌ترین قسمت کویر بگذریم.

به‌ایسن ترتیب من آنها را آماده کردم و در ضمن مطمئنشان ساختم، که در سفر به هیچ وجه خطر مرگ

روایت سون هدین از ایران عهد قاجار

یک روز بسیار عالی

وجود ندارد. چون، هرگز از یک آبادی آن‌قدر فاصله نخواهیم داشت، که نتوانیم حتی بدون آذوقه، پیاده به آن جا برویم. در این ضمن مردی از ورامین تعریف کرد، که چهار سال پیش کاروانی که از قم بود راه کم کرده و سر از حوزهٔ سیاه‌کوه در آورده است. در جلوه ده فرسخ به بلند می‌خوانند و دیگران با دقت گوش می‌کردند. نامه‌ها اداری بود و به حکم آن‌ها می‌بایستی از من تا حد ممکن با مهمان‌نوازی پذیرایی شود و به همه تقاضاهایم از کوچک تا بزرگ پاسخ داده شود و در صورت لزوم آذوقه و حیوان بارکش و راهمان را در اختیارم گذاشته شود. خلاصه بگویم، می‌بایستی همه کار می‌شد تا من از هر نظر راضی می‌شدم.

نوشته‌های عالیقدر اثرات عمیقی در مردان گذاشت. تازه خراسان جنبه احتیاطی داشت، تا در صورتی که در صحرا با مشکلات بزرگی روبه‌رو می‌شدیم و به‌خاطر موقعیتی که پیش می‌آمد، مجبور می‌شدیم که از راه‌های بزرگ و مناطق آباد استفاده بکنیم، از آن‌ها استفاده بکنیم. میزبان به صدای بلند می‌خوانند و دیگران با دقت گوش می‌کردند. نامه‌ها اداری بود و به حکم آن‌ها می‌بایستی از من تا حد ممکن با مهمان‌نوازی پذیرایی شود و به همه تقاضاهایم از کوچک تا بزرگ پاسخ داده شود و در صورت لزوم آذوقه و حیوان بارکش و راهمان را در اختیارم گذاشته شود. خلاصه بگویم، می‌بایستی همه کار می‌شد تا من از هر نظر راضی می‌شدم. نوشته‌های عالیقدر اثرات عمیقی در مردان گذاشت. تازه

باران شش‌پیدی بشویم، وضع ناهنجاری خواهیم داشت. چون باران زمین اطراف را آن‌چنان نرم خواهد کرد، که ما قادر به حرکت به هیچ طرفی نخواهیم بود.

اسما ما هنوز در منطقهٔ آباد بودیم و تمام روز صدای ساز زنگ کاروانهایی که از تهران می‌آمدند و یا به تهران باز می‌گشتند، شنیده می‌شد. یک شنب دیگر اتراق ما را تاریک کرد. در نزدیکی کویر بزرگ همه جابه حد غیر قابل توصیفی ساکت بود.

استراحت شبانه‌ام چند دقیقه به خاطر گر‌به‌ای که در چادرم جاخوش کرده بود و روی پاهایم راه می‌رفت به هم خورد. برای این گر‌به بهتر بود که جای سرپوشیده‌ای داشته باشم، چون بیرون از چادر باران نم نم می‌بارید.

رحیم که در تهران به همهٔ تجهیزات نظارت داشت، پس از دریافت انعام مناسب و گوهانها‌های کتبی معمول مرخص شد. او قرار بود با درشکاهی که صدمه دیده بود برگردد و آخرین پست مرا همراه ببرد. او در حین انجام همهٔ وظایفی که به عهده‌اش بود حتماً به حساب من معاملات خوبی کرده بود، در غیر این صورت او یک ایرانی نبود.

چهار صندوق پشت یکی از قوی‌ترین شترها بسته شد و دو صندوق و هـر دو چادر روی یک شتر دیگر گذاشته شد. شتر سومی وسایل آشپز خانه را حمل می‌کرد و به همین ترتیب همهٔ شترها با بار زیاد آمادهٔ حرکت شدند.

قطار مجملی بود، که همراه زنگ شتر از ده خارج شد. حالا شترها به دو قسمت تقسیم شده بودند. غلامحسین قسمت اول را به عهده داشت و عباس قسمت دوم را. سر هر قطار یکی بعد از دیگری در حرکت بود، که با مشکوه و نوارهای سرخ زینت داده شده بود و بند زنگوله‌داری روی سینه‌شان قرار داشت و زنگهای بزرگ دیگری از دو صندوقی که روی هر شتر بود آویزان بود.

کوچه‌های ورامین تنگ است. هراز گاهی یکی از صندوق‌ها به دیوار کلی کثیف می‌لایده می‌شود. ردیف فشردهٔ

شترها گذرهای باریک را کاملاً پر می‌کرد. یک دسته از مردم کتجکاو به دنبال ما راه افتاده بودند و با میل دربارهٔ این منظرهٔ غیرطبیعی صحبت می‌کردند؛ اما کم‌کم از تعداد کلبه‌ها کاسته شد. خرابه‌ها را پشت سر گذاشتیم و پدرفه‌کنندگان کتجکاو یکی یکی از شترهای قسمت دوم (شکل ۴۷) جلوی ما قرار گرفت.

در کنار آخرین جویبار خراج ورامین برای این که بتوانم سوار شتر بشوم و در جایی که میان دو کوهان شتر روی باری که از دو طرف آویزان بود قرار داشت، جای بگیرم، می‌بایستی یکی از شترهای قسمت دوم (شکل ۴۷ و ۴۸ و ۴۹) زانو بزند. در این جا من مثل این که روی یک صندلی راحتی نشسته باشم، نرم و راحت نشسته بودم. پاهایم را به دو طرف کوهان جلو آویزان کردم. در حالی که قطب‌نما و ساعت و دست‌رسم بود و یک دسته کاغذ رسم جلویم قرار داشت، شروع کردم به کشیدن نقشه‌ای از راه. همین مرد عقیده داشت، که اگر در میان کویر بزرگ دچار

از تکمیل از ۲۳۴ صفحه عبارت می‌شد. طول راه به کمک قدمهای شتر من تعیین می‌شد. هر روز در خطی ۲۰۰ متری طول قدمهای شترم را اندازه می‌گرفتم.

در سمت شرقی آخرین قسمت شاخهٔ کوچکی از البرز، با قلّه جالبی به چشم می‌خورد. هیکل مات سیاه‌کوه، مقصد بعدی ما، در جنوب شرقی سر به آسمان کشیده است؛ اما با این که تمام روز را به طرف این کوه می‌رانیم و بیست کیلومتر و نیم راه پشت سر گذاریم، به نظر نمی‌آید که به طور محسوسی به آن نزدیک شده باشیم. کوه کوچک

هنوز به زحمت دیده می‌شود و مثل تودهٔ ابر نیلی رنگی در سطح زمین به نظر می‌آید. به آدم این احساس دست می‌دهد که با فاصلهٔ بزرگی سر و کار دارد. در سمت دیگر، کویر شروع می‌شود و بعد... بعد چه فاصلهٔ زیادی داریم تا واحد طبس که فقط یک منزل از راه‌من به هندوستان است. روز خوب و ملایمی بود. اصلاً باد نمی‌آمد و همهٔ آسمان را ابر پوشانیده بود؛ اما نه باران می‌آمد و نه برف. قلّه دماوند در پشت ابرهای سبکی پنهان می‌شد، اما چشم بدون مانع تا انتهای افق را می‌دید و من در جایگاه مطالعه‌ام، که تلو تلوی می‌خورد، نشسته بودم و بی‌آن‌که مزاحمی داشته باشم مشغول رسم و نقاشی بودم. مدت‌ها بود که سوار شتر نشده بودم. البته در پایان روز اول آدم در پشت خود احساس بخصوصی دارد. اما عضلات خشک شده و کم کم نرم می‌شوند. آدم عادت می‌کند و رفته رفته از حرکت گهواره‌ای چیزی متوجه نمی‌شود. جلوی من یک زنگ بزرگ با هر قدم حمل‌کننده‌اش دلنگ‌دلنگ جاودانیش را می‌نوازد. پشت سرم زنگ دیگری نواخته می‌شود و این آهنگ در کویر همراه با وفای من است. هر قدم مرا از زمینی که از برکت آب و علف برخوردار است دورتر می‌کند. از سرزمین امروز ما دورم می‌سازد و به سرزمین فراموش شدهٔ اهرمین نزدیک می‌کند. جایی که فقط بیابان و خشکی حکم است.

جلویمان نقطه‌ای ظاهر می‌شود که رفته رفته بزرگتر می‌گردد. کاروان قاطر است از خاوه، که بارش بوته و خار است و در کیشه‌های توری به تهران حمل می‌شود. در دنبال این کاروان گله‌ای است از گوسفند سیاه که در راه آسمنهای پایتخت سیاه می‌شوند و بعد قطاری از ۲۰ شتر با بار علف ظاهر می‌شود، که با وقار و آهسته به طرف شمال در حرکت است. هراز گاهی دهکدهٔ تنهایی که از چند کلبهٔ گلی و چند درخت تشکیل شده است، در سمت راست یا چپ راه می‌ماند، اما هرگز کسی پیدانی‌شود که از او بتوان محلی را پرسید.

آهسته از کنار مردی می‌گذریم که با دو گاو مشغول شخم زدن مزرعاش است. او با متوجهی نمی‌کند. لایده این موضوع فکر می‌کند، که آیا روزی روزگاری جویباری از نهری دور راهش را به مزرعهٔ کوچک او خواهد یافت. زمین شخم‌ده همان رنگ زرد تیره را دارد که سایر زمینهای اطراف دارد.

سید ضیاء در دههٔ ۱۳۰۰

زود هنگام را که سپس به شرح خواهد آمد، بپذیریم، آن‌گاه هنر به یک معنی در همهٔ آنچه مظاهر آن تلقی می‌شده‌اند ظهور داشته است، و در هر مرتبه از ظهور خویش به همهٔ معانی ظاهر بوده است. پس بسته به مرتبه‌ای که هنر ظهور داشته است بهر مندی از نیکی، که آن نیز تشکیکی است، و نیز فضیلت و تلاش محقق می‌شوند. از این رو مرتبهٔ آگاهی دینی (وجدان اخلاقی: دننا) اختصاص به حالتی ندارد که وظیفهٔ شرعی باشد، بلکه در همهٔ مراتب هنر ایرانی به اشتراک معنوی حاضر است. این معنی مشترک که بصیرت عملی مقوم آن است، حاصل فضیلت است که میان نیکی و افق نفس انسان هنرمند برقرار می‌شود. این نسبت که مرتبه‌ای روحانی در عالم آگاهی و وجود است چنان که خواهد آمد در ساحت خیال منعقد می‌شود.

می‌توان هنر ایرانی را که از اندیشهٔ باستانی ریشه گرفته و در زمینهٔ تاریخ حکمت ایرانی بالیده است، عجالتاً بر پایهٔ تحلیل مذکور این گونه تعریف کرد: هنر فضیلت داشتن ملکهٔ تشرف‌یابی به حضرت نیکویی (زیبایی)، و مهارت در اتیان نیکویی و پرداختن صوری است که بر هنرمند در ساحت خیال از آن ظهور می‌کند و در ادب خیال باز می‌تابند.

فرهنگی

چهارشنبه ۷ آبان ۱۳۹۳/ سال هشتادونهم- شماره۲۶۰۰۷

منظره

سید ضیاء در دادگاه دکتر مصدق

گفتم تشریف ببرید!

سید ضیاء: ژنرال آبرنساید این طرف و آن طرف نشست و بر ضد بنده تحریکات کرد. بنده مجبور شدم به ایشان پیغام دادم و از ایشان خواش کردم که در طهران تشریف نداشته باشند و اتومبیلی هم فرستادم و خواش کردم که از مملکت ایران تشریف ببرند. این کار هم بنده کردم.

علت رفتن ایشان به بغداد این بود. رسیدن ایشان به بغداد، چون که از بغداد هل و گل که نباید بفرستند شروع کردند تحریکات کردن که فلاسی ملکات عقیده‌اش موازنه ندارد و فلائی کارهای بی سابقه کرده است و بنا کرد با این و آن ملاقات کردن و کسانی را با خودش موافق کرد و با دسته‌های آنجا ملحق شد و بسر بنده اقدام کرد و تلگرافاتی به لندن کرد که فلائی مناسبات بین ایران و انگلیس را به هم زده است. بنابراین، رفتن ایشان از ایران به امر بنده بوده است. البته این راه هم بنده باید بگویم که ایشان در مدتی که اینجا بودند با کمک افسرهای ایرانی یک سال در زمان آقای وثوق‌الدوله زحمت کشیدند، مطالعاتی کردند برای بهر طرز اداره قوای تأمینیه ایران و یک راپورت خیلی مفصل در آن موقع نوشتند و نمی‌دانم آقای عارمی یا آقای فرخ که در آن موقع در وزارت امور خارجه بودند، این را خوانده‌اند یا نه. از نقطه نظر صلاحیت کشوری زحمت کشیده‌اند و مطالعات کرده‌اند که اگر آقایان به دست بیاورند در موقعی که می‌خواهند بوجه مملکت را تصویب بکنند در قسمت تأمینیه کمک خواهد کرد. با تقدیر از خدمات ایشان و حق خدمتی که

به ایران داشتند، ولی چون می‌خواستند به امورات داخلی ما شرکت بکنند و مداخله نمایند بنده به ایشان گفتم تشریف ببرید. اما کلل اسمایلز و آیرنساید از جمله صاحب‌منصبانی بودند که در تعقیب قرارداد آمده بودند به ایران. یک پیرمرد شصت ساله و یک آدم خوبی بود، این آمد به طهران آیرنساید. بنده او را با دوکوبه دیدم وقتی که رئیس هیات امنای ایران بودم، از باتوم آدم بدو به ایران. ایران را نمی‌خواست و ولی به واسطه علاقه‌ای که به خیام و ادبیات ایران داشت یک محبتی نسبت به ایران داشت. بنده پس از مراجعت از قفقاز، به او رادر تهران دیدم. به من گفت: به نظر من قرارداد در نظم و وضعش ملا حظات لازم نشده و قابل اجرا نیست و من نمی‌توانم یک چیزی را که معتقد نیستم، مبادرت کنم.

ولی چون رفت نزد مرحوم مشیرالدوله و اجازه خواست برگردد، مرحوم مشیرالدوله به ژنرال دیکسن و صاحب‌منصبان انگلیسی و کلنل اسمایلز فرموده بودند که شما بایدشت تا مجلس باز نشود و تکلیف قرارداد معلوم نشود. دولت ایران هم مو اجبی آن‌ها را می‌داد و ایشان هم بودند. در نتیجه جنگی که متجاسرین با قوای قزاق کردند و قوای قزاق شکست خوردند و پراکنده شدند و آآمدند به قزوین، قشون انگلیس آنجا بود و این چهار هزار قزاق بدبخت (که کسان می‌کنم اگر من یا هر ایرانی برای نجات این‌ها از بدبختی یک اقداماتی کردیم و آن اقدام هم اگر چه برخلاف قانون بود ولی برای مصالح مملکت بود، این یک میحی است که مورد تأمل است که آیا جایز بود یا نه. نمی‌توان بدون مطالعه حکم کرد). این قزاق‌ها آآمدند در اطراف قزوین، حیران و سرگردان بودند. رئیس کل قوا، سردار همایون شد و قشون انگلیس که در اطراف قزوین بودند برای اینکه یک صاحب‌منصب باشد رابط بین قشون انگلیس و این قوای قزاق، از طرف کابینه مرحوم مشیرالدوله، کلنل اسمایلز تعیین شد و ضمناً قرار شد که مراقتی بکند در اداره امور قزاقخانه به این شکل که یک شورایی تشکیل دادند، برای امور قزاقخانه قزوین. چون قزاق‌های قزوین لخت و عریان بودند، در زمستان کفش و لباس نداشتند!

کلنل اسمایلز کفش‌های کهنه سربازهای انگلیسی و لباس‌های مانده سربازان هندی را از این طرف و آن طرف جمع می‌کردو می‌آورد به این قزاق‌ها و سربازهایی که جنگ کرده بودند و رشادت کرده بودند، می‌داد و چون این کارها را می‌کرد و این خدمات‌ها را می‌کرد، یک شورایی تشکیل شد از طرف وزارت جنگ.

فرهنگی

چهارشنبه ۷ آبان ۱۳۹۳/ سال هشتادونهم- شماره۲۶۰۰۷

ویژه فرهنگتاریخ وتمدن ایران وجهان/۱۹۶۵ **اخبارات**

سخنرانی دکتر حسن انوری پاسخ‌های مبرهن

حدود ایران از متن‌های قدیمی را شاهنامه و به خصوص مقدمه شاهنامه ابومضوری تأیید می‌کند. اگر بخواهیم از دواوین شاعران، که در موضوع مورد بحث سند بلامعاری هستند، همهٔ مطالب از ایسن دست را نقل کنیم خود کتاب و بلکه چند کتاب می‌شود و یک مقاله جای آن را ندارد و آنچه غرض نویسندۀ از نقل این مطلب است پاسخ به این پرسش هاست که آیا پادشاهان سامانی خود را ایرانی نمی‌دانسته‌اند؟ آیا وزیران و درباریان آنان ایرانی نبوده‌اند؟ آیا وقتی عنصری محمود را شاه ایران می‌نامد خود را غیرایرانی می‌دانسته‌است؟ آیا وقتی مسعود سعد سلمان، شاه غزنوی را که حوزهٔ حکومتش بیشتر در جایی است که امروز پاکستان نامیده می‌شود، شاه ایران می‌نامد آن شاه و خود شاعر ایرانی به ششمار نمی‌رفته‌اند؟ آیا وقتی رودکی امیر بوجعفر از خاندان لیث صفاری را در حضور شاه سامانی، مفتخر ایران می‌نامد، مفهوم آن این نیست که هم شاه و هم وزیر، یعنی بلعمی، و هم شاعر، همه ایرانی هستند؟

پاسخ این پرسش‌ها مبرهن است و پاسخ به کسانی است که جهان ایرانی را با مرزهای جغرافیایی ایران فعلی یکی می‌گیرند و نه تنها به خود، به تاریخ هم جفا می‌کنند و افزایش خلط مباحث تاریخی را باعث می‌شوند. ما به این دوستان آن چنان نگاه نمی‌کنیم تا کسانی که نام خلیج فارس را بنا به اغراض سیاسی دگرگون می‌سازند، بلکه عمل ایشان را بیشتر از سر ناآگاهی تاریخی می‌دانیم، به هر حال، باید توضیح دهیم که ایران، امروزه دو مفهوم دارد: یکی ایران محصور در درون جغرافیای سیاسی فعلی است و دیگر جهان ایرانی که خوشبختانه دانشمندان از رشته‌های علمی به ویژه زبان‌شناسان ـمنظور بیشتر زبان‌شناسان فرنگی است والا زبان‌شناسان ایرانی که جای خود دارند ـحدود واژه را نگاه می‌دارند و مثلاً از اطلاق نام ایرانی به زبان‌های سفیدی، سکایی، خوارزمی، آسی، پشتو و غیره که امروزه در خارج از حوزه جغرافیای فعلی ایران است ابی نمی‌کنند.

در واقع این زبان‌ها به جهان ایرانی تعلق دارند. همچنان که نمی‌توان زبان خوارزمی را ـبه مناسبت آنکه امروزه نسبتاً کم بر آن منطقه سلطه دارند ـ از زبان‌های ترکی دانست، مسعود سعد سلمان را هم نمی‌توان یک شاعر پاکستانی نامید یا رودکی را به بهانهٔ این که اهل سمرقند بوده و سمرقند امروزه جزء ازبکستان است، شاعر ازبکی گفت؛ یا مانی را که به صرف این که در بابل متولد شده و بابل امروزه جزء عراق است، او را پیغمبر عراقی نامید. جهان ایرانی در روزگاران گذشته از نظر جغرافیایی و سیاسی و فرهنگی یک سرزمین به شمار می‌رفته و امروزه پاره پاره شده و هر پاره‌ای به نامی نامیده شده است. ولی سخن این است که نام امروزی را نمی‌توان بر تاریخ تحمیل کرد. این مسئله‌ای عاطفی و احساسی نیست، بلکه موضوعی علمی است این سخن را اولادِ پاسخ کسانی نوشتیم که بر استاد ذبیح‌الله صفا ایراد می‌گیرند که چرا رودکی و امثال رودکی را در کتاب خود آورده، رودکی که ایرانی نیست، رودکی را باید در کتابی آورد که نامش باشد تاریخ ادبیات در ازبکستان! و ثانیاً در پاسخ کسانی چون آن نیک‌مرد افغانی که در زمان رضاه‌شاه پهلوی، وقتی وزارت خارجهٔ ایران نام پرشیا را در خارج از ایران، به ایران تبدیل کرد، اعتراض کرد که ایران ما هستیم، شما چرا اسمتان را تغییر می‌دهید. نیک‌مرد افغانی در واقع درست گفته، وقتی محمود غزنوی شاه ایران و عنصری و فرخی و... ایرانی باشند سرزمین آن‌ها چرا نباید ایران نامیده شود. اگر اسامی را به اغراض سیاسی بیاورده بودند، مستحق علمای رودارس هم الان «اران» بود نه آذربایجان. از سال ۱۹۲۲ میلادی، در این هشتاد اخیر، این اسم جعلی سفلائی رودارس است و بوده است و خواهد بود که یادگار اتوریتگان، سردار نامدار هخامنشی است.

غیر از اینها از قلعه‌ای دیدن کردم که از گل ساخته شده است و همچنین از یاقیمانده دیوارها و خانه‌های زیادی، که البته به طور قابل ملاحظه‌ای، در دوره‌های بعد به وجود آمده است. در ورامین همچنین فرصت داشتم که از یک درویش دوره‌گرد عکس بگیرم.

علت این که ورامین حالا تبدیل به یک دهکده بی‌اهمیت شده است، بیشتر از هر چیز مربوط است به سقوط کلی در سطح مملکت و حکومت فلاکت‌بارش، اما مساحمه

در آبیاری و تنبلی مردم هم در این تنزل نقشی داشته است. در دفترچه یادداشت‌م اسم در حدود پنجاه دهکده کوچک این منطقه خالی از آدمیزاد و فراموش شده‌را ثبت کردم. این روستاها را جاجروء مشروب و آب کند. نهر بزرگی، که به جویبارهای زیادی که هر لحظه باریکتر می‌شوند و به سوی روستاها و مزارع جریان دارند، تقسیم می‌شود. هر وقت که در زمستان برف به حد کافی می‌بارد، آب رودخانه در بهار زیاد می‌شود، وضع مردم رو به بهبود می‌گذارد و قیمت مایحتاج زندگی تنزل می‌کند. وضع ده در حال حاضر مثل این که نامناسب‌تر از گذشته است. به هر حال، همان طور که انتظار می‌رود، در ورامین کمتر از تهران برف می‌بارد. چون تهران بلندتر است و نزدیک به کوهستان. سال گذشته در تهران ۱۲ بار باریده بود، در صورتی که در ورامین فقط پنج مرتبه برف آمده بود. علاوه بر این، این ده از بادهای قوی شمال غربی، که همه چیز را خشک می‌کند، صدمه دیده بود. در هر حال برف بیشتر پیش از ژانویه و فوریه می‌بارد و در ماه مارس باران شروع می‌شود. باران فقط در بهار و پاییز می‌بارد و تابستان‌ها تقریباً هرگز باران نمی‌آید.

راوی قابل اطمینانی عقیده داشت، که ورامین ۵۰۰ نفر جمعیت دارد، اما گاهی در اطراف ورامین و راه سیاه‌کوه هم چادرنشین‌هایی از کاشان و اصفهان و حتی از عشایر بختیاری پیدایشان می‌شود. در ورامین و روستاهای اطراف گندم، برنج، جو، نخود، لوبیا و میوه از هر نوع، خربزه، انار، بادام و پسته و غیره به عمل می‌آید، بیشتر این محصولات به تهران فرستاده می‌شود، که به هر چیز که عرضه شود احتیاج دارد. غیر از این‌ها، از این جا پنیر، دوغ و روغن به تهران حمل می‌شود. روغن با نمک و شیر و انگور مخلوط شده و به مشک گوسفند ریخته می‌شود، که به صورت ماده‌ای

فلسفه نگاشت: دکتر محمود خاتمی

هنر، حکمت، اخلاق

نمی‌توان بدون حکمت هنر داشت و بدون اخلاق هنر؛ و به همین دلیل است که نزد گذشتگان و در آثار باستان ایرانی، هنر فضیلت خوانده شده است، چون هنر با حکمت و اخلاق عینین است. باز از این سبب است که گوهر انسانیت به این سه قوام می‌یابد و هر فرد انسان که از این سه بی‌بهره باشد، فاقد ارزشهای انسانی تلقی می‌شود.

باز، مزید تأیید این نکته می‌شاید گفت که واژه هنر به معنی فرهنگ هم، که به نزد گذشتگان ما ملازم ادب و اخلاق به وجه عام بوده، به کار می‌رفته است، و معلوم بوده که نزد ایشان این نکته امری مفروض و مغروغ عنه بوده است؛ چنان که این معنی را فردوسی مکرر به کار برده است و در شاهنامه از هنر، فرهنگ و از فرهنگ، هنر مراد کرده است:

زده می‌شد و صدای فرمان‌هایی که صادر می‌شد به گوش می‌رسید. پیش از غروب آفتاب می‌بایستی دست به جیب می‌بردم و پول چیزهایی را که خریده شده بود، مخصوصاً پنبه‌دانه و گندم را، که چهل تومن بود، می‌پرداختم. بعد همه مرد‌ها را به چادرم خواستم، را رضا در حضورشان فرمانهایی را بخواند که من از صدراعظم و مظفرالدین‌شاه گرفته بودم. سه تا از این فرمان‌ها به عنوان حکام طبس و قم و سیستان بود. یکی دیگر نامه‌ای بود سرگشاده به مقامات اداری خراسان. از فرمان پنجم می‌شد

منجمد درمی‌آید. غذای اصلی، که همراهان من از این جا همراه برمی‌دارند روغن است. عجب است که اطلاعات اهل ورامین از کویر، که همسایه شرقیشان است، بسیار کم است. آن‌ها می‌گفتند، در کویر کاری ندارند و از قلب کویر نمی‌توان چیزی آورد. در حاشیه تا کالاماکان اغلب آدم‌هایی یافت می‌شدند، که به جاهای ناشناخته رفته بودند، که دنبال طلا بگردند. اما در این‌جا جریان از قرار دیگر بود. آن‌ها فقط راه‌های حمل و نقل و کوره‌راه‌های حاشیه کویر را می‌شناختند و می‌توانستند فقط درباره یک سفر سه یا چهارروزه اطلاعاتی در اختیارم بگذارند و اسم جاهایی را بگویند، که ما می‌بایستی در آنجا اتراق بکنیم. دیگران این که برای کویر احترام بزرگی قائل بودند و نمی‌توانستند بفهمند، که مقصود ما از سفر به کویر چیست.

ظرف دو روز استراحت از انجام هیچ کاری غفلت نکردیم. هنوز همه چیز در دسترس داشتیم و می‌توانستیم از محصولات روستاها زندگی بکنیم، آب صافی که از کوه‌های برفدار و چشمه‌ها می‌آمد در نهری، که در کنار چادرها قرار داشت، جریان داشت.

لازم نبود که ما در مصرف آب صرفه‌جویی بکنیم، اما شاید زمانی می‌رسید، که ما از یک قطره آب هم نمی‌توانستیم صرف‌نظر بکنیم. تازه این قطر هله، شور هم خواهد بود. اینجا از نظر گوشت گوسفند، مرغ، تخم‌مرغ، نان، شیر و دوغ و میوه کمبودی ندارد. یک بغل پر از علف جلو شترها انباشته می‌شود. دندان شترها صدای چرخ خرمن‌کوب می‌دهد و آدم به وضوح می‌بیند که حیوان‌ها باد می‌کنند و چاقی تر می‌شوند.

سوخت بیشتر از احتیاج در اختیار داریم و داخل چادرها گرم و راحت است. از این بابت هم ممکن است روزی در مصیقه باشیم و مجبور شویم، به گیاهان خشک و برهنه‌ای که صحرا عریضه می‌کند، قناعت بکنیم.

شب روز سوم ژانویه ماه در میان ابرهای تیره با حالت سرد و رنگ‌باخته‌ای می‌تابد. در اطراف آتش اتراق من مرد‌ها سرحال نشسته بودند و با هم دیگر شوخی می‌کردند و دود می‌کردند و غذایشان را می‌پختند. آن‌ها هم مثل من خوشحال بودند که در راه سفر بودیم.

در راه‌های کاروانرو، روحیه بشاش و زندگی متوع، در خون همه ایرانی‌ها وجود دارد. آن‌ها حالا بررسی می‌کردند که روز بعد چه چیزهایی باید بخرند. چون ورامین آخرین نقطه‌ای بود که ما می‌توانستیم آذوقه خود را در آنجا تکمیل بکنیم و از همین الان می‌دیدیم که در شروع سفر بار آن قدر سنگین خواهد بود که همه جز من مجبور خواهند بود که پیاده بروند.

روز چهارم ژانویه در چادرهایمان زندگی شادی حکمفرما بود. برویایی بود تمام نشدنی. ایرانی‌هایک طرف کیشه‌های بزرگ را که حمل می‌کردند، که هر نظر را ضعی می‌شد.

نوشته‌های عالقدر اثرات عمیقی در مردان گذاشت. تازه

حالا کاملاً برایشان روشن شد که من یک مسافر عادی نیستم و به نفع آنها است، که نسبت به من خدمتکاری وفادار و مطمئن باشند. آن‌ها به درستی نمی‌دانستند که جریان از چه قرار است و موضوع چیست. البته آنها می‌دانستند که مقصد ما سیستان است، اما نمی‌دانستند که حتماً قصد دارم که از مشکل ترین قسمت کویر بگذریم.

به‌ایسن ترتیب من آنها را آماده کردم و در ضمن مطمئنشان ساختم، که در سفر به هیچ وجه خطر مرگ

روایت سون هدین از ایران عهد قاجار

یک روز بسیار عالی

وجود ندارد. چون، هرگز از یک آبادی آن‌قدر فاصله نخواهیم داشت، که نتوانیم حتی بدون آذوقه، پیاده به آن جا برویم. در این ضمن مردی از ورامین تعریف کرد، که چهار سال پیش کاروانی که از قم بود راه کم کرده و سر از حوزهٔ سیاه‌کوه در آورده است. در جلوه ده فرسخ به کوهستان مانده کاروان به شورآب رسیده است و همهٔ شترها با بارشان، بی‌آنکه نشانی از آنها مانده باشد، گم شده‌اند. آنها به زمین نرم رفته‌اند. دو تا از راهنماها بخ زده‌اند و سه نفر دیگر خودشان را به روستاهای اطراف تا بزرگ پاسخ داده‌شود و در صورت لزوم آذوقه و حیوان بارکش و راهنما در اختیارم گذاشته‌شود. خلاصه بگویم، می‌بایستی همه کار می‌شد تا من از هر نظر راضی می‌شدم. نوشته‌های عالقدر اثرات عمیقی در مردان گذاشت. تازه

باران شدیدی بشویم، وضع ناهنجاری خواهیم داشت. چون باران زمین اطراف را آن‌چنان نرم خواهد کرد، که ما قادر به حرکت به هیچ طرفی نخواهیم بود.

اسما ما هنوز در منطقهٔ آباد بودیم و تمام روز صدای باز زنگ کاروانهایی که از تهران می‌آمدند و یا به تهران باز می‌گشتند، شنیده می‌شد. یک شب دیگر اتراق ما را تاریک کرد. در نزدیکی کویر بزرگ همه جا به حد غیر قابل توصیفی ساکت بود.

استراحت شبانه‌ام چند دقیقه به خاطر گر‌به‌ای که در چادرم جاخوش کرده بود و روی پاهایم راه می‌رفت به هم خورد. برای این گر‌به بهتر بود که جای سرپوشیده‌ای داشته باشم، چون بیرون از چادر باران نم نم می‌بارید.

رحیم که در تهران به همهٔ تجهیزات نظارت داشت، پس از دریافت انعام مناسب و گواهینامه‌های کتبی معمول مرخص شد. او قرار بود با درشکاهی که صدمه دیده بود برگردد و آخرین پست مرا همراه ببرد. او در حین انجام همهٔ وظایفی که به عهده‌اش بود حتماً به حساب من معاملات خوبی کرده بود، در غیر این صورت او یک ایرانی نبود.

چهار صندوق پشت یکی از قوی ترین شترها بسته شد و دو صندوق و هـر دو چادر روی یک شتر دیگر گذاشته شد. شتر سومی وسایل آشپز خانه را حمل می‌کرد و به همین ترتیب همهٔ شترها با بار زیاد آمادهٔ حرکت شدند.

قطار مجملی بود، که همراه زنگ شتر از ده خارج شد. حالا شترها به دو قسمت تقسیم شده بودند. غلامحسین قسمت اول را به عهده داشت و عباس قسمت دوم را. سر هر قطار یکی بعد از دیگری در حرکت بود، که با مشکوه ا و نوارهای سرخ زینت داده شده بود و بند زنگوله‌داری روی سینه‌شان قرار داشت و زنگهای بزرگ دیگری از دو صندوق که روی هر شتر بود آویزان بود.

کوچه‌های ورامین تنگ است. هراز گاهی یکی از صندوق‌ها به دیوار کلی کثیف می‌لایده می‌شود. ردیف فشردهٔ

شترها گذرهای باریک را کاملاً پر می‌کرد. یک دسته از مردم کتجکاو به دنبال ما راه افتاده بودند و با میل دربارهٔ این منظرهٔ غیرطبیعی صحبت می‌کردند؛ اما کم کم از تعداد کلبه‌ها کاسته شد. خرابه‌ها را پشت سر گذاشتیم و بدرقه کنندگان کتجکاو یکی یکی از شترهای قسمت دوم (شکل ۴۷) جلوی ما قرار گرفت.

در کنار آخرین جویبار خراج ورامین برای این که بتوانم سوار شتر بشوم و در جایی که میان دو کوهان شتر است و در کبسه‌های توری به تهران حمل می‌شود. در دنبال این کاروان گله‌ای است از گوسفند سیاه که در راه آسمنهای پایبخت است و بعد نظاری از ۲۰ شتر با بار علف ظاهر می‌شود، که با وقار و آهسته به طرف شمال در حرکت است. هراز گاهی دهکدهٔ تنهایی که از چند کلبهٔ گلی و چند درخت تشکیل شده است، در سمت راست یاچپ راه می‌ماند، اما هرگز کسی پیدانی‌شود که از او بتوان محلی را پرسید.

آهسته از کنار مردی می‌گذریم که با دو گاو مشغول شخم زدن مزرعاش است. او با متوجهی نمی‌کند. لایده این موضوع فکر می‌کند، که آیا روزی روزگاری جویباری که از آن نیز تشکیکی است، و نیز فضیلت و تلاش محقق می‌شوند. از این رو مرتبهٔ آگاهی دینی (وجدان اخلاقی: دننا) اختصاص به حالتی ندارد که وظیفهٔ شرعی باشد، بلکه در همهٔ مراتب هنر ایرانی به اشتراک معنوی حاضر است. این معنی مشترک که بصیرت عملی مقوم آن است، دارد فضیلت را تمکین می‌کنند از مصادیق هنرند؛ زیرا فراهم می‌آید و البته این معنی عام اختصاص به فنون و صنایع ندارد، و مربوط به هنر به معنی فضیلت است، چرا که به اشاره گذاشت، چون انجام تکلیف با تلاش و سخت‌کوشی همراه است، تحصیل نتیجهٔ آن به بصیرت عملی قوام دارد.

پس می‌توان گفت که هنر، به هر معنی، با چنین بصیرت‌ی همراه بوده است و از آنجا که بنیاد حکمت ایرانی بر تشکیک مراتب مبتنی است، این بصیرت نیز از این منطق تبعیت می‌کرده و بدین سان هنر نیز به لحاظ معنی و محتوی مشکوک بوده است. اگر این نتیجه‌گیری

از تکمیل از ۲۳۴ صفحه عبارت می‌شد. طول راه به کمک قدمهای شتر من تعیین می‌شد. هر روز در خطی ۲۰۰ متری طول قدمهای شترم را اندازه می‌گرفتم.

در سمت شرقی آخرین قسمت شاخهٔ کوچکی از البرز، با قلّه جالبی به چشم می‌خورد. هیکل مات سیاه‌کوه، مقصد بعدی ما، در جنوب شرقی سر به آسمان کشیده است؛ اما با این که تمام روز را به طرف این کوه می‌رانیم و بیست کیلومتر و نیم راه پشت سر گذاریم، به نظر نمی‌آید که به طور محسوسی به آن نزدیک شده باشیم. کوه کوچک

هنوز به زحمت دیده می‌شود و مثل تودهٔ ابر نیلی رنگی در سطح زمین به نظر می‌آید. به آدم این احساس دست می‌دهد که با فاصلهٔ بزرگی سر و کار دارد. در سمت دیگر، کویر شروع می‌شود و بعد... بعد چه فاصلهٔ زیادی داریم تا واحهٔ طبس که فقط یک منزل از راه‌من به هندوستان است. روز خوب و ملایمی بود. اصلاً باد نمی‌آمد و همهٔ آسمان را ابر پوشانیده بود؛ اما نه باران می‌آمد و نه برف. قلّهٔ دماوند در پشت ابرهای سبکی پنهان می‌شد، اما چشم بدون مانع تا انتهای افق را می‌دید و من در جایگاه مطالعه‌ام، که تلو تلوی می‌خورد، نشسته بودم و بی‌آن‌که مزاحمی داشته باشم مشغول رسم و نقاشی بودم. مدتها بود که سوار شتر نشده بودم. البته در پایان روز اول آدم در پشت خود احساس بخصوصی دارد. اما عضلات خشک شده و کم کم نرم می‌شوند. آدم عادت می‌کند و رفته رفته از حرکت گهواره‌ای چیزی متوجه نمی‌شود. جلوی من یک زنگ بزرگ با هر قدم حمل‌کننده‌اش دلنگ‌دلنگ جاودانیش را می‌نوازد. پشت سرم زنگ دیگری نواخته می‌شود و این آهنگ در کویر همراه با وفای من است. هر قدم مرا از زمینی که از برکت آب و علف برخوردار است دورتر می‌کند. از سرزمین امروزم‌زادودرم می‌سازد و به سرزمین فراموش شدهٔ اهرمین نزدیک می‌کند. جایی که فقط بیابان و خشکی حکم است.

جلویمان نقطه‌ای ظاهر می‌شود که رفته رفته بزرگتر می‌گردد. کاروان قاطر است از خاوه، که بارش بوته و خار است و در کبسه‌های توری به تهران حمل می‌شود. در دنبال این کاروان گله‌ای است از گوسفند سیاه که در راه آسمنهای پایبخت است و بعد نظاری از ۲۰ شتر با بار علف ظاهر می‌شود، که با وقار و آهسته به طرف شمال در حرکت است. هراز گاهی دهکدهٔ تنهایی که از چند کلبهٔ گلی و چند درخت تشکیل شده است، در سمت راست یاچپ راه می‌ماند، اما هرگز کسی پیدانی‌شود که از او بتوان محلی را پرسید.

آهسته از کنار مردی می‌گذریم که با دو گاو مشغول شخم زدن مزرعاش است. او با متوجهی نمی‌کند. لایده این موضوع فکر می‌کند، که آیا روزی روزگاری جویباری که از آن نیز تشکیکی است، و نیز فضیلت و تلاش محقق می‌شوند. از این رو مرتبهٔ آگاهی دینی (وجدان اخلاقی: دننا) اختصاص به حالتی ندارد که وظیفهٔ شرعی باشد، بلکه در همهٔ مراتب هنر ایرانی به اشتراک معنوی حاضر است. این معنی مشترک که بصیرت عملی مقوم آن است، دارد فضیلت را تمکین می‌کنند از مصادیق هنرند؛ زیرا فراهم می‌آید و البته این معنی عام اختصاص به فنون و صنایع ندارد، و مربوط به هنر به معنی فضیلت است، چرا که به اشاره گذاشت، چون انجام تکلیف با تلاش و سخت‌کوشی همراه است، تحصیل نتیجهٔ آن به بصیرت عملی قوام دارد.

پس می‌توان گفت که هنر، به هر معنی، با چنین بصیرت‌ی همراه بوده است و از آنجا که بنیاد حکمت ایرانی بر تشکیک مراتب مبتنی است، این بصیرت نیز از این منطق تبعیت می‌کرده و بدین سان هنر نیز به لحاظ معنی و محتوی مشکوک بوده است. اگر این نتیجه‌گیری

فرهنگی

چهارشنبه ۷ آبان ۱۳۹۳/ سال هشتادونهم- شماره۲۶۰۰۷

ویژه فرهنگتاریخ وتمدن ایران وجهان/۱۹۶۵ **اخبارات**

منظره

سید ضیاء در دادگاه دکتر مصدق

گفتم تشریف ببرید!

سید ضیاء: ژنرال آبرنساید این طرف و آن طرف نشست و بر ضد بنده تحریکات کرد. بنده مجبور شدم به ایشان پیغام دادم و از ایشان خواش کردم که در طهران تشریف نداشته باشند و اتومبیلی هم فرستادم و خواش کردم که از مملکت ایران تشریف ببرند. این کار هم بنده کردم.

علت رفتن ایشان به بغداد این بود. رسیدن ایشان به بغداد، چون که از بغداد هل و گل که نباید بفرستند شروع کردند تحریکات کردن که فلاسی ملاکات عقیده‌اش موازنه ندارد و فلائی کارهای بی سابقه کرده است و بنا کرد با این و آن ملاقات کردن و کسانیا را با خودش موافق کرد و با دسته‌های آنجاملحق شد و بسر بنده اقدام کرد و تلگرافاتی به لندن کرد که فلائی مناسبات بین ایران و انگلیس را به هم زده است. بنابراین، رفتن ایشان از ایران به امر بنده بوده است. البته این راه هم بنده باید بگویم که ایشان در مدتی که اینجا بودند با کمک افسرهای ایرانی یک سال در زمان آقای وثوق‌الدوله زحمت کشیدند، مطالعاتی کردند راجع به طرز اداره قوای تأمینیه ایران و یک راپورت خیلی مفصل در آن موقع نوشتند و نمی‌دانم آقای عارمی یا آقای فرخ که در آن موقع در وزارت امور خارجه بودند، این را خوانده‌اند یا نه. از نقطه نظر صلاحیت کشوری زحمت کشیده‌اند و مطالعات کرده‌اند که اگر آقایان به دست بیاورند در موقعی که می‌خواهند بوجه مملکت را تصویب بکنند در قسمت تأمینیه کمک خواهد کرد. با تقدیر از خدمات ایشان و حق خدمتی که به ایران داشتند، ولی چون می‌خواستند به امورات داخلی ما شرکت بکنند و مداخله نمایند بنده به ایشان گفتم تشریف ببرید. اما کلنل اسمایلز و آیرنساید از جمله صاحب‌منصبانی بودند که در تعقیب قرارداد آمده بودند به ایران. یک پیرمرد شصت ساله و یک آدم خوبی بود، این آمد به طهران آیرنساید. بنده او را با دوکوبه دیدم وقتی که رئیس هیات امنای ایران بودم، از باتوم آدم بدو به ایران. ایران را نمی‌خواست و ولی به واسطه علاقه‌ای که به خیام و ادبیات ایران داشت یک محبتی نسبت به ایران داشت. بنده پس از مراجعت از قفقاز، به او رادر تهران دیدم. به من گفت: به نظر من قرارداد در نظم و وضعش ملاخطات لازم نشده و قابل اجرا نیست و من نمی‌توانم یک چیزی را که معتقد نیستم، مبادرت کنم.

ولی چون رفت نزد مرحوم مشیرالدوله و اجازه خواست برگردد، مرحوم مشیرالدوله به ژنرال دیکسن و صاحب‌منصبان انگلیسی و کلنل اسمایلز فرموده بودند که شما بایدشت تا مجلس باز نشود و تکلیف قرارداد معلوم نشود. دولت ایران هم موافق آن‌ها را می‌داد و ایشان هم بودند. در نتیجه جنگی که متجاسرین با قوای قزاق کردند و قوای قزاق شکست خوردند و پراکنده شدند و آآمدند به قزوین، قشون انگلیس آنجا بود و این چهار هزار قزاق بدبخت (که کسان می‌کنم اگر من یا هر ایرانی برای نجات این‌ها از بدبختی یک اقداماتی کردیم و آن اقدام هم اگر چه برخلاف قانون بود ولی برای مصالح مملکت بود، این یک میثی است که مورد تأمل است که آیا جایز بود یا نه. نمی‌توان بدون مطالعه حکم کرد). این قزاق‌ها آآمدند در اطراف قزوین، حیران و سرگردان بودند. رئیس کل قوا، سردار همایون شد و قشون انگلیس که در اطراف قزوین بودند برای اینکه یک صاحب‌منصب باشد رابط بین قشون انگلیس و این قوای قزاق، از طرف کابینه مرحوم مشیرالدوله، کلنل اسمایلز تعیین شد و ضمناً قرار شد که مراقتی بکند در اداره امور قزاقخانه به این شکل که یک شورایی تشکیل دادند، برای امور قزاقخانه قزوین. چون قزاق‌های قزوین لخت و عریان بودند، در زمستان کفش و لباس نداشتند!

کلنل اسمایلز کفش‌های کهنه سربازهای انگلیسی و لباس‌های مانده سربازان هندی را از این طرف و آن طرف جمع می‌کردو می‌آورد به این قزاق‌ها و سربازهایی که جنگ کرده بودند و رشادت کرده بودند، می‌داد و چون این کارها را می‌کرد و این خدمات‌ها را می‌کرد، یک شورایی تشکیل شد از طرف وزارت جنگ.

استاد انصاری

از میراث علمی مرحوم سیمین دانشور

کمال الدین بهزاد

مرحوم دانشور

سرآمد نقاشان ایران در تمام قرون، کمال الدین بهزاد است که معاصر سلطان حسین بایقرا و وزیر او امیر علیشیر نوایی بوده است. خوند میر او را از «عجایب و نوادر دهر» می‌شمارد. بهزاد در حدود سال ۸۵۴ هجری در هرات تولد یافته است و استادش پیر سید احمد تبریزی بوده است.

آثار بسیاری، چه در ایران و چه در کشورهای خارجه، به بهزاد منسوب است؛ اما شک نیست که چنین طوماری سر و بُنی آثار یک نفر تنها نمی‌تواند باشد. احتمال می‌رود که گروهی شهرت این استاد را مایه کسب قرار داده باشند.

ممکن هم هست که شاگردان بهزاد، زیر نظر او و به دستورش، کار کرده باشند و یا شاید بسیاری از تصویرها را بهزاد طرح ریخته باشد و شاگردانش تمام و کامل کرده باشند و بعد به امضای او رسانده باشند. ضمناً می‌دانیم که شاه اسمعیل صفوی در هنگام فتح هرات، بهزاد را با خود به تبریز برد و طبق فرمانی که در تاریخ خوند میر آمده، او را بر مذهبان و خطاطان و مصوران سرور ساخت. بنابراین چون بهزاد نقاش صاحب مکتب و سبک بوده است و نفوذ فراوانی هم داشته، بسیاری از مصوران به تقلید او کار کرده‌اند.

از آثار معروف بهزاد، که تقریباً در انتساب آن‌ها به این استاد بزرگ تردید نمی‌توان کرد، یکی چند تصویر در یک نسخه از خمسة نظامی است که در ۸۹۸ هجری مصور شده است. و امضای ریز بهزاد را زیر این چند تصویر می‌توان تشخیص داد. این خمسة، در موزه بریتانیا موجود است. دیگر یک نسخه بوستان سعدی که در ۸۹۳ هجری مصور شده است و در کتابخانه قاهره حفاظت می‌شود و چند تصویر به امضای بهزاد دارد. اختصاصات سبک بهزاد تقریباً بدین گونه است:

۱) آثار بهزاد دارای روح رنگ آمیزی است. بدعت در رنگ‌های تازه و درخشان و ترکیب این رنگ‌ها و به کار بردن سایه‌هایی که قبلاً در مینیاتور سابقه نداشته است، از خواص نقاشی‌های بهزاد است. توجه این استاد به یک ترکیب غیر معمولی و کمپوزسیون جدیدی از رنگ‌های سرمه‌ای، سبز سیر و باز، سبز زیتونی، آبی فیروزه‌ای، زرد و قهوه‌ای و اقسام قرمز، از صورتی کمرنگ و پررنگ گرفته تا قرمز سیر و سرخ آجری بوده است. طلا و نقره، رنگ‌های درخشان مورد توجه بهزاد را جلا و جلوه بیش تری بخشیده است. ضمناً ثبات رنگ‌هایی که این استاد به کار برده است، حیرت‌آور است.

۲) نمایاندن حالات روحی اشخاص، ضمن تصویرسازی قیافه آن‌ها. قیافه‌هایی که بهزاد تصویر کرده است، دارای حرکت و حالت است. اندوه و فرسودگی و درد، یا نشاط و سرزندگی و غرور، از صورت‌هایی که این استاد کشیده است، نمایان است. و این خاصه قدم بزرگی است که این استاد در راه تکامل هنر ایرانی برداشته است.

۳) قدرت تکنیک بهزاد شگفت‌آور است. هیچ صورتگری به‌سان او بر رنگ و شکل و طرح و خطوط این همه تسلط ندارد.

۴) تحرک و زنده بودن اثر - چنان‌که بهزاد در جزئیات و کلیات آثار خویش، خود را تماشاگر دقیق طبیعت معرفی کرده است.

۵) در حقیقت شخصیت بزرگ بهزاد و قدرت بی‌مانند او موجب شد که مینیاتور ایرانی از حدود و قیودی که نساخان و کاتبان در زمان قدیم برای تصویرسازان تعیین می‌کردند، به درآید. ادامه دارد

استادشهرام تقی زاده انصاری

بخش دوم عجائب‌المخلوقات که غالباً با نام جغرافیا مشخص شده و دو تحریر مختلف آن دارای عناوینی به ترتیب عجائب‌البلدان و آثار‌البلاد و اخبار‌العباد، است، به توصیف اقالیم هفتگانه زمین با ذکر نام شهرها، کشورها، کوهستان‌ها، جزایر، رودخانه‌های آن اقالیم می‌پردازد.

ابوبکر محمدبن احمدبن ابی بشر، بهاء الدین خرقی (متوفی در حدود سال ۵۳۳/۱۱۳۸) به تدوین رسالاتی در زمینه ریاضیات و جغرافیا پرداخته است. اشتهار این نویسنده بیشتر به سبب اثری از او (با اتکاء به نوشته‌ای از ابن هیثم) با عنوان «منتهی‌الادراک فی تقسیم الافلاک» است. ضمناً مظفر بن محمدبن مظفر، شرف الدین طوسی (متوفی در حدود سال ۶۱۰/۱۲۱۳) ریاضیدان و منجم بوده و به تکمیل اسطرلاب پرداخته است. برخی او را مبتکر اسطرلاب مسطح شمرده و کتاب‌المسطح را از او می‌دانند.

معروفتر از او همشهری او، دانشمند عظیم‌الشأن ایرانی ابوجعفر محمدبن محمدبن حسن نصیر الدین طوسی ملقب به محقق است (بین سالهای ۱۲۰۱ تا ۱۲۷۴/۵۹۸-۶۷۳). او پس از پشت سر گذاشتن جوانی ماجراجویانه‌ای در سال ۶۵۶/۱۲۵۶ به دست مغولان زندانی شد، اما به یاری مهارت‌های علمی خویش و به ویژه به دلیل اعتمادی که به عنوان یک ستاره‌شناس به وی داشتند، پس از اندک مدتی به خدمت حاکم سفاک مغولان یعنی هلاکو خان (فرزند تالی خان و نوه جنگیز خان) درآمد و حتی موفق شد که به وزارت این امیر، که بین سالهای ۱۲۵۶ تا ۱۲۶۵-۶۵۴/۶۶۴ می‌زیست، برسد. او به هنگام تسخیر بغداد (به سال ۶۵۶/۱۲۵۸) که پایان‌بخش خلافت عباسیان و سرآغاز افول قاطعانه علوم عربی در مشرق زمین بود، حضور داشت.

خواججه نصیر الدین موفق شد از پادشاه اجازه بنای رصدخانه معروف مراغه را کسب کند (رصدخان دارای کامل‌ترین ابزار آن زمان بوده است). او تا زمان مرگ خویش آنجا را اداره می‌کرد و بعد نیز دو پسر او آنجا را اداره می‌کردند. او در آنجا کتابخانه‌ای بزرگ که حدود ۴۰۰/۰۰۰ کتاب یا کمتر داشته تشکیل داد. آثار متعدد بسیار این دانشمند حدود ۵۴ جلد بوده که بویژه درباره نجوم و ریاضیات است؛ لیکن به جغرافیا، فلسفه، دین، اخلاق پزشکی و الهیات نیز پرداخته است که باعث شهرت او شده است. کتاب‌های «تذکره فی علم الهیه» و «زیج ایلخانی» نیز از اوست.

دوست و معاصر وی موسوم به موی‌الدین عرضی دمشقی از اهالی سوریه، کار خود را با پژوهشهایی در زمینه هیدرولیک و ساخت ابزار نجومی آغاز کرد. این شخص در سال ۶۵۸/۱۲۵۹ به رصدخانه مراغه راه یافت و گذشته از آثار دیگر، توصیفی در باب ابزار و آلاتی که در آن زمان در رصدخانه معروف مراغه وجود داشته، از خود باقی گذاشته است. از شاگردان او، محمود بنی مسعود بن مصلح قطب‌الدین شیرازی (۷۱۱-۶۳۴/۱۳۱۱-۱۲۳۶ م) ریاضی‌دان و منجم و عالم طبیعی است که به پزشکی و فلسفه هم پرداخته است. او مدت‌ها در خدمت احمد و ارغون از سلسله ایلخانیان بوده است.

۱۲- در مورد پزشکی، می‌توان به ذکر برخی از اسامی قناعت کرد. ابن سراجی که به درستی عصر زندگی و زندگینامه او را نمی‌دانیم، احتمالاً مسیحی بوده است. گرچه این دانشمند از نظر مورخان عرب ناشناخته مانده لیکن «کتاب الادویه المفردة» او (که ترجمه لاتینش به اسامی کتابی در باب پزشکی به زبان ساده، داروسازی به زبان ساده؛ بیماریهای ساده آماده است)، در بین ملتهای مسیحی اروپا شهرت فوق‌العاده‌ای کسب کرده است.

در بین پزشکانی که در آغاز سده دوازدهم می‌زیسته‌اند، بایستی در درجه نخست به ذکر نام ابوالفضائل اسماعیل بن حسین زین الدین جرجانی اشاره شود. این دانشمند هم به زبان فارسی و هم به زبان عربی مطلب نوشته و در سال ۵۳۰/۱۱۳۵-۵۳۱ بدرود حیات گفته است. اثر مهم او فرهنگ پزشکی مفصلی به زبان فارسی زیر عنوان ذخیره خوارزمشاهی است.

از بین پزشکان معروفی که بعدها و در طی سده دوازدهم می‌زیسته‌اند، نام مهذب الدین، ابوالحسن علی بن احمد بن علی بن هبل بغدادی (۱۱۱۷ تا ۵۱۱/۱۲۱۳-۶۱۰) قابل ذکر است که در بین آثارش «کتاب المختار فی الطلب» مشهور است. دانشمند دیگری که نام وی لازم به یادآوری است، ابوالفرج عبدالرحمن بن نصرالله بن شیرازی است که در حدود سال ۵۶۶/۱۱۷۰ در حلب به اوج شهرت خود رسید. اما مشهورتر از همه مهذب الدین ابو محمد عبدالرحیم بن علی دمشقی (۱۱۶۹-۵۶۰/۱۲۳۰ تا ۵۶۵/۶۲۸) است که ریاست بیمارستان دمشق را بر عهده داشت.

پیر واتیبه در اثر خود به نام «علم تعبیر خواب در بین مسلمانان» یا نظریه عبدالرحمن بن نصر درباره تعبیر و تفسیر رویا که در سال ۱۶۶۴ در پاریس چاپ شد، ترجمه فرانسوی کتاب «خلاصه الکلام فی تأویل الاحلام» عبدالرحمن شیرازی را به چاپ رساند. وی کتابی نیز در مورد مسائل جنسی دارد.

از جمله نویسندگان عرب یهودی مذهب مصر که در اواخر سده دوازدهم می‌زیسته‌اند؛ نام ابوالبیان بن مدور که به سال ۵۸۲/۱۱۸۴-۵۸۳ در قاهره در گذشت و ابتدا پزشک عاضد خلیفه فاطمی و سپس صلاح الدین بود، قابل ذکر است چشم پزشک این دوره، ابوالفضائل ابن ناقد ملقب به المذهب مطلق متوفی به سال ۵۸۴/۱۱۸۸-۵۸۵ می‌باشد. ضمناً ابوالمکارم هبه‌الله بن زین بن حسن بن جمیع (یا جمیع) دانشمندی است که اشتها خود را به سبب رساله عمومی خود در پزشکی به دست آورده است. این رساله توسط فرزندش ابوطاهر اسماعیل تکمیل شد.

مقارن همین عصر، پزشکی مسیحی به نام ابوالحسن هبه‌الله بن صاعد بن تلمیذ امین الدوله نیز می‌زیسته که پس از انجام سفرهایی به ایران در بغداد زندگی می‌کرده است و در آن جا به مقام پزشک مخصوص خلیفه مقتفی رسیده و در سال ۵۶۱/۱۱۶۵ در سن ۹۲ سالگی در گذشته است. این شخص رساله‌های فراوانی نوشته که جای رساله‌های قدما را گرفته است.

قبل از ذکر نام برخی از پزشکان متعلق به سده سیزدهم، باید چند کلمه‌ای درباره شخصیت دیگری صحبت کنیم که زندگی وی اسرارآمیز است و اگر با جرج سار تون همدانستان شویم، باید او را مسوی سوم بنامیم. این شخص جراح عربی است که در حدود همین زمان می‌زیسته است، لیکن نوشته‌ای به زبان عربی از او به دست نیامده است.

با این همه، ترجمه‌ای به زبان عبری (با فرض بر این که نسخه اصلی آن به عربی وجود داشته است) در دست است که توسط یعقوب بن یوسف اللاوی به سال ۶۹۷/۱۲۹۷ صورت پذیرفته و ترجمه دیگری به زبان لاتین انجام یافته که مرهون زحمات شخصی به نام فراریوس است. این ترجمه نیز تقریباً مربوط به همان عصر است و

عنوان آن جراحی یوحنا ی ماسویه می‌باشد.

چندین اثر در زمینه پزشکی، طی سده سیزدهم از سوی ابوزکریا یحیی بن محمد بن عبدان الصاحب نجم الدین بن اللبودی (۱-۱۲۱۰/۶۰۷ تا بعد از سال ۱۲۶۷/۶۶۶) نگاشته شده است، ضمن آن‌که او نوشته‌هایی نیز در زمینه ریاضیات دارد. اما با وجود آن که ابن اللبودی جز نظریه‌پردازی ساده نبوده است، در عوض اشخاصی چون ابوحامد محمد بن علی بن عمر، نجیب الدین سمرقندی (متوفی ۳-۱۲۲۲/۶۱۹) و ابواسحاق ابراهیم بن محمد بن طرخان (ابن) سوبیدی انصاری دمشقی (۴-۱۲۰۳/۶۰۰ تا ۲-۱۲۹۱/۶۹۰) به علت آن که عملاً به کار طبابت می‌پرداختند، نفوذی را بر سایرین باقی گذاشته‌اند. مهم‌ترین اثر او رساله «تذکره الهدیه» است که در آن در مورد ۴۰۰ نویسنده صحبت کرده است. در کنار همین دو پزشک می‌توانیم از چشم پزشکی مصری موسوم به قاضی فتح الدین ابوالعباس احمد بن عثمان قیسی نام ببریم که او را رئیس الاطباء المصریه می‌نامیده‌اند و مؤلف کتابی در چشم پزشکی در پانزده فصل است. دو چشم پزشک دیگری که در نیمه دوم سده سیزدهم می‌زیسته‌اند عبارتند از:

خلیفه ابی المحاسن حلبی که بین سالهای ۱۲۵۶ تا ۱۲۷۵ می‌زیسته و کتابی زیر عنوان کتاب الکافی فی الکحل نوشته است و صلاح الدین ایوبی بن یوسف کمال که در حدود سال ۶۹۷/۱۲۹۷ کتاب نورالعیون و جامع الفنون را نگاشته است. ضمناً رسالات پزشکی بیشمار به وسیله امین الدوله ابوالفرج یعقوب بن اسحاق بن الفف مسیحی کُرکی، که فردی مسیحی است و در سال ۳-۱۲۳۲/۶۳۱ متولد شد و در سال ۸۵/۱۲۸۶-۶۸۵ در دمشق در گذشت، تدوین یافته است. در حالی که شخصی یهودی موسوم به ابوالمونا بن ابی نصر بن حفاظ کوهن هارونی عطار اسرائیلی به نوبه خود به مواد دارویی می‌پرداخت و در حدود سال ۱۲۵۹ رساله‌ای با عنوان منهاج الدکان و دستور الاعیان تدوین کرد که تا امروز نیز مورد استفاده است.

در پایان باید به ویژه از شخصی به نام علاء الدین ابوالحزم بن نفیس قرشی مصری شافعی (بین سالهای ۱۲۱۰ تا ۲۰۸۸/۱۲۰۷-۶۸۷) یاد کرد. زیرا اخیراً محققان در نوشته‌های او توصیفی از گردش کوچک خون را کشف کرده‌اند که یادآور همان مطالبی است که در سده چهاردهم به وسیله میگوئل سرویتو در کتاب وی زیر عنوان بازسازی مسیحیت ارائه شده است. ماکس میرهوف متن اصلی و ترجمه ۷ قسمت پراکنده و مفصل شرح تشریح ابن سینارا در «ابن نفیس و نظریه وی درباره اعمال شش‌ها» را که مربوط به گردش خون است، آورده است.

به تحقیق در هیچ نقطه‌ای از جهان نمی‌توان برای مدینه الحجاج همانندی یافت. اغلب حجاج هفت هشت ساعت یا یکی دو روز می‌مانند، سپس به مکه یا مدینه می‌روند و هیچ توجهی به اهمیت و عظمت آنجا ندارند؛ ما چون منتظر بقیه افراد کاروان بودیم که از ایران بیایند فرصت کافی هم داشتیم؛ مدت هشت روز در مدینه الحجاج ماندیم.

این جا تنها نقطه‌ای است در جهان که مسلمانان از هر نژاد و هر کشور در یک محوطه و در زیر یک سقف زندگی می‌کنند. بدون این که زبان یکدیگر را بدانند. با هم سخن می‌گویند، و در روی همدیگر لبخند می‌زنند، بهترین مظاهر صمیمیت را در این مکان می‌توان دید، آن هم میان کسانی که نه هیچگاه همدیگر را دیده‌اند و نه از این پس خواهند دید، تنها یک چیز آنان را با هم مربوط ساخته و آن این است که همه تحت لوای انما المومنون اخوه قرار دارند و همه دارای یک هدف هستند و آن انجام یک وظیفه بسیار با عظمت دینی است. شما در مدینه الحجاج اغلب نژادهای جهان و بسیاری از انواع لباس را که در هر نقطه از دنیا معمول است می‌بینید، عموماً زبان‌ها و لهجه‌هایی که در اکتاف گیتی رائج است می‌شنوید. امسال مردمی از نود و چند کشور و ناحیه در مراسم حج شرکت کرده بودند که تنها نقطه‌ای که همه در آن با هم زندگی می‌کنند، مدینه الحجاج است. هر روز عده‌ای می‌روند و عده‌ای دیگر وارد می‌شوند؛ از اواسط ذیقعد تا اوایل ذیحجه مدینه الحجاج از جمعیت موج می‌زند ولی همیشه جا برای همه هست.

نمونه‌هایی از قبایل و کشورهای افريقا مانند سودان، نیجریه، زنگبار، اوگاندا، کنگو و ساحل عاج و از تمام کشورهای شمال افريقا، همچنین از خاور دور از قبیل اندونزی و چین ملی و فیلیپین و هندوستان و پاکستان و تمام کشورهای خاور میانه و خاور نزدیک، و از عموم کشورهای اروپایی بخصوص اروپای شرقی و پاره‌ای از نواحی امریکا و دیگر نقاط جهان، در مدینه الحجاج یافته می‌شود، زن‌هایی که حتی چشمانشان هم پیدا نیست و زن‌هایی دکلته پوش (عموم زنان قبایل افريقایی و اندونزی و فیلیپین) مردان و زنان نیمه برهنه (بعضی از قبایل افريقایی)، مردان و زنانی بسیار قوی هیكل و بلند قامت، (سودانی‌ها و پاره‌ای قبایل افريقایی) مردان و زنان کوچک اندام (اندونزی و فیلیپین) و هر نوع انسان دیگر در مدینه الحجاج دیده می‌شود.

حتی آرایش‌هایی که در میان قبایل بدوی و ملل متمدن معمول است، در اینجا به چشم می‌خورد؛ هزاران زن و مرد افريقایی هستند که برای آرایش روی گونه‌های خود را چاک داده و خطوطی باشکال مختلف در آنها بوجود آورده‌اند. چهره‌هایی چون زغال و دل‌هایی چون برف مردم هر کشور و ناحیه، از نظر اخلاق و صفات؛ کاملاً مشخص هستند؛ مثلاً مراکشی‌ها از لحاظ نظافت و پاکیزگی و متانت و غرور و خودخواهی گاهی همراه با تند خوئی؛ ممتازند، حجاج اندونزی و بطور کلی خاور دور از جهت چابکی و پاکیزگی لباس و حسن برخورد توأم با انزواطلبی و روحیه مسالمت آمیز، معین می‌باشند، در اهالی افغانستان و پاکستان خون گرمی و تواضع و زود آشنایی محسوس است.

و به همین قیاس خصال و خصوصیات هر ملتی را به خوبی می‌توان تشخیص داد، در این میان مسأله قابل ذکر و دقت بررسی وضع اخلاقی و خصال قبائل سیاه پوست افريقائی است که ده‌ها هزار نفر از آنان در مراسم حج شرکت می‌کنند. انسان وقتی به قیافه و هیكل انسان نگاه می‌کند و خصوصیات کامل نژاد سیاه را در ایشان می‌بیند، چهره‌هایی همچون قیر که از سیاهی برق می‌زند،

چشم‌مانی نافذ؛ بینی پهن، لبانی کلفت و برگشته، هیكل‌هایی تنومند و قوی و عضلاتی آهنین، تصور می‌کند که در این قیافه‌های جدی و خشن رحم و عاطفه و انسانیت وجود ندارد، از دیدن آنان انسان بی اختیار بیاد داستان‌های افسانه‌ای مربوط به افريقا می‌افتد، اما بعد از کمی معاشرت و دقت در روحيات و اخلاق ایشان معلوم می‌گردد که مردمی از اینان خوش قلب تر و مسالمت جو تر در تمام جهان یافته نمی‌شود؛ چه در مدینه الحجاج و چه در اماکن دیگر، دیده نشد که یکی از سیاهان خشونت به خرج

سفرنامه زنده‌یاد علی اصغر فقیهی = ۳

مکان منحصر بفرد

دهد یا بخواهد به کسی تعدی کند؛ یا صدایش در دعوی بلند شود، در دینداری و تقوی نیز کمتر می‌شد برای آنان نظیر پیدا کرد؛ در هر جا که بودند، هنگام نماز یکی جلوی می‌ایستاد؛ بقیه اقتدا می‌کردند، امام جماعت گاهی نوجوانی شانزده هفده ساله و گاهی مرد سالخورده‌ای بود، خضوع آنان در نماز و در انجام مناسک حج فوق‌العاده جالب بود؛ در مسجدی که جنب فرودگاه و مدینه الحجاج بود و من گاهی برای ادای نماز می‌رفتم، همواره از سیاهان پر بود که یا نماز مستحبی می‌خواندند یا به تلاوت قرآن اشتغال داشتند (در مساجد کشور سعودی مجلدات بسیاری از قرآن مجید وجود دارد و معمولاً هر کسی به مسجد می‌رود؛ مقداری قرآن می‌خواند) بسیاری از سیاهان که انسان خیال می‌کند در سرزمین خود، نیزه به دست در جنگل به دنبال شکار می‌دوند، جزو دانشمندان هستند و مراحل بسیاری از تحصیل علوم دینی یا تحصیلات دیگر را پیموه‌اند و بعضی از آنان فارغ‌التحصیل از بهترین دانشگاه‌های جهان هستند، زیاد دیده می‌شد که پاره‌ای از این سیاهان مشغول مطالعه صحیح بخاری (معتبرترین کتاب حدیث اهل تسنن) و کتاب‌هایی از این قبیل می‌باشند، یا کتاب‌هایی به زبان انگلیسی و فرانسه مطالعه می‌کنند بعضی از کتب مناسک آنان به خط عربی و برخی دیگر به خط لاتین بود، پاره‌ای از دانشمندان سیاه پوست. ردایی گشادی رویی دوش خود افکنده و بعضی از آنان شال سفیدی به سر بسته بودند، رجال دولتی و اعیان ایشان با کلاه مخصوصی از نوع کلاه‌هایی که در عکس سیاستمداران کشورهای جدید افريقایی در روزنامه‌ها دیده می‌شود مشخص می‌شدند.

آبرومندترین حاجیان

مسلمان آبرومندترین حاجیان، آن عده از حجاج ایرانی بودند که با کاروان‌های مجهز و با خرج مشرف شده بودند (عده قلیلی هم بودند که ماسک خشک و نان خشک شده از ایران برده و در گوشه یکی از اطاق‌ها در انتظار خوردی و بیگانه می‌نشستند و با سختی روز می‌گذراندند. بعضی دیگر به محض ورود قالیچه‌ای یا پتویی روی شانه می‌انداختند و برای فروش در خیابان و بازار قدم می‌زدند، و افراد دیگری که تمام توجهشان به این بود که بفهمند چه جنسی در آنجا ارزان و در ایران گران است تا آن را تهیه کنند و میان سفر حج که برای انجام یکی از بزرگترین فرائض دینی است، با مسافرت برای تجارت فرقی نمی‌گذاشتند).

حجاج ایرانی بیشتر با خرج بودند و آشپزخانه بزرگ مدینه الحجاج تقریباً اختصاص به آشپزهای ایرانی داشت، در اطاق‌های ایرانیان سفره‌های مجللی می‌انداختند و از هر کسی که وارد می‌شد پذیرایی می‌کردند، دست بسیاری از ایرانیان به جیبشان آشنا بود، بعضی از کاروان‌های از خود اتومبیل داشتند، ایرانی‌ها بیشتر از هر حاجی دیگر؛ در کشور سعودی پول خرج می‌کنند، صدها هزار

تومان پول تنها به سادات نخواست در مدینه می‌دهند، و به مستحقان بخشش می‌کنند و روی قبرها پول فراوان می‌ریزند؛ نقطه‌های ضعیفی هم از پاره‌ای از ایرانیان دیده می‌شود که در جای خود به بعضی از آنها اشاره شده است.

حجاج از چه راه‌هایی وارد می‌شوند

حاجیان بسیاری از کشورها و از جمله ایران از راه‌های هوایی وارد جده می‌شوند؛ عده بسیاری نیز از راه‌های دریایی می‌آیند، در جده در کنار دریای احمر؛ نزدیک اسکله بزرگ؛ ساختمانی است

بالنسبه وسیع به نام مدینه الحجاج البحری که کسانی که از کشتی پیاده می‌گردند در آن به استراحت می‌پردازند. بسیاری از قبایل افريقایی و حجاج پاکستانی اغلب از این راه وارد می‌شوند.

جمع کثیری نیز با اتومبیل می‌آیند، از قبیل حجاج کشور ترکیه که از راه حلب و اردن هاشمی وارد کشور سعودی می‌شوند و پس از عبور از تبوک و خرابه‌های خیبر به مدینه طیبه می‌رسند. بسیاری از حاجیان عراقی و سوری و لبنانی واردنی هم از این راه با اتومبیل می‌آیند.

هزاران نفر در یک قیافه

قیافه حجاج اندونزی و فیلیپین و دیگر نواحی خاور دور سخت همانند یکدیگر است؛ حجاج افريقایی هم همین طور هستند؛ در نظر اول می‌توان تشخیص داد که حاجی از مردم خاور دور یا افريقا است، شاید ما ایرانی‌ها هم بدون این که خود بدانیم در نظر دیگران قیافه‌مان مانند همدیگر است؛ کاسب‌های جده و مدینه گویا مرد بودند که ما اهل ترکیه هستیم یا ایران و بارها اتفاق افتاد که با ما به ترکی حرف می‌زدند، یا سؤال می‌کردند که آیا شما ایرانی هستید؟

دنباله جریان مسافرت ما پس از پیدا کردن جامه‌دان‌ها و دیگر ائانه خود اطاقی در طبقه سوم مدینه الحجاج پیدا کردیم. قبلاً یک خانواده مراکشی مرکب از یک مرد و یک زن دو تخت آن را اشغال کرده بودند.

بقیه تخت‌ها را ما گرفتیم؛ بعد از کمی استراحت از در بزرگ مدینه الحجاج که به میدان و خیابان باز می‌شود بیرون آمدیم. ابتدا یک بیست تومانی برای تبدیل به یک صراف که کنار خیابان نشسته بود دادم تا مقایسه‌ای میان پول ایران و سعودی بشود؛ یازده ریال و نیم داد، (ریال واحد پول کشور سعودی است) بعداً در مدینه و مکه متوجه شدیم که تبدیل ریال ما به ریال آنان نرخ ثابتی ندارد و کم و زیاد می‌شود. یک عرقچین و

یک جفت کفش دم‌پایی خریدم، در آنجا چون آفتاب تنداست و نیز چون سعودی‌ها سر برهنه رفتن به اماکن مقدسه را یکنوع اهانت می‌دانند، عرقچین سر گذاشتن معمول است ولی حالا چون سختگیری‌های سابق نیست اگر کسی سر برهنه هم به زیارت حرم مطهر پیغمبر (ص) برود کسی متعرض او نمی‌شود، ما افراد بسیاری را دیدیم که با سر برهنه در حرم پیغمبر (ص) مشغول زیارت بودند یا نماز جماعت می‌خواندند.

عده‌ای از ایرانیان به محض ورود به جده یک پیراهن بلند عربی پوشیده و گاهی عرب وار، دستاری نیز به سر می‌بستند. ولی بیشتر حجاج ایرانی هیچ نوع تغییری در لباس خود نمی‌دادند، فقط گاهی عرقچین به سر می‌گذاشتند خود من جز هنگام محرم بودن لباسم همان لباسی بود که در ایران می‌پوشیدم. عموم افراد ملت‌های گوناگون، لباس معمولی خود را تغییر نمی‌دادند، لباس عربی پوشیدن غیرعربها در نظر مردم کشور سعودی خوش آیند نبود. زیرا می‌دیدند که این هم لباسشان در عربی حرف زدن، پاک عربند.

شب ۱۳ اسفند در حدود غروب، آن دو مراکشی خداحافظی کردند و رفتند ما هم چون زیاد خسته بودیم ضرورت داشت که زودتر استراحت کنیم ولی مگر امکان استراحت بود! هر چند دقیقه هواپیمایی از زمین بلند می‌شد و چنان غرشی می‌کرد که درها و پنجره‌ها را بلرزه در می‌آورد، می‌رفتیم که با این سروصداها خوب گیریم که یک خانواده‌ای از اهل اندونزی مرکب از یک زن و مرد وارد اطاق ما شدند و دو تخت خالی را اشغال، و چراغ‌ها را روشن کردند هم اطاقان جدید با آمد و رفت و حرف زدن خود مدتی مانع خواب ما شدند. آنها کم کم به استراحت پرداختند؛ هنوز چشمانمان گرم نشده بود که مردی عرب، سر را داخل اطاق کرد و با صدایی بسیار رسا جمله‌هایی که من کلمات آن را به جز دو کلمه حاجی مبارک نتوانستم تشخیص دهم بر زبان جاری ساخت این مرد جلو هر اطاقی می‌رسید این عمل را تکرار می‌کرد و معلوم نشد چه منظوری دارد.

نماز صبح دو ساعت پیش از طلوع فجر

کم کم جنب و جوشی برای ادای فریضه صبح پیدا شد، (در ایام حج حجاج بخواندن نماز در اول وقت مقید هستند) و عده‌ای نماز خود را گزاردند، من به بیرون اطاق‌ها نگاه کردم دیدم هوا دارد روشن می‌شود، اما ساعت سه و نیم بعد از نیمه شب را نشان می‌داد که باقی جده در حدود دو ساعت به صبح مانده بود، در صدد علت این تناقض برآمدم، معلوم شد لامپ‌های مهتابی ایوان‌های جلو اطاق‌ها را طوری قرار داده‌اند، که بدون این که خود آنها آشکار باشد، نورشان در دیوارهای مقابل منعکس می‌شود و وقتی چراغ اطاق‌ها خاموش باشد، شبیه به روشنایی بین‌الطلوعین است. ساعت غروب کوک و افق جده در سالن گمرک فرودگاه جده، ساعت بزرگی به دیوار جده نصب شده که از روی آن می‌توان اختلاف جده را با دیگر کشورهای دریافت. در وسط صفحه آن؛ ساعت کشور سعودی و در اطراف؛ ساعت کشورهای دیگر است.

اختلاف افق میان تهران و جده در حدود یک ساعت و بیست دقیقه است. یعنی هنگامی که در تهران ساعت پنج بعد از ظهر است در جده ساعت سه و چهل دقیقه است. ساعت رسمی هم در کشور سعودی غروب کوک است، ساعت شروع کارهای اداری به جای این که گفته شود هشت صبح، گفته می‌شود؛ ساعت دو، یعنی دوازده گذشته در اینجا تاریخ شمسی طبق تقویم‌های سابق خودمان است و ماه‌های عربی (حمل - ثور - جوزا ...) استعمال می‌گردد در اغلب روزنامه‌ها گذشته از تاریخ قمری تاریخ فرنگی منتها با ماه‌های روم قدیم (تشرین - کانون ...) نیز نوشته می‌شود.

امروز در تاریخ

روز جهانی کوروش

بیست و نهم اکتبر روز جهانی کوروش (سایرس Cyrus Day) نام گذاری شده است که از دیرباز ساکنان، یهودیان، دوستداران حقوق بشر و هواداران جهان به صورت ملل مشترک المنافع آن را گرامی می‌کنند. این روز به مناسبت تکمیل هفتاد و نهمین سالگرد پیدایش امپراتوری بابلیه در دشت ارش پس از سیان (۲۹ سال ۵۳۹ پیش از میلاد) و پایان دوران استعماری نیای باستان برقرار شده است ۲۵۵۵ سال پیش در این ماه اعلامیه تاریخی کوروش پسر گد را تعریف و افراد و ملل و چگونگی تأمین آن انتشار یافت که نخستین سنگ بنای یک دولت مشترک المنافع انسانی و هر سازمان بین المللی بشمار می‌آید. حقوق از دیدگاه کوروش که همان زمان مکتوب شده تا موجود است و «استوانه کوروش» نامیده می‌شود تفاوت از تعاریف اعلامیه حقوق بشر مصوب دوران غرب آن‌سخت نیست.

طال الرجال در ایران سال ۱۹۱۸، جل الخالق!

«قحط الرجال» واژه‌ای بود که به نوشته مطبوعات آن، در چنین روزهایی در سال ۱۲۹۷ خورشیدی و خرداد ۱۹۱۸ (میلادی) و در زبان تهرانی هاشمه بود. واژه‌ای که اخیر مهر ماه پس از آن که وثوق الدوله رئیس راء و قاضی بلژیکی را برای حل مسئله نان پایتخت نامه به ریاست اداره نصابی کر در ایج شد. یکی از نامه‌هایس از این انتصاب نوشته بود: قحط الرجال در جن، حل الخلاق! این روزنامه به این وسیله خواسته بود مستقیم بر سر داده مگر در ایران کمبود مدیر است که بلژیکی را مدیر اوزار مان که یک موضوع بسیار محلی است کرده‌اند. اتفاقاً بلژیکی بدون داشتن آگاهی از همه مسئله نان توانست آن را حل کند که رئیس الوزراء موفق نشده بود و بر سر «آن» پست خود را از دست می‌داد.

ع و قمع هواداران کلنل پسیان در خراسان

در دومین هفته ماه آبان سال ۱۳۰۰ خورشیدی حسین پرینج (سر لشکر حسین خزاغی) فرماندهی و های قزاق می از تهران به مشهد یک ماه پس از مرگ کلنل محمدتقی پسیان هوادار آ قیام و را در حراسان شدید اسیر کوب و گرو و ای عدام و ده هاتن دیگر از آنان نیز زندانی شدند. بین اقوامی پرینج بقیه هوادار آ قیام کلنل را تهدید کرده بود و گز از ادامه انقلاب دست برد نداشت و سلاحهای خود را با نهند پس ر حمانه قلع و قمع خود نداشت.

سودو کو

6		7			4	3		
							2	
	2		3		9		8	
			4			2	3	
		3		6		4		
	9	5			2			
	7		2		8		1	
	3							
		2	5			8		6

1	4	6	1	7	9	3	5	2
3	5	2	8	4	6	1	7	9
1	7	9	3	5	2	8	4	6
6	8	4	9	2	1	7	3	5
7	1	3	6	8	5	9	2	4
9	2	5	4	3	7	6	8	1
5	6	8	7	9	4	2	1	3
4	3	1	2	6	8	5	9	7
2	9	7	5	1	3	4	6	8

حل ۱۱۹۳

قاب امروز

سوختگیری جنگنده‌های سوپرهورنت استرالیا بر فراز عراق / منبع: تلگراف

داستانک

خار دوست

در عصر یخبندان بسیاری از حیوانات یخ زدند و مردند. خاریشته‌ها و خامت اوضاع را دریافتند و تصمیم گرفتند دور هم جمع شوند و بدین ترتیب خود را حفظ کنند...

ولی خاهايشان يکديگر را زخمی می کرد
با اینکه وقتی نزدیکتر بودند گرمتر می شدند ولی
تصمیم گرفتند از کنار هم دور شوند ولی با این
وضع از سرما یخ زده می مردند از این رو مجبور
بودند برگزینند:

یاخارهای دوستان را تحمل کنند یا نسلشان
از روی زمین محو گردد... دریافتند که باز گردند
وگردهم آیند.

جدول شرح در متن

به بغما بردن	آگهی تبلیغاتی	احق و ابله	دفاع فوتبال	ب	بلائی مجلس	سخرانی
↩	↙	↘	↘	↙	↘	↘
		حرص	بلدی در فرانسه		طاقچه بالا	
				بسیاری	↩	
				تخ تاییده	↘	
خدايي	روشنایی	↩			کلیسایی در اصفهان	بی‌باک
سلاح انفجاری	چغد	↘			↘	↘
↩			گاز متهایی			سوره مورچه
			بدست آوردن			↘
			↘	پارچه لطیف	↩	
				آدمکشی سیاسی	↘	
غزوه صدر اسلام					ملایم	↩
نوعی چاپ	↩					
		پایتخت بلژیک				
		غده				
	↩	↘				
سوغات اصفهان		سخت‌نوران	و			حل
برهنه	↩	↘				۳۷۰۶
شبه پوزینگ						
همراه رفت	↩					
مختلغ دینامیت	↩					
کارهای عام‌المنفعه	↩					

افتتاح سالن چندمنظوره ورزشی طلائیه در قمی کلای بابل

بابل - خبرنگار اطلاعات: سالن چند منظوره ورزشی طلائیه روستای قمی کلای شهرستان بابل در آئینی باشکوه افتتاح شد.

در این مراسم حجت الاسلام ناصری نماینده مردم بابل در مجلس شورای اسلامی، سردار حزنی فرماندهی قرارگاه سازندگی کوثر، سرهنگ محمد پور فرمانده سپاه، اسداله سقا نماینده اداره کل ورزش و جوانان و مسئول ورزش روستایی و عشایری استان مازندران، حبیب اله امیرنیا مدیر ورزش و جوانان بابل، مهندس اسکندر مسافری عضو سابق شورای اسلامی شهر بابل، مهندس علی نیا رئیس شورای شهرستان بابل، مهندس رجبعلی نصراله نژاد رئیس مؤسسه فرهنگی - ورزشی پیشگامان آتیه ساز شمال، جهان پهلوان عیسی رمضانی و جهان پهلوان مصطفی رمضانی، بشیر بابا جانزاده قهرمان کشتی جهان، حاج آقا رضازاده نماینده ولی فقیه در بانک انصار، دکتر نتاج مدیرعامل بانک مهر اقتصاد، لمونیا سماکوش بخشدار مرکزی بابل، فردوس نیاز آذری به نمایندگی از مهندس حسین نیازی نماینده مردم بابل در مجلس شورای اسلامی، مهندس هاتفی و مهندس حاجی پوراز شرکت مهندسی و نیروی نفت گاز سپانیر و جمعی از رؤساء و مسئولان اداره ها و نهادهای شهری و خانواده های معظم شهدا و مردم ورزش دوست و اهالی منطقه حضور داشتند.

مهندس رجبعلی نصراله نژاد رئیس هیأت مدیره مؤسسه فرهنگی ورزشی پیشگامان آتیه ساز شمال در سخنانی ضمن اشاره به جانفشانی های شهدا و همکاری فرماندهی قرارگاه کوثر در ساخت این سالن و همچنین پروژه آبرسانی در قمی کلای بابل گفت: لازم است به همه عزیزی که در این مراسم حضور دارند به ویژه سردار حزنی فرماندهی قرارگاه سازندگی کوثر، دکتر نتاج مدیرعامل بانک مهر اقتصاد، رضازاده نماینده ولی فقیه در

بانک انصار، مهندس هاتفی و مهندس حاجی پور از شرکت مهندسی و نیروی نفت و گاز سپانیر، ناصری نماینده مردم بابل در مجلس شورای اسلامی، مقامات استان، بخشدار مرکزی، روسای اداره ها و نهادهای انقلاب اسلامی بابل، گروه صنعتی شهید بصیر، پیشکسوتان ورزش و اهالی مردم روستای قمی کلا و روستاهای همجوار، خانواده های معزز شهدای انقلاب اسلامی و دفاع مقدس به ویژه شهدای این محل، شهیدان جانباز عزیز - اصغر محمدعلی پور - رمضان خان داشپور و بهمن مسافری و خانواده های محترمشان را خیر مقدم می گویم. سردار نصراله نژاد بایان این که اگر جانفشانی های این عزیزان نبود، کشور از امنیت برخوردار نبود، افزود: از خداوند متعال خواستار درجیات عالی برای شهدای گرامی هستم.

این سالن چندمنظوره ورزشی در زمینی به مساحت ۹۵۰۰ مترمربع و زیربنای ۱۴۸۰ مترمربع در ابعاد ۲۶×۴۸ احداث شد

جوان ایمان روح شناس به خاطر زحمات آنان در اجرا و پیاده سازی این طرح تشکر می کنیم. مهندس مسافری در گزارشی به بیان مشخصات فنی پروژه پرداخت و گفت: این سالن چند منظوره ورزشی در زمینی به مساحت ۹۵۰۰ مترمربع و با زیربنای ۱۴۸۰ مترمربع و در ابعاد ۲۶×۴۸ متر ساخته شده است و در آن می توان در رشته هایی چون والیبال - فوتسال - بسکتبال - هندبال و... به فعالیت پرداخت. در ادامه سردار حزنی فرماندهی قرارگاه سازندگی کوثر گفت: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در بخشهای اقتصادی و سازندگی کشور سرریز سود فعالیتهاش

وی در ادامه گفت: در اینجا فرصت را غنیمت شمرده و از سرور ارجمند سردار حزنی فرماندهی قرارگاه سازندگی کوثر و توجه ویژه ایشان به اهالی این خطه تشکر می کنم. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی علاوه بر وظیفه خطیر حفاظت از انقلاب اسلامی در کار سازندگی هم پیشرو بوده و با شعار «ما می توانیم» کارهای عمرانی مانند ساخت سد کرخه، اجرای خط لوله عسلویه به ایران شهر و صدها پروژه ملی برای عمرانی و آبادانی کشور را به مرحله اجرا در آورده و درآمدهای حاصل از اجرای این پروژه ها را نیز صرف کمک به مناطق مختلف کرده است و یک نمونه بارز آن

را به اجرای پروژه های عمرانی، آموزشی، ورزشی و عام المنفعه اختصاص داده که در این چارچوب تاکنون مجموعاً ۱۵۳۳۷ پروژه را در کشور به مرحله اجرا در آورد که در این میان ۲۱۵ پروژه مربوط به استان مازندران است و از مجموع این پروژه ها ۸۷۰ ورزشگاه، ۶۵۰ خانه بهداشت، ۱۲۸۵ پروژه آبرسانی، ۴۰۵۲ مسجد و ۴۷۹ باب مدرسه در سطح کشور احداث شد و در این روستا، ساخت سالن ورزشی دومین فعالیت قرارگاه خاتم الانبیا است که جامه عمل پوشید و فعالیت اول هم تقبل بخشی از هزینه های خط لوله پروژه آبرسانی در این روستا بوده است. سردار حزنی فرمانده قرارگاه سازندگی کوثر با تاکید بر جایگاه مردمی سپاه افزود: سپاه از مردم تشکیل شده، همیشه از مردم بوده و با مردم در کنار مردم خواهد بود.

گفتنی است: این مراسم که با تلاوت آیاتی چند از کلام... مجید آغاز شد پس از طنین افکن شدن سرود مقدس جمهوری اسلامی ایران، کلیپی از فعالیتهای احداث این سالن ادامه در صفحه ۲

که به همت سردار حزنی در این منطقه انجام گرفت، تامین اعتبار و اجرای بخشی از خط لوله آب آشامیدنی سالم بوده است. مهندس نصراله نژاد مدیرعامل مؤسسه فرهنگی ورزشی پیشگامان آتیه ساز شمال در ادامه افزود ساخت این ورزشگاه هم بدون توجه و همت عالی این سردار معزز و مدیرعامل شرکت سپانیر امکان پذیر نبود و لازم می دانم از مدیرعامل بانک انصار و مدیرعامل بانک مهر اقتصاد که برای اشتغالزایی و رفع نیازهای ضروری اهالی، تسهیلات ویژه تخصیص دادند، کمال تقدیر و تشکر داشته باشم. نصراله نژاد اظهار داشت: از فرماندهی سپاه بابل حوزه مقاومت امام محمدباقر (ع) بخشدار مرکزی و روسای اداره های بابل به خاطر حمایتهايشان تشکر می کنیم و همچنین جا دارد از آقایان رحیم رحیم پور، اسماعیل پورعلی در واگذاری بخشی از زمین مورد نیاز تشکر کرده و از همکاری و همیاری مردم شریف روستای قمی کلا که در ساخت این پروژه عظیم ما را مورد حمایت و لطف قرار داده اند قدر دانی کنیم و در پایان از مالک مسافری، علی حسین زاده و مهندس

افتتاح سالن چندمنظوره ورزشی طلائیة در قمی کلای بابل

ادامه از صفحه اول

سازشمال در چارچوب فعالیت‌های خود ساخت هتل ورزشی، تالار (سالن اجتماعات) و استخر شنا را به منظور فعالیت‌های ورزشی به عنوان کمپ «اردوی تیمهای ورزشی کشور، استان و شهرستان» در برنامه‌های آینده خود دارد.

ورزشی وقف عام شده و درآمدهای حاصله صرف امور خیریه می‌شود. درضمن این مجموعه فرهنگی - ورزشی دارای یک سالن با زیر بنای ۱۵۰ مترمربع در طبقه فوقانی است که به صورت اختصاصی برای ورزش بانوان در نظر گرفته شده است. برپایه این گزارش، موسسه فرهنگی ورزشی پیشگامان آتیه

در مجلس شورای اسلامی از زحمات بانیان و دست اندرکان ساخت این مجموعه ورزشی بویژه از مهندس رجبعلی نصراله نژاد و قرارگاه خاتم الانبیا تقدیر و تشکر کرد.

معرفی اعضای هیأت موسس:

اعضای هیأت موسس موسسه فرهنگی ورزشی پیشگامان آتیه ساز شمال بدین شرح اعلام شدند: مهندس رجبعلی نصراله نژاد، مالک مسافری، علی حسین زاده، غلامعلی نصراله نژاد و علی نادی قمی.

معرفی اعضای هیأت مدیره:

اعضای هیأت مدیره موسسه فرهنگی ورزشی پیشگامان آتیه ساز شمال به شرح ذیل معرفی شدند:

مهندس رجبعلی نصراله نژاد (رئیس هیأت مدیره) مهندس اسکندر مسافری (نائب رئیس)

مهندس رحمت اله پوررضا

مهندس محمد ولی مناف پور

مهندس قربانعلی نصیری

مدیر عامل موسسه: مالک مسافری -

گفتنی است این مجموعه فرهنگی

و اجرای موسیقی محلی به معرض نمایش گذاشته شد و همچنین ناصری نماینده مردم بابل در مجلس شورای اسلامی و رضازاده نماینده ولی فقیه در بانک انصار طی سخنانی از ساخت این سالن که یکی از اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران برای ورزش و سلامتی جوانان است ابراز مسرت کرده و از دست اندرکاران و زحمت کشان امر تحقق این پروژه به ویژه مهندس نصراله نژاد مدیرعامل موسسه فرهنگی ورزشی پیشگامان آتیه ساز شمال، قرارگاه کوثر، خیرین و اهدا کنندگان زمین و اهالی قمی کلا تشکر کرد در پایان این مراسم از هیأت موسس این مجموعه فرهنگی ورزشی و نیز از زحمت کشان احداث این سالن به اسامی علی حسین زاده، اسماعیل پورعلی، رحمت اله پوررضا، نادر عزیزی، قربانعلی نصیری، رحیم رحیم پور، علی نادی قمی، غلامعلی نصراله نژاد قمی، و مالک مسافری با اهدای لوح سپاس قدردانی به عمل آمد. همچنین در این مراسم اعلام شد، مهندس حاج حسین نیارآذری نماینده مردم

در این سالن ورزشی می‌توان در رشته‌های والیبال - فوتسال - بسکتبال و هندبال به فعالیت پرداخت

سالن طلائیة قمی کلا، دارای یک سالن با زیر بنای ۱۵۰ مترمربع در طبقه فوقانی است که به صورت اختصاصی برای ورزش بانوان در نظر گرفته شده است

بخشودگی اهل گنه در صف محشر وابسته به یک گردش چشمان حسین است آئینه حق زنده به رفتار حسین است تالظه جان حق طلبی کار حسین است

سهام سادات

همشهریان گرامی، کودکان سادات بازمانده از تحصیل به خاطر فقر مالی، پدر از دست داده، پدر از کار افتاده و... در انتظار حمایت مالی شما هستند تا با کمک همشهریان محترم بتوانند با خواندن درس آینده ای سالم داشته باشند. در حال حاضر ۷۵ کودک دانش آموز سادات و غیر سادات نیازمند مستعد تحصیل تحت پوشش بوده و صدها کودک دیگر در انتظار نوبت هستند. لذا از شما خیرین نیکو کار دعوت می شود اگر سهم سادات دارید و یا نذری و نیتی به نام حضرت امام حسین (ع) و حضرت ابوالفضل و یا کودکان شیرخوار گاه در اختیار دارید بهترین راه حمایت مالی برای نجات این کودکان بازمانده از تحصیل است.

نشانی: بابل - خیابان نواب - اشرافی ۱۷ - پلاک ۱۳۴

تلفن: ۰۹۱۱۳۱۵۴۸۱۲ - ۳۲۲۹۷۲۳۰

شماره حساب بانک ملت مرکزی: ۴۹۴۲۴۵۸۷۱۳۱

دستهایی که کمک می کنند
مقدس تر از لبهایی هستند
که فقط دعا می خوانند

اداره ورزش روستایی مازندران بیش از یک میلیون ورزشکار روستایی را تحت پوشش دارد

مدیرکل ورزش و جوانان مازندران برای شکل گیری و فرایند راهبردی ورزش های روستایی در حوزه های سخت افزاری همکاری مطلوبی با این اداره دارد و در این چارچوب با مساعدت وی، تفاهم نامه ۲۲ ماده ای در ۳ فصل با اداره کل امور روستایی و شورای استانداری مازندران منعقد شد که تاکنون دستاورد خوبی برای اداره کل ورزش و جوانان مازندران به ویژه در ساخت سالن های ورزشی داشته و در این زمینه شاهد پیشرفت ۹۰ درصدی ساخت سالن هستیم، همچنین تفاهم نامه ای به منظور تجلیل از قهرمانان و پیشکسوتان افتخارآفرین ورزشی در تمامی ادوار چه حال و چه گذشته منعقد شد.

مازندران با تحت پوشش داشتن ۵۷ بخش، ۳۱۰۰ روستا و یک میلیون و ۳۶۶ ورزشکار، گام های اساسی و مطلوبی را برای گسترش و بالندگی ورزش، به ویژه ورزش های سنتی، بازی های محلی، ورزش های همگانی و حتی ورزش قهرمانی برداشته است. سقا در ادامه تصریح کرد: اداره کل ورزش روستایی استان مازندران، بیش از ۷۰ سالن ورزشی سرپوشیده و ۱۰۰ مکان ورزشی در فضای آزاد را در اختیار روستائیان و روستازادگان عزیز قرار داده تا این عزیزان بتوانند به ورزش مورد علاقه خود بپردازند. مسئول اداره ورزش روستایی استان مازندران در پایان گفت: در بخش ورزش های روستایی استان مازندران، حسین زادگان

مازندران با اعلام این خبر به خبرنگار روزنامه اطلاعات گفت: با عنایت به توسعه، پیشرفت و ارتقای کمی و کیفی ورزش های روستایی استان مازندران، خوشبختانه ورزشکاران فخرآفرین و دلاوران استان در بخش ورزش های روستایی در بازی های اینچئون کره جنوبی، نتایج خوبی به دست آوردند و ۴۸ درصد از مدال های کسب شده این بازیها ره آورد درخشش شایسته ورزشکاران در بخش ورزش روستایی استان مازندران بود که در همین جا از تمامی این ورزشکاران تشکر می کنم و ان شاء الله در آینده از همه این عزیزان در مراسمی به نحو شایسته ای تجلیل خواهد شد. وی افزود: اداره ورزش روستایی استان

بابل - خبرنگار اطلاعات: در بازی های اینچئون کره جنوبی، ۴۸ درصد مدال های کسب شده توسط ورزشکاران مازندرانی، مربوط به ورزشکاران بخش ورزش های روستایی این استان بوده است. اسدالله سقا مسئول اداره ورزش روستایی استان

نزاع دو جوان در بابل، یک کشته داد

تلاش ها و معاینات پزشکان مؤثر واقع نشد و جوان مصدوم به علت جراحات وارده جان خود را از دست داد. مأموران پلیس آگاهی شهرستان بابل در مدت ۷۲ ساعت، با اقدامات اطلاعاتی و پلیسی قاتل را در مخفیگاهش شناسایی و در عملیات پلیسی دستگیر کردند.

درگیر شدند که این درگیری منجر به چاقو کشی شد و «مهدی - ف» که مورد اصابت چاقو قرار گرفته بود، به شدت مصدوم و ضارب به نام «امیرحسین - ق» قبل از حضور پلیس از محل حادثه متواری شد. در پی این نزاع، مصدوم به مرکز درمانی منتقل شد، اما

چاقو کشی میان دو جوان، مأموران پاسگاه انتظامی لاله آباد سریعاً به محل حادثه اعزام شدند. مأموران با حضور در محل حادثه با بررسی های انجام شده دریافتند دو جوان به نام های «امیرحسین - ق» ۲۲ ساله و «مهدی - ف» ۲۹ ساله در روستای پائین احمدچاله پی، به علت اختلافات شخصی با یکدیگر

بابل - خبرنگار اطلاعات: درگیری دو جوان در یکی از روستاهای تابعه شهرستان بابل جوان ۲۲ ساله ای را به کام مرگ کشاند. برپایه این گزارش در پی تماس های مردمی به مرکز فوریت های پلیس ۱۱۰ شهرستان بابل، مبنی بر وقوع درگیری منجر به

تصحیح خبر

در خبر «رئیس شورای اسلامی شهر زرگر محله بابل انتخاب شد» که در مورخ ۹۳/۷/۱۷ در صفحه چهار ویژه نامه اطلاعات بابل چاپ شد، نام محسن خاری به عنوان نائب رئیس شورای اسلامی شهر زرگر محله صحیح است.

مسئول هیأت ورزش های

سه گانه بابل:

جذب اسپانسر استعدادیابی و شناسایی ورزشکاران مستعد، برنامه اصلی این هیأت است

اشاره....

بابل - خبرنگار اطلاعات: هیأت ورزش های سه گانه شهرستان بابل به همت اداره ورزش و جوانان این شهرستان در سال گذشته آغاز به فعالیت کرد و سکان هدایت آن را فردی توانمند، متعهد و سخت کوش و کاربلد به نام محمد هادی محمد نیا عهده دار شد.

محمد نیا در مدتی کوتاه، با تلاش مستمر و فراوان موفق به ارائه برنامه های اصولی، منطقی و راه گشای این ورزش پر جذبه، مفرح و پر انرژی شد و با اجرای طرح و برنامه ها توانست گام های بلند و استواری برای رشد، توسعه و

هیأت ورزش های سه گانه از تیر ۹۲ در بابل
آغاز به فعالیت کرده است

بالندگی ورزش جوان پسند و نوپای سه گانه بردارد. برای آگاهی و آشنایی بیشتر جامعه ورزشی و

مردم ورزش دوست این شهرستان از فعالیت ها، کارکدها و اقدامات انجام شده از سوی هیأت ورزش های سه گانه شهرستان بابل، پای صحبت های محمد هادی محمد نیا رئیس این هیأت نشستم که حاصل این گفتگو در ذیل می آید:

محمد هادی محمد نیا رئیس هیأت ورزش های سه گانه در آغاز این گفتگو با اشاره به تشکیل این هیأت در شهرستان بابل گفت: هیأت ورزش های سه گانه در بابل دارای عمر چندانی نیست، و در تیر ماه سال ۹۲ آغاز به فعالیت کرده است و با توجه به حساسیت خاصی که این هیأت در استفاده و به کارگیری اعضا و ساختار مطلوب دارد، تشکیل یک هیأت منسجم، با اقتدار و هماهنگی از برنامه های عملیاتی و جدی هیأت بوده و در این رابطه شناسایی و بررسی مسئولان کمیته ها در دست اقدام است.

محمد نیا مسئول ورزش سه گانه بابل اظهار داشت: ورزش سه گانه یک ورزش بسیار پر شور و نشاط و مفرح و در عین حال، ورزشی المپیکی محسوب می شود و ورزشکاران این رشته ورزشی را مردان آهنین لقب داده اند. وی تصریح کرد: ورزش های سه گانه شامل (شنا، دوچرخه سواری و دو) است که در پنج گروه سنی «بزرگسالان، امید، جوانان، نوجوانان و نونهالان» برای خود مشتاقان پرو پاقرصی دارد. در این ورزش، براساس گروه های مختلف سنی مسافت های رقابت های این سه رشته ورزشی به شرح ذیل تعیین شده است: در رشته شنا رقابت ها به مسافت ۱۵۰۰ متر، در دوچرخه سواری ۴۰ کیلومتر و در دو استقامت به مسافت ۱۰ کیلومتر انجام می شود.

مسئول هیأت ورزش های سه گانه بابل در ادامه به طرح و برنامه های این هیأت پرداخت و گفت: یکی از برنامه های اصلی هیأت، شناسایی و جذب اسپانسر تیم، برای حضور با صلابت و قوی در لیگ باشگاهی است و دیگر برنامه این هیأت، استعدادیابی و شناسایی ورزشکاران مستعد و علاقه مند رده های گوناگون سنی به ویژه پایه است و همچنین در سال ۹۳، تفاهم نامه ی همکاری میان این هیأت و آموزش و پرورش منعقد و مقرر شد تا تربیت بدنی آموزش و پرورش و هیأت ورزش های سه گانه، مسابقات آموزشگاهها را در رشته های ورزش های سه گانه در مقاطع مختلف تحصیلی در سال جاری برگزار کنند. وی در خصوص بودجه مالی این هیأت گفت: این هیأت مانند سایر هیأت ها بودجه خاصی ندارد و متأسفانه در برنامه توسعه

یکی از برنامه های هیأت ورزش های سه گانه، گسترش و توسعه این ورزش در بین مردم است

هفتمین دوره مسابقات دوگانه قهرمانی بانوان
کشور به میزبانی بابل برگزار شد

پنجم، دست حامیان مالی را برای کمک و مساعدت های مالی به تیم های ورزشی و انجام هزینه های ورزشی از درآمدهای قابل قبول شرکت ها و کارخانه هایی که معاف از مالیات هستند، این مورد را نقص کرده و بر این اساس، اسپانسرهای دیگر چندان علاقه و رغبتی از خود برای هزینه های ورزشی نشان نمی دهند. البته مدیریت مؤسسه فرهنگی - ورزشی توسعه عصر شمال بار و حیه ورزشی که داشتند، هیأت ما را مورد لطف و مساعدت های مالی قرار دادند که جا دارد از زحمات ارزشمند مؤسسه توسعه عصر شمال و آقای شهری تقدیر و تشکر کنیم. محمد نیا درباره توفیقات کسب شده هیأت سه گانه گفت: در بهمن ماه سال گذشته در مسابقات سه گانه کشوری در رده سنی بزرگسالان در ماهشهر خوزستان توانستیم عنوان سومی را کسب کنیم و در مسابقات دوگانه بانوان کشور هم در شهریور ماه امسال در شهرستان بابل مقام سوم را به دست آوریم. محمد نیا، در باره جایگاه این ورزش در میان ورزش های همگانی افزود: یکی دیگر از برنامه های هیأت ورزش های سه گانه بابل، گسترش و توسعه همه جانبه

در مسابقات سه گانه کشور مقام سوم رده بزرگسالان
را در ماهشهر خوزستان به دست آوردیم

هم از جمله
مواردی است
که هیأت

سه گانه بابل انتظار رفع این نقیصه را در استان دارد. مسئول هیأت ورزش های سه گانه شهرستان بابل گفت: جا دارد از زحمات و تلاش های مجدانه همه عوامل اجرایی مسابقات دوگانه قهرمانی بانوان کشور که به میزبانی هیأت سه گانه بابل در این شهر برگزار شد به ویژه طهماسب پور دبیر فدراسیون سه گانه جمهوری اسلامی ایران، امیرنیا مدیر ورزش و جوانان بابل و کارکنان خوب و پرتلاش این اداره همچنین از خانم حسین جمال نائب رئیس فدراسیون ورزش های سه گانه کشور، مسئولان فنی و داوران فدراسیون که در هر چه بهتر برگزار شدن هفتمین دوره مسابقات دوگانه قهرمانی بانوان کشور (یادواره بزرگداشت بانوان شهید مازندران) به میزبانی بابل تلاش و همکاری داشتند، تقدیر و تشکر به عمل آورم. محمد هادی محمد نیا رئیس هیأت ورزش های سه گانه بابل در پایان ضمن آرزوی روزهای بهتر برای ورزش سه گانه بابل گفت: امیدوارم در آینده شاهد درخشش بیش از پیش ورزشکاران شهرستان بابل و استان مازندران در مسابقات و میادین در این رشته ورزشی مفرح، نشاط بخش و المپیکی باشیم.

ان شاء الله.

